Gemeente Assen

Jaarstukken 2022

Aanbieding Jaarstukken 2022

Hierbij bieden wij u de jaarstukken over 2022 aan. De jaarstukken bestaan uit het beleidsmatig jaarverslag en de financiële jaarrekening.

U behandelt de jaarstukken in de raad van 6 juli 2023. De accountantscommissie bespreekt de jaarrekening aan de hand van het rapport van bevindingen van de accountant en brengt hierover verslag en advies uit aan uw raad.

De website vindt u hier:

https://assen.publicaties.app/pub/jaarstukken2022/0/p1-homepage

Inhoudsopgave

1. Hoofdlijnen 3

1.1 Hoofdlijnen beleidsuitvoering 3

1.2 College van burgemeester en wethouders 4

1.3 Financieel resultaat en resultaatbestemming 4

2. Programmaplan 9

2.1 Wonen in Assen 9

2.2 Werken in Assen 19

2.3 Meedoen in Assen 23

2.4 Aantrekkelijk Assen 29

2.5 Samen werken aan Assen 33

2.6 Bedrijfsvoering 36

2.7 Vastgoed en grondbedrijf 40

2.8 Algemeen financieel beleid 45

3. Paragrafen 48
3.1 Lokale heffingen 49
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 53
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 59
3.4 Financiering 64
3.5 Bedrijfsvoering 68
3.6 Verbonden partijen 72
3.7 Grondbeleid 83

4.Jaarrekening 91
4.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling 92
4.2 Balans 96
4.3 Toelichting op de balans 97
4.4 Baten en lasten 110
4.5 Toelichting afwijkingen 115
4.6 Incidentele baten en lasten 121
4.7 Inzet onvoorzien 124
4.8 Structurele mutaties reserves 125
4.9 Wet Normering Topinkomens 126

Bijlagen 128
1. SiSa 130
2. Baten en lasten per taakveld 138
3. Investeringen 142
4. Bezuinigingen Herstelplan 2022 143
5. Indicatoren 145
6. Verantwoording integraal bestuurlijk toezicht 147
7. Controleverklaring accountant 150

1. Hoofdlijnen

1.1 Hoofdlijnen beleidsuitvoering

Deze nieuwe bestuursperiode start met een aantal stevige maatschappelijke vraagstukken die zowel op korte als lange termijn om actie vragen en de nodige invloed hebben op onze plannen. De coronapandemie net achter de rug, zien we ons geconfronteerd met oplopende inflatie en toenemende aantallen vluchtelingen. Dit heeft uiteraard alles te maken met de oorlog in Oekraïne. En ook als het gaat om wonen, economie en klimaat wordt er de komende jaren veel van ons gevraagd. In het bestuursprogramma Dichtbij en Daadkrachtig spelen we zo goed mogelijk in op al deze vraagstukken. Dit programma is inmiddels verwerkt in een uitvoeringsprogramma dat de verschillende vraagstukken en concrete acties met elkaar in samenhang brengt. Hiermee neemt de effectiviteit van onze inspanningen toe. De ontwikkelde visie op participatie is voor ons de leidraad om samen met betrokkenen aan de slag te gaan met onze opgaven.

Een aantrekkelijke stad is belangrijk voor de verdere ontwikkeling van Assen. We willen een stad zijn waar iedereen met plezier woont, werkt en geniet van zijn vrije tijd. Wat betreft het woningaanbod zijn het afgelopen jaar goede stappen gezet. Er zijn ruim 130 nieuwe woningen opgeleverd en we hebben lokaal en regionaal afspraken gemaakt om de woningbouw te versnellen. In de periode tot 2030 willen we 3.000 nieuwe woningen bouwen. Voldoende aanbod voor starters, jongeren en statushouders is daarbij een uitgangspunt.

Voor werkgelegenheid zetten we in op vier kansrijke sectoren. overheidsdiensten, zorg, energie en vrijetijdseconomie. Ronduit goed nieuws is de succesvolle lobby voor het behoud van de kazerne en de bijbehorende werkgelegenheid. Verder zijn er meerdere regionale afspraken gemaakt om innovatie te versnellen.

De binnenstad is een belangrijk visitekaartje voor Assen. We hebben daarom het nodige gedaan om de aantrekkelijkheid te vergroten. Er zijn maatregelen genomen om leegstand tegen te gaan en ervoor te zorgen dat het aanbod aan activiteiten, horeca en detailhandel inwoners en bezoekers aanspreekt. Hierbij werkten we nauw samen met onze binnenstadsorganisatie Vaart in Assen. Deze ging voortvarend aan de slag met de uitvoering van de stadsmarketing om dit aanbod goed onder de aandacht te brengen.

Wonen doe je in een aantrekkelijke, en in Assen, groene en sociale omgeving. Het beheer van onze wijken was in 2022 op orde en bij klachten werd snel ingegrepen. Een omgeving ook die uitnodigt tot ontmoeting en beweging. Per wijk zijn we gestart met het uitwerken van plannen hiervoor. Dit kan rekenen op draagvlak onder bewoners. We zagen dat het aantal initiatieven van bewoners in de wijk vorig jaar toenam.

Iedereen moet volop mee kunnen doen aan onze samenleving. Zeker in een periode waarin inkomens onder druk staan heeft dit extra aandacht nodig. Het toekennen van energietoeslagen heeft veel gezinnen de benodigde financiële ruimte geboden. Met het Kindpakket en de voucherregeling sport en cultuur stelden we inwoners in staat mee te doen aan sport en cultuur. Van beide regelingen is volop gebruik gemaakt. Daarom hebben we extra middelen aan het Kindpakket toegevoegd. Veel van onze inspanningen op het gebied van preventie waren gericht op het bevorderen van de maatschappelijke participatie van onze inwoners. Volwaardig deelnemen aan de samenleving bevordert het welbevinden van inwoners en voorkomt een beroep op zorg en hulpverlening.

Met een nieuwe toegang tot het sociaal domein slaagden we erin het toenemend beroep op zorg en ondersteuning af te remmen. Door de toegang dichter bij inwoners te organiseren lukte het om de ondersteuning eenvoudiger en laagdrempeliger aan te bieden. Vaart Welzijn en gemeente werkten hierbij nauw samen.

Als gemeente willen we een dienstverlenende en betrouwbare partner zijn voor onze inwoners en bedrijven. Dienstverlening was een van de onderdelen vanuit het Verhaal van Assen waaraan we in 2022 een impuls gaven. Dit gebeurde door de uitvoering te starten van onze visie op dienstverlening. Met onze nieuwe website zijn

inwoners en bedrijven beter in staat zich te informeren en gebruik te maken van onze dienstverlening. Het Verhaal van Assen en het Ontwikkelfestival blijken goede instrumenten te zijn om onze medewerkers concreet aan de slag te laten gaan met organisatieontwikkeling.

De maatschappelijke vragen waar we voor staan doen een groot beroep op onze organisatie. En ook wij hebben daarbij te maken met krapte op de arbeidsmarkt. We zijn daarom voortdurend in gesprek met het management over ons uitvoeringsprogramma en de prioriteiten daarin en hebben een start gemaakt met strategische personeelsplanning.

1.2 College van burgemeester en wethouders

De portefeuilleverdeling leest u hier

Het college van B&W voor de bestuursperiode 2022-2026 is benoemd met ingang van 16 juni 2022.

Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij en Daadkrachtig

De leden van het voorgaande college van B&W vindt u hier.

1.3 Financieel resultaat en resultaatbestemming

Financieel resultaat

De uitvoering van de begroting 2022 is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 40,4 miljoen. Dit betreft het rekeningresultaat voor resultaatbestemming. Ten opzichte van de begroting is dit resultaat € 29,2 miljoen gunstiger. In de bijgestelde begroting (prognose Voortgangsrapportage) was namelijk sprake van een overschot van € 11,2 miljoen.

We stellen voor € 17,2 miljoen van dit exploitatieresultaat specifiek te bestemmen:

- Een bedrag van € 2 miljoen aan niet bestede budgetten dient beschikbaar te blijven voor verdere beleidsuitvoering en beleidsrealisatie in 2023. Hierover hebben wij uw raad reeds per brief op 23 februari 2023 geïnformeerd.
- We hebben van het rijk middelen ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Van deze in 2022 ontvangen middelen resteert nog een bedrag van € 4,9 miljoen. Een deel van dit bedrag (€ 0,4 miljoen) storten wij in een 'Reserve Oekraïnefonds'. Deze middelen willen we inzetten voor hulp en wederopbouw in Oekraïne.
- Op basis van de wettelijke richtlijnen dient er aan een onderhoudsvoorziening een actueel beheerplan te liggen. Als gevolg van het feit dat er geen actuele beheerplannen per 31-12-2022 beschikbaar waren (deze

worden in 2023 geactualiseerd) moesten de onderhoudsvoorzieningen vrijvallen ten gunste van het resultaat. De onderhoudsvoorzieningen hadden ultimo 2022 een totale balanswaarde van € 14,8 miljoen. Aangezien deze middelen wel benodigd zijn voor het toekomstig onderhoud van het gemeentelijk vastgoed is het noodzakelijk deze middelen te storten in een bestemmingsreserve voor groot onderhoud.

Het resterende resultaat van € 12 miljoen vloeit terug naar de algemene reserve. Tezamen met het positieve begrotingsresultaat van € 11,2 miljoen bedraagt de totale toevoeging aan de algemene reserve op basis van het jaarrekeningresultaat 2022 daarmee € 23,2 miljoen.

Resultaten per programma

Samengevat ziet het resultaat per programma en het eindresultaat van de jaarrekening 2022 er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)

Programma ↓2	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
01. Wonen in Assen	981	-379	-4.280	3.902
02. Werken in Assen	27.297	26.161	26.690	-531
03. Meedoen in Assen	108.038	114.131	107.714	6.417
04. Aantrekkelijk Assen	15.440	16.596	15.942	655
05. Samenwerken aan Assen	3.422	3.629	3.108	521
06. Bedrijfsvoering	55.980	58.022	57.351	672
07. Vastgoed en Grondbedrijf	10.840	12.733	10.928	1.805
08. Algemeen financieel beleid	-225.911	-242.091	-257.850	15.756
	-3.913	-11.198	-40.397	29.197

Resultaat na resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

Resultaat	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
Resultaat na resultaatbestemming	3.913	11.200	23.154	11.954
Resultaat jaarrekening	3.913	11.200	40.396	29.196
Exploitatieresultaat	3.913	11.200	40.396	29.196
Voorstel resultaatbestemming	0	0	-17.242	-17.242
Budgetoverheveling naar 2023	0	0	-1.977	-1.977
Toevoeging aan bestemmingsreserves	0	0	-15.265	-15.265

Grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting

Buiten de niet bestede budgetten van € 2 miljoen die tot besteding zullen komen in 2023 en de € 4,4 miljoen resterende Oekraïne-middelen zijn onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting vooral van invloed geweest op het resultaat van de jaarrekening.

(bedragen x € 1 miljoen)

Verklaring	Afwijking
Voordelige afwijking	**17,5**
We hebben van het rijk middelen ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Van deze in 2022 ontvangen middelen resteert nog een bedrag van € 4,9 miljoen. Een deel van dit bedrag	4,5

Verklaring	Afwijking
(€ 0,4 miljoen) willen wij storten wij in een 'Reserve Oekraïnefonds'. Deze middelen willen we inzetten voor hulp en wederopbouw in Oekraïne. Zie hiervoor het voorstel resultaatbestemming.	
Extra opbrengsten uit bouwleges als gevolg van de gestegen bouwkosten en een aantal grote bouwprojecten. In de begroting was ook rekening gehouden met lagere inkomsten als gevolg van de invoering van de Omgevingswet.	2,6
Vrijval resterende ambitiemiddelen bestuursakkoord 2018-2022	1,5
Extra inkomsten uit het Gemeentefonds. Betreft o.a. extra ontvangen coronasteun voor 2021 en 2022, een vergoeding voor de opvang van asielzoekers, actualisatie van diverse maatstaven en afrekeningen over voorgaande jaren.	1,4
Een deel van de Appa voorziening voor (oud)bestuurders kon vrijvallen door een verlaging van de contante waarde van de pensioenen als gevolg van de stijging van de rente.	1,1
Hogere inkomsten uit gemeentelijke heffingen (ozb, rioolrechten, afvalstoffenheffing en parkeergelden).	1,1
Buiten ziektevervanging is op de personeelskosten per saldo sprake van een voordeel van € 1,1 miljoen. Over heel 2022 lag de bezetting lager dan de toegestande formatie (vacatureruimte). De ambtelijke inzet t.b.v. de opvang van Oekraïense vluchtelingen kon bekostigd worden uit de hiervoor ontvangen rijksmiddelen. Door inhuur was er wel sprake van extra personeelskosten. Het inhuurpercentage over 2022 bedroeg 18,9%. De arbeidsmarkt is dusdanig dat het in verschillende functies lastig is de vacatures in te vullen. Om toch de gewenste kennis binnen te halen wordt er ingehuurd tegen hoge(re) inhuurtarieven. Ook worden er bewuste keuzes gemaakt om in te huren in plaats van medewerkers aan te nemen om daarmee flexibel in te springen op de gevraagde capaciteit. Dit is bijvoorbeeld het geval bij projectleiders.	1,1
De bedrijfsvoeringskosten van het WPDA zijn lager uitgevallen door het uitblijven van de verwachte stijging in het aantal uitkeringen. Het WPDA had hierdoor geen extra personeel nodig.	0,8
Inzet ontvangen SPUK-middelen (specifieke uitkering) voor de Wet inburgering, de Onderwijsroute en sport in plaats van de inzet van eigen gemeentelijke middelen.	0,7
Exploitatie gemeentelijk vastgoed (o.a. als gevolg van verkoop van vastgoed en lagere huurlasten)	0,6
Door corona zijn er dit jaar minder subsidie aanvragen binnen gekomen voor evenementen en culturele organisaties. Tevens is een deel van de vergoeding voor het TT-festival 2021 gerestitueerd aangezien dit festival door corona niet heeft kunnen plaatsvinden.	0,5
Binnen het sociaal domein (jeugd en Wmo) is op een aantal onderdelen sprake van onderbesteding. Zo liep het programma sociaal domein/project Opwinding t/m 2022 en is een deel van de hiervoor gereserveerde middelen niet tot besteding gekomen. Binnen het lokale jeugdbeleid vielen de kosten lager uit voor het Centrum Jeugd en Gezin (CJG), Sociaal Medische Indicatie (SMI) en door afrekeningen over voorgaande jaren. Door autonome ontwikkelingen vielen ook de lasten voor de uitvoering van de Wmo wat lager uit. De kosten van de CityLine vielen daarentegen wel hoger uit dan begroot.	0,5
Er is sprake van een extra daling van de uitkeringslasten bijstandsgerechtigden ten opzichte van de afgegeven prognose in de Voortgangsrapporage (voordeel € 0,7 miljoen). Daarentegen is de rijksvergoeding BUIG ook wat lager uitgevallen (nadeel van € 0,2 miljoen).	0,5
Financiering, beleggingen en deelnemingen: Door de beschikbaarheid van meer eigen financieringsmiddelen, een lager investeringsniveau en een verbeterde liquiditeitspositie vielen de	0,5

Verklaring	Afwijking
financieringslasten lager uit (een nadere toelichting op het renteresultaat is opgenomen in de paragraaf financiering). Daarnaast vielen de dividendopbrengsten ook wat hoger uit dan begroot.	
Nadelige afwijking	**-6,1**
Als gevolg van een aanpassing in de berekeningssystematiek van de voorziening (dubieuze) debiteuren bij de WPDA moest deze voorziening bijgesteld worden wat een nadelig effect had voor de bijdrage van de gemeente in de uitkeringen op grond van de Participatiewet.	-1,4
Diverse overlopende posten. Dit betreft een samengesteld bedrag van facturen die in 2023 zijn voldaan, maar nog betrekking hebben op het boekjaar 2022. Tegenover dit nadeel staan voordelen binnen de overige begrotingsprogramma's. Aangezien dit veel (vooral relatief kleine) facturen betreffen is deze last als verzamelpost opgenomen binnen het programma algemeen financieel beleid (bijzondere lasten).	-1,2
Extra personeelskosten als gevolg van ziektevervanging	-1,1
Saldo Beschermd Wonen na afrekening met de regio. In de voortgangsrapportage is een overschot op beschermd wonen geprognosticeerd van € 2,8 miljoen. Dit betrof een voordelig saldo ten opzichte van de ontvangen integratie-uitkering. Middels de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds is deze integratie-uitkering met € 1,6 miljoen naar boven bijgesteld. Deze positieve bijstelling is echter niet in de budgetten van beschermd wonen verwerkt met als resultaat een negatieve afwijking in de jaarrekening ten opzichte van afgegeven prognose. Rekening houdend met de extra ontvangen uitkering van € 1,6 miljoen is in totaliteit sprake van een extra voordeel van € 0,5 miljoen waarmee het totale positieve saldo op beschermd wonen € 3,4 miljoen bedraagt.	-1,1
Bij de jeugdzorg en Wmo zien we een verschuiving van PGB (persoonsgebonden budget) naar ZIN (zorg in natura). Bij de inzet van PGB's dienen de aanbieders te voldoen aan het Drents Kwaliteitskader. Daarnaast is bij ZIN sprake van hogere kosten op onder andere begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp, maar de procentuele stijging is beperkt.	-0,9
Hogere kosten van materieel (brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, huur en schades)	-0,6
Diverse overige afwijkingen	0,6
Saldo overige afwijkingen < € 0,5 miljoen	0,6
	12,0

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat van de jaarrekening 2022 is € 40,4 miljoen voordelig. Bij de bepaling van het resultaat hebben we rekening gehouden met stortingen in en onttrekkingen aan reserves, die vastliggen op grond van aanvaard beleid en besluitvorming. *(Bedragen x € 1.000)*

Omschrijving	Bedrag
Resultaat 2022 na voorstel resultaatbestemming	23.154
Gerealiseerde resultaat 2022	40.396
Saldo van baten en lasten 2022	34.160
Stortingen en onttrekkingen aan reserves conform besluitvorming en aanvaard beleid	6.236
Voorstel resultaatbestemming	-17.242
Reguliere budgetoverhevelingen 2022-2023	-1.977
Toevoegen deel resterende Oekraïne middelen aan 'Reserve Oekraïnefonds'	-425
Toevoegen vrijgevallen middelen onderhoudsvoorzieningen vastgoed aan 'Reserve groot onderhoud'	-14.840

Vorming reserve jaarovergang 2022-2023

We stellen voor € 2 miljoen van het rekeningresultaat 2022 te storten in de reserve jaarovergang 2022 - 2023.

Wij hebben geïnventariseerd welke van de restantbudgetten 2022 beschikbaar moeten blijven voor verdere beleidsuitvoering en beleidsrealisatie in 2023. Over de uitkomsten van deze inventarisatie en de aard en omvang van de daarin opgenomen (restant)budgetten hebben wij uw raad per brief op 23 februari 2023 geïnformeerd. Het betreffen niet bestede budgetten voor projecten, activiteiten en/of beheersmaatregelen die in 2023 beschikbaar moeten blijven, omdat de uitvoering om uiteenlopende redenen later is gestart, vertraging heeft opgelopen of meerdere jaren in beslag neemt dan wel het aan externe middelen (o.a. gemeentefonds) gelieerde beleidsactiviteiten en (restant)budgetten betreffen die in 2023 beschikbaar moeten blijven, omdat de uitvoering van de eigen beleidsuitvoering in 2023 doorloopt en/of zich over meerdere jaren uitstrekt. Conform de met u gemaakte afspraken in de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet zal ten laste van het rekeningresultaat 2022 voor een bedrag van € 2 miljoen de 'reserve jaarovergang 2022-2023' worden gevormd.

Vorming reserve Oekraïnefonds

Een deel van de resterende Oekraïne-middelen ad € 0,4 miljoen willen we reserveren voor twee Asser organisaties die twee Oekraïense regio's ondersteunen met hulp en wederopbouw. Met de instelling van dit Oekraïnefonds geeft de gemeente Assen een signaal af van betrokkenheid aan het door oorlog getroffen land en de Oekraïense bevolking.

Vorming reserve groot onderhoud

Op basis van de Notitie MVA (commissie BBV), paragraaf 7.5, dient er aan een onderhoudsvoorziening een actueel beheerplan te liggen van maximaal 5 jaar. De huidige beheerplannen worden in 2023 geactualiseerd aan de hand van de inspectierapporten voor de begroting 2024. Deze inspectierapporten zijn voornamelijk gericht op de staat van het onderhoud en daarnaast zal deze actualisering vertaald worden naar de toekomstige bestedingen van onderhoudskosten. Als gevolg van het feit dat er nog geen actuele beheerplannen per 31-12-2022 beschikbaar waren moesten de onderhoudsvoorzieningen vrijvallen ten gunste van het resultaat. De onderhoudsvoorzieningen hadden ultimo 2022 een totale balanswaarde van € 14,8 miljoen. Aangezien deze middelen wel benodigd zijn voor het toekomstig onderhoud is het noodzakelijk deze middelen te storten in een bestemmingsreserve groot onderhoud (conform paragraaf 7.5.3 van de notitie MVA). Wanneer onderhoudslasten ten laste van de exploitatie worden gebracht kunnen deze vanuit de gevormde reserve gedekt worden.

Gerealiseerd resultaat 2022

Het resterende overschot ad € 12 miljoen wordt conform de afspraken ten gunste van de algemene reserve gebracht.

2. Programmaplan

2.1 Wonen in Assen

2.2 Werken in Assen

2.3 Meedoen in Assen

2.4 Aantrekkelijk Assen

2.5 Samen werken aan Assen

2.6 Bedrijfsvoering

2.7 Vastgoed en grondbedrijf

2.8 Algemeen financieel beleid

2.1 Programma Wonen in Assen

Scope

In Programma Wonen in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van wonen, woningmarkt, ruimtelijke ordening, bereikbaarheid, duurzaamheid, en de Omgevingswet.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	2.149	4.761	897	3.865	
Lasten	22.093	24.394	24.685	-291	
01. Woningbouw/woonplan	2.011	2.913	2.310	604	21%
02. Openbare ruimte	12.582	13.277	15.142	-1.865	-14%
03. Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	1.504	1.095	1.057	37	3%
04. Duurzaamheid	5.996	7.109	6.176	933	13%
Baten	-19.944	-19.633	-23.788	4.156	
01. Woningbouw/woonplan	-2.168	-1.769	-4.390	2.621	-148%
02. Openbare ruimte	-7.877	-7.877	-9.164	1.288	-16%
03. Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-97	-185	-185	0	%
04. Duurzaamheid	-9.802	-9.802	-10.049	247	-3%
Mutaties in de reserves	-1.168	-5.140	-5.177	37	
Toevoegingen	0	485	1.090	-605	
Onttrekkingen	-1.168	-5.625	-6.267	642	
	981	-379	-4.280	3.902	

Tabel investeringen (bedragen x € 1.000)

Onderdeel en omschrijving investering	Restantkrediet 2021	Investeringskrediet 2022	Totaal investeringskrediet	Geactiveerde investeringen	Onderhanden investeringen	Restantkrediet ultimo 2022
Bedrijfsafval	35	35	70	16	0	54
Groen	138	370	508	314	0	194
Huishoudelijke afvalinzameling	1.480	100	1.580	646	0	934
Markten	15	0	15	0	0	15
Openbare verlichting	6	0	6	0	0	6
Overig	79	36	115	22	0	93
Riolering	457	1.634	2.091	1.542	484	65
Ruimtelijke ordening	-184	1.000	816	288	0	528
Spelen	110	390	500	181	0	319
Verkeer	1.525	1.800	3.325	1.141	370	1.814
VRI	86	95	181	151	92	-62
Watergangen	145	187	332	0	0	332
Waterwegen	428	0	428	0	0	428
Wegbeheer	2.368	5.122	7.490	2.469	462	4.559
	6.688	10.769	17.457	6.770	1.408	9.279

Doelen

Woningmarkt sluit aan bij behoefte

Wat willen we bereiken?

We willen beweging in de woningmarkt in onze stad, aansluitend bij de woonbehoefte van onze (toekomstige) inwoners. We zorgen voor passende woonruimte voor ieder inkomen in alle wijken, waarin ook zorg een plek krijgt. We zetten in op een forse versnelling van de woningbouw in en buiten de stad (meer dan 3.000 nieuwe woningen in 2030 en meer dan 500 woningen in Kloosterveen in de eerste 4 jaar). We zetten stevig in op sociale en betaalbare koop voor jongeren en starters. Verder is 30% van de nieuwe woningen bestemd voor sociale huur.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Woningbouw en woonplan (beleid)

Woningbouwprojecten

Het grootste deel van de woningen wordt gerealiseerd in de deelgebieden Stadskwartier (Binnenstad, Havenkwartier en Stadsboulevard) en Kloosterveen.

Informatie over het Stadskwartier vindt u hier.

Informatie over Kloosterveen vindt u hier.

Woondeal Noord-Drenthe en voorbereiding interprovinciale woondeal regio Groningen Assen

Met de zes programma's in de Nationale Woon- en Bouwagenda verstevigt het Rijk de regie op de volkshuisvesting.

In het Programma woningbouw beschrijft het Rijk de aanpak om woningbouw te versnellen, met als doel het realiseren van 900.000 woningen tot 2030. Het Rijk maakt hiervoor prestatieafspraken met de provincies, gemeenten, corporaties en marktpartijen .

Op 21 december 2022 zijn drie Drentse woondeals getekend. De regio Noord-Drenthe (Assen, Tynaarlo, Noordenveld) maakt ook deel uit van de Regio Groningen- Assen. Zoals in de Woondeal Noord Drenthe is aangekondigd worden de woondeals met de Groningse en Drentse gemeenten in de Regio Groningen-Assen samengebracht in een overkoepelende Woondeal Regio Groningen-Assen.

De Gemeente Assen heeft op grond van de Woonvisie Assen 2021-2025 'Van binnenuit beter' (2021) en RGA-afspraken een netto uitbreidingsopgave van 2.500-3.000 woningen in de periode 2020-2030. Voor ons college zijn de 3.000 woningen uit de woonvisie op grond van het Bestuursakkoord Assen 2022-2026 het minimum. Assen draagt op grond van de Woondeal Noord Drenthe voor ten minste een aandeel van 2.200 woningen bij in de door de provincie met het Rijk afgesproken woningbouw- en versnellingsopgave.

Ingekomen stukken 23 december Woondeal Noord Drenthe met: Brief B&W, Actieplan versnellen processen en procedures woningbouw, Regionale Woondeal 1 Noord getekend, Regionale woondeal bidbook en Regionale Woondeals Steunbetuiging.

Prestatieafspraken

Eind 2021 hebben de huurdersorganisaties MEVM, Samen Sterk, de corporaties Woonservice, Actium en de gemeente Assen Meerjarige Prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2022 tot en met 2025. Deze partijen hebben geconcludeerd dat de basis van de afspraken eind 2022 nog actueel is en er voor 2023 geen grote veranderingen nodig zijn.

Gezien een aantal ontwikkelingen zijn er wel een aantal kleine wijzigingen en aanvullingen gedaan. Die hebben onder andere betrekking op:

- De verlenging van de termijn voor de afspraken over de uitbreidingsopgave van de sociale huurvoorraad tot 2030.
- De invoering van een Taskforce sociale woningbouw.
- Procesafspraken over het doorberekenen van verduurzamingsmaatregelen aan huurders, anders dan isolerende maatregelen.
- Uitwerking van voorbereidende onderzoeken en maatregelen met als doel de realisatie van flexwoningen.
- De verkenning van de haalbaarheid van een Warmtenet in Assen.

Jongerenhuisvesting

De huisvesting van jongeren is een belangrijk aandachtspunt. In de prestatieafspraken is daarom een aanvulling opgenomen om te kunnen sturen op voldoende sociale huurwoningen geschikt voor jongeren in de komende jaren.

Uitvoering Woonvisie

Conform het Uitvoeringsprogramma voor de Woonvisie is er gestart met het uitwerken van beleidsinstrumenten die bijdragen aan de kwaliteit van woningen, bouw van sociale huurwoningen en doorstroming. Het gaat om de zogenaamde doelgroepenverordening, een vereveningsfonds sociale woningbouw en een opkoopbescherming. Hiermee geven we invullingen vaan de opgaven '*Prettig wonen met zorg*' en '*Goed wonen voor elke portemonnee*' uit de Woonvisie.

Wijkaanpakken Mijn Buurt Assen (MBA)

In 2022 is gewerkt aan de inventarisatie van de data(-bronnen) en het beschikbaar maken van deze bronnen via platform https://assen.incijfers.nl/dashboard. Op basis van deze data is gestart met het maken van een wijkbeeld voor de wijken Pittelo en Lariks. Voor Pittelo is in samenwerking met ketenpartners het wijkbeeld ook geanalyseerd en gepresenteerd aan het college. Na de analyse volgt de uitwerking tot een wijkagenda en een uitvoeringsplan.

Bijzondere woonvormen

Samen met woningcorporaties is er een brede verkenning gedaan naar locaties die mogelijk geschikt zijn voor **flexwonen**. We zien mogelijkheden in transformatie van gebouwen en tijdelijke bebouwing. De verschillende inkoopsporen van flexwoningen vanuit het Rijk en Aedes worden gevolgd om te zien of we hierbij kunnen aansluiten. Eind 2022 zijn vijf locaties geselecteerd die voor in aanmerking komen. De doelgroep is breed, onder andere spoedzoekers, jongeren en statushouders.

Pilot tiny houses

Voor de locatie Witterhoofdweg is een co-creatie-traject opgestart voor de realisatie van tiny houses. De locatie Groene Dijk bleek niet haalbaar. Er is meerdere malen gesproken met de focusgroep (groep inwoners die actief betrokken is bij de pilot) en er zijn werkgroepen gestart die zich onder andere bezighouden met terreininrichting en organisatiestructuur. Er is een schetsontwerp gemaakt voor 21 huisjes, dat wordt uitgewerkt in een bestuurlijk advies over het vervolg. Uitgangspunt is dat het complex maximaal tien jaar bewoond wordt.

Woningbouw en woonplan (uitvoering)

Assense woningvoorraad

Het afgelopen jaar werden 131 nieuwbouwwoningen opgeleverd, 54 huur- en 77 koopwoningen. Aan de andere kant werden 110 woningen gesloopt, waaronder 102 sociale huurwoningen van Actium in verband met herstructureringsactiviteiten in de Lariks. Nieuwbouw en sloop resulteerde per saldo in een groei van de woningvoorraad met 21 woningen.

Daarnaast werden per saldo 297 woningen aan de Assense woningvoorraad toegevoegd via zogenaamde ‘overige toevoegingen en onttrekkingen’. De ‘overige toevoegingen’ betroffen voornamelijk functiewijzigingen van verblijfseenheden met een zorgfunctie naar een woonfunctie (275 woningen).

Per saldo groeide de Assense woningvoorraad hiermee volgens de CBS-statistieken ‘formeel’ met 318 woningen. Per 31 december 2022 telde de Assense woningvoorraad 32.998 woningen.

Vorig jaar werd voor 153 woningen bouwvergunning verleend (nieuwbouw en transformatie van bestaande panden naar wonen), waarvan 63 huur- en 90 koopwoningen.

Eind 2022 zaten nog 299 vergunde nieuwbouwwoningen in de ‘pijplijn’, 166 huur- en 132 koopwoningen, waarvan er op dat moment 256 in aanbouw waren.

Bevolkingsontwikkeling

Het aantal inwoners in Assen groeide per saldo met 471 personen. Er was sprake van een aanzienlijk positief migratiesaldo, het aantal vestigers was beduidend groter dan het aantal vertrekkers. Per saldo kwamen er 606 nieuwe inwoners bij als resultaat van vestiging en vertrek. Het aantal vestigingen vanuit het buitenland was fors groter dan voorheen en houdt verband met het AZC en de noodopvang in Assen. De totale bevolkingsgroei werd getemperd door een negatieve natuurlijke aanwas, omdat er 135 inwoners meer overleden dan er door geboorte zijn bijgekomen.

Per 31 december 2022 telde Assen 69.450 inwoners.

Sociale huurwoningen

Door woningcorporatie Actium werden vorig jaar 39 nieuwe sociale huurwoningen opgeleverd. De voorraad sociale huur nam per saldo echter met 63 woningen af, omdat er ook 102 sociale huurwoningen werden gesloopt.

Eind 2022 waren er 136 sociale huurwoningen van Actium in aanbouw.

Versnelde huisvesting statushouders

Assen moest in 2022 in totaal 97 statushouders huisvesten (5 achterstand per 1 januari 2022 + 39 taakstelling eerste helft + 53 taakstelling tweede helft 2022). In goede samenwerking met Actium en de andere ketenpartners werden uiteindelijk 110 statushouders in Assen gehuisvest, 13 meer dan de taakstelling. Een deel van de taakstelling werd gerealiseerd met de inzet van een complex leegstaande aanleunwoningen op de locatie Boshof. Hier worden sinds februari vorig jaar een mix van statushouders en spoedzoekers tijdelijk gehuisvest.

Op grond van bestuurlijke afspraken tussen Rijk, VNG en het Veiligheidsberaad (augustus 2022) werd gemeenten gevraagd naast de reguliere taakstelling landelijk nog eens 6.500 statushouders vóór het eind van het jaar te huisvesten. Dit was geen extra taakstelling, maar een vooruitlopen op de aangekondigde forse verhoging van de taakstellingen voor 2023. Voor Assen betekende dit een additionele opgave van 26 te huisvesten statushouders. In Assen zijn in 2022 uiteindelijk 13 statushouders meer gehuisvest dan de reguliere taakstelling. Daarmee werd de helft van de additionele opgave gerealiseerd.

Starters- en Verzilverleningen

Vorig jaar werd een budget van € 500.000,- beschikbaar gesteld voor startersleningen. Het betrof de laatste tranche van de in 2019 beschikbaar gestelde € 2 miljoen. Het geld wordt revolverend ingezet, dit betekent dat aflossingen beschikbaar zijn voor nieuwe startersleningen.

Dit jaar werden 30 startersleningen toegekend voor een totaalbedrag van bijna € 1 miljoen.

We hebben één aanvraag voor een verzilverlening toegekend.

Groene Stad van het Noorden

Wat willen we bereiken?

We willen de Groene Stad van het Noorden zijn. Het groen nodigt uit tot ontmoeten en is verzorgd en veilig. Naast groen als vertrekpunt bij ruimtelijke ontwikkelingen, streven wij een hoger niveau van beheer van de openbare ruimte na. Wij luisteren naar de wensen van onze inwoners en het groen op de ene plek in Assen kan er anders uit zien dan op een andere plek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Assen groenste stad van Nederland

In 2022 heeft Assen zich voor het eerst ingeschreven voor de Groene Stad challenge; een onafhankelijke analyse over de kwaliteit en hoeveelheid groen binnen de bebouwde kom. Wij zijn blij verrast en trots dat Assen uit de 123 deelnemende gemeenten als groenste stad van Nederland is uitgeroepen. Bijna 60% van het oppervlak van onze gemeente bestaat uit groen en 14 buurten kregen de hoogste groenscore. Een kleine 24% van dat groen bestaat in Assen uit bomen; in de rest van Nederland is dat 16%. Van al het groen in Assen is 62% openbaar groen, wat neerkomt op meer dan 165 vierkante meter per bewoner.

Groen is belangrijk voor de brede welvaart van onze inwoners en daarnaast een reden voor bezoekers om naar Assen te komen. Ons doel is de groenste stad van het noorden te zijn en te blijven. Daarmee voorkomen we ook hittestress en wateroverlast en het vergroot de biodiversiteit. Wij hebben ons samen met het

Duurzaamheidscentrum en Mijn Buurt Assen ingezet om ook de initiatieven van inwoners om hun buurt verder te vergroenen mogelijk te maken.

Voorbeelden zijn: stenen vervangen door groen, buurtgroen adopteren, een buurtmoestuin aanleggen, boomspiegels beplanten, en een berm inzaaien met een Drents bloemenmengsel. Als deelnemers van het NK-tegelwippen hebben leerlingen van Terra Assen in september 100 tegels vervangen door een insectvriendelijke plant, waarmee 100 inwoners van Pittelo hun tuin, en daarmee hun wijk, weer een stukje groener hebben gemaakt. De Asser Kinderraad heeft in april tijdens een workshop in het Duurzaamheidscentrum acht miniparkjes gemaakt en geplaatst bij de wijkcentra en het stadhuis.

Beheer Openbare Ruimte

Beheer openbare ruimte

Het beheer van de openbare ruimte in de stad was overwegend op het afgesproken niveau. Daar waar niveaus niet gehaald zijn, zijn specifieke acties uitgezet. Zoals ieder jaar waren er ook in 2022 pieken en dalen in de beeldkwaliteit van de stad. De binnengekomen meldingen openbare ruimte zijn ruim binnen de gestelde termijn afgehandeld. Onze storingswachtdienst was buitenkantoor uren bereikbaar en heeft ongeveer 350 meldingen verwerkt. In de winterperiode stonden 33 gladheidsbestrijders 24/7 klaar voor de veiligheid van onze inwoners. Zij zijn 30 keer uitgerukt om wintergladheid te bestrijden.

Net als voorgaande jaren hebben we gewerkt aan de bestrijding van de eikenprocessierups. Daarnaast zijn we gestart met de aanpak van exoten. Helaas is dit door personele krapte wat langzaam op gang gekomen en in 2023 gaan we concrete stappen zetten.

Doorfietsroute

De aanleg van het traject tussen het Europawegviaduct en de sluis aan de Havenkade is in 2021 gestart. Helaas beïnvloeden technische problemen de stabiliteit van de damwand en daarmee ook het fietspad. Mogelijke oplossingen worden met betrokken partijen besproken en in het voorjaar van 2023 verwachten we het antwoord. Als het niet mogelijk blijkt om de problemen op korte termijn te verhelpen, is het alternatief om het pad tijdelijk aan te sluiten op de Dr. A.F. Philipsweg, zodat de nieuwe fietsroute daarvandaan in gebruik kan worden genomen.

Wij hebben u hierover geïnformeerd in: Brief B&W - doorfietsroute, 11 januari 2023

Asfaltonderhoud

Jaarlijks verwerken aannemers in Nederland vele tonnen asfalt. Dat kan veel duurzamer, bijvoorbeeld door produceren op een lagere temperatuur. In Assen is nu Harsfalt aangelegd op een fietspad als proefproject nabij de Graswijk. In regulier asfalt wordt bitumen gewonnen uit zware olie gebruikt als bindmiddel. Harsfalt kent als bindmiddel, een combinatie van biologische olie, hars en lignine gewonnen uit olifantengrasgras. Dit project wordt - samen met een aantal andere projecten in Nederland - de komende jaren gemonitord.

Groenvisie en visie klimaatadaptatie

We werken aan de Groenvisie Assen 2040, als deeluitwerking van de Omgevingsvisie. Eind maart 2023 verwachten we hierover met uw raad in gesprek te gaan om tot de definitieve versie te komen.

Duurzaam bereikbare stad

Wat willen we bereiken?

Assen is een bereikbare stad, waarin iedereen zich makkelijk en veilig kan verplaatsen, het liefst op een duurzame manier. We stimuleren het gebruik van de fiets en zorgen dat deze op een nette manier gestald kan worden. Wij

zetten ons in voor een snellere verbinding over het bestaand spoor en het toevoegen van (knooppunten voor) snelle busverbindingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UPM)

In de zone Zwartwatersweg tot Groen van Prinsterenlaan is de maximunsnelheid teruggebracht van 50 naar 30 kilometer per uur. Het kruispunt Nobellaan met Groen van Prinsterenlaan, één van de kruispunten in Assen met veel ongevallen, is vervangen door een minirotonde. Deze kleine rotonde verlaagt de snelheid van het autoverkeer en door de beperkte ruimte kunnen automobilisten fietsers op de rotonde niet passeren.

Circulair gebruik van grondstoffen

Wat willen we bereiken?

We zien afvalstoffen als grondstoffen. Dat geldt voor zowel het afval dat wij inzamelen bij de inwoners, als voor de afvalstoffen die vrijkomen in onze bedrijfsvoering en bij onze werken. Het Asser milieupark faciliteert als belangrijke schakel deze wijze van werken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Resultaten afvalinzameling

We werken aan de *Strategische Agenda Afval en Grondstoffen* en streven naar meer reststroomscheiding en hergebruik.

Organisch materiaal gescheiden inzamelen

We hebben in september 190 BIO-containers voor bewoners van appartementen in gebruik genomen en 4.000 huishoudens hebben een aanrechtbakje opgehaald. Nu kunnen ook bewoners van appartementen al hun reststromen gescheiden aanbieden.

Ongeadresseerd reclamedrukwerk niet langer standaard

Rond 1 maart is de Ja-sticker in Assen ingevoerd, en ontvangen inwoners niet meer automatisch ongeadresseerd reclamedrukwerk. De hoeveelheid ingezameld oud papier per inwoner nam af van 50,4 kg in 2021 naar 44,2 kg in 2022. Het effect van het nieuwe stickerbeleid is dus dat per inwoner 8,2 kg minder Oud Papier en Karton (OPK) is ingezameld, waarmee Assen in een periode van tien maanden al 400 ton nieuw papier en karton heeft bespaard. De verkoopopbrengsten van Oud Papier en Karton (OPK) zijn ook gedaald, dat is een onontkoombaar neveneffect van minder inzamelen.

Reststromen

We hebben 171 kg restafval per inwoner ingezameld en dat is evenveel als in 2021. We werken in Assen naar 75% herbruikbare reststoom (alles wat in de oranje, groene of blauwe container mag) en een hoeveelheid restafval van 100 kilo per persoon per jaar (alles in de grijze container en stortingen grof huishoudelijk afval op het milieupark).

Vernieuwen Milieupark

Om restfracties beter te scheiden zijn ruimte en vernieuwing nodig en het huidige milieupark voldoet niet meer aan milieu- en arbovoorwaarden. We hebben maatregelen genomen om de veiligheid tijdelijk te waarborgen, totdat duurzame verbeteringen zijn gerealiseerd. Op 30 maart hebben we u een brief gestuurd met informatie over de noodreparaties en de financiering daarvan. In deze context is vernieuwen nog urgenter geworden en we doen vervolgonderzoek naar de toekomst van het milieupark.

- Brief B&W - Financiering tijdelijk herstel milieupark, datum 30 maart 2022
- Brief B&W - Onderzoek naar toekomst Milieupark, met bijlage onderzoek- en adviesrapportage Milieupark, datum 23 juni 2021
- Brief B&W - Uitstel behandeling voorstel toekomstbestendig milieupark, datum 3 november 2021

Verlagen CO_2-uitstoot

Wat willen we bereiken?

We geven Assen mooier en beter door aan volgende generaties en faciliteren de energietransitie.

Het verder omlaag brengen van de CO2-uitstoot is hierin de belangrijkste doelstelling. Daarbij moet iedereen mee kunnen doen en de mogelijkheid krijgen om de gebouwde omgeving betaalbaar te verduurzamen. Samen met Mijn Buurt Assen gaan we actief de wijken in en stimuleren en ondersteunen we inwoners, bedrijven en andere organisaties bij verduurzaming van hun eigen woningen, gebouwen en vervoer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verduurzamen woningvoorraad

Kloosterveen Duurzaam Warm

We hebben een webinar en live-bijeenkomsten met wijkbewoners georganiseerd en aan de hand daarvan het Wijkuitvoeringsplan

Kloosterveen Duurzaam Warm gemaakt. Daarnaast zijn collectieve tochtstrip-acties en warmtescans uitgevoerd.

Project RREW (Regeling Reductie Energiegebruik Woningen, RVO)

Project is afgerond met als resultaat dat er 3.087 energieadviezen aan huurders en 4.003 aan eigenaren van koopwoningen zijn afgegeven, in totaal 7.090.

Proeftuin de Lariks PAW (Programma Aardgasvrije Wijken)

Er zijn 29 woningen aardgasvrij gemaakt. Daarnaast is de fixbrigade ingezet in de wijk en zijn in 270 woningen energiebesparende maatregelen uitgevoerd. Dit resulteerde in een besparing van 35.000 m3 gas en 25.000 kWh, ofwel 80 ton CO2-reductie.

Verduurzamen economie

Label C kantoren groter dan 100 m2

We hebben bedrijven en kantoren geïnformeerd over en gestimuleerd om maatregelen te nemen om in 2023 te voldoen aan energielabel C.

Verduurzaming bedrijventerreinen

Op Peeloerpark/Messchenveld zijn we samen met Ondernemend Assen en provincie Drenthe gestart met fase 3/4.

Grootschalig opwekken hernieuwbare energie - Grootschalige zonneakkers

De vergunningsprocedures voor de initiatieven Zandwinplas Ubbena en de Balkendwarsweg A28 zijn succesvol doorlopen, en de Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) en de omgevingsvergunning zijn verleend.

Integrale besluitvorming ruimte

Wat willen we bereiken?

Vanuit een integrale benadering komen tot snellere en betere besluitvorming over ruimtelijke initiatieven met ruimte voor maatwerk door een gebiedsgerichte aanpak.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Omgevingswet

2022 bleek niet het jaar van de komst van de Omgevingswet. Inmiddels is duidelijk dat wet 1 januari 2024 ingaat en we hebben uw raad hierover geïnformeerd in de brief: Uitstel Omgevingswet en WKB naar 1 januari 2024; datum 10 februari 2023.

Ondanks dit uitstel hebben we gewerkt aan het voldoen aan de eisen en de vier verbeterdoelen: inzichtelijk omgevingsrecht, leefomgeving centraal, ruimte voor maatwerk en snellere en betere besluitvorming. De belangrijkste resultaten zijn:

- De leidraad omgevingsvisie is opgesteld en helpt om de doelen uit de omgevingsvisie te realiseren.
- We zijn gestart met zowel de nota van uitgangspunten als het eerste plangebied. Dit zorgt voor structuur in onze toekomstige wet- en regelgeving.
- Gemeente Assen is gekoppeld aan het landelijke digitale stelsel met regels, omgevingsplan en Leefomgeving. Hiermee kunnen we na invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) omgevingsvergunningen verlenen en ruimtelijke plannen publiceren.
- Het proces voor het verlenen van omgevingsvergunningen is herzien om snellere en betere dienstverlening aan inwoners mogelijk te maken, en voldoet aan de eisen die de Omgevingswet stelt aan inwonersparticipatie. In het Omgevingsplatform Drenthe is afgesproken hoe gemeenten en ketenpartners, waaronder de RUD, samenwerken.
- Uw raad heeft besluiten genomen over: wijzigingen in de APV, het instellen van categorieën voor bindend adviesrecht en verplichte participatie, de werkwijze van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, en het delegatiebesluit.
- Om de risico's te beheersen zijn de financiële effecten van de Omgevingswet verwerkt in de legestabel, begroting en samenwerkingsafspraken met ketenpartners.

De uitgaven voor het invoeren van de Omgevingswet zijn binnen budget gebleven. Het Rijk compenseert de kosten van (latere) inwerkingtreding, waardoor een voordeel van € 350.000 is ontstaan. Een deel hiervan is in 2023 nodig om gestegen kosten te compenseren.

- Consulterende raadsbijeenkomst, Rondetafelgesprekken omgevingsplan, datum 1 december 2022
- Presentatie raad informerend omgevingsplan.pptx, 6 oktober 2022
- Presentatie raad Omgevingswet, 8 september 2022
- Brief B&W- Landelijk besluit uitstel Omgevingswet.pdf, 10 februari 2022
- VNG Ledenbrief - Omgevingswet.pdf, 10 maart 2022
- VNG ledenbrief - Model Verordening leges i.v.m. Omgevingswet, 24 februari 2022
- Assen.nl/alles-over-de-omgevingswet

2.2 Programma Werken in Assen

Scope

In Programma Werken in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van bedrijvigheid, werkgelegenheid en economie.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	27.297	25.561	26.126	-566	
Lasten	61.279	56.125	60.470	-4.346	
05. Participatie en inkomen	59.813	54.365	58.648	-4.284	-8%
06. Econ. ontwikkeling en innovatie	1.466	1.722	1.741	-19	-1%
07. FlorijnAs	0	38	81	-43	-116%
Baten	-33.982	-30.564	-34.344	3.780	
05. Participatie en inkomen	-33.862	-30.444	-34.208	3.764	-12%
06. Econ. ontwikkeling en innovatie	-120	-120	-136	16	-13%
07. FlorijnAs	0	0	0	0	%
Mutaties in de reserves	0	600	564	35	
Toevoegingen	0	700	700	0	
Onttrekkingen	0	-100	-136	35	
	27.297	26.161	26.690	-531	

Tabel investeringen

(Niet van toepassing voor dit programma)

Versterken vestigingsklimaat voor bedrijven

Wat willen we bereiken?

We zetten de EZ-agenda voort, zodat Assen een aantrekkelijke stad blijft om te verblijven, werken en ondernemen.

Bedrijven, instellingen en organisaties dragen dat met ons uit via Stadsmarketing.

We blijven investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven.

Kansen benutten we beter door krachten en kwaliteiten te verbinden. Ondernemers bouwen actief mee aan hun eigen stad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Herstelagenda 'Assen na Corona'

We hebben ons gericht op het ontwikkelen van herstelmaatregelen om de lokale economie te versterken. We hebben gesprekken gevoerd met horecaondernemers en op basis daarvan horecavouchers ontwikkeld en 30 vouchers verstrekt.

De herstelagenda Assen na Corona blijft een handig instrument om snel in te spelen op ontwikkelingen en vragen uit de samenleving.

Vijfduizend nieuwe banen

Wat willen we bereiken?

We willen samen met partners, waaronder het Rijk en de provincie, nieuwe banen naar de stad halen. Zo'n 5.000 banen is een streefgetal. Met het verder ontwikkelen van kansrijke gebieden, zoals de stadboulevard Zuid, versterken wij het vestigingsklimaat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Werkgelegenheid rijksdiensten

De Johan Willem Frisokazerne blijft open!

We zijn trots en verheugd dat de kazerne en de daaraan verbonden rijkswerkgelegenheid behouden blijven voor Assen. We hebben gelobbyd voor het behoud van de Johan Willem Friso Kazerne en de daaraan verbonden rijkswerkgelegenheid. Samen met de provincie Drenthe hebben we constructief overleg gevoerd met de Ministeries van Defensie en Binnenlandse Zaken. Ondernemend Assen heeft, met burgemeester Out en wethouder Rasker, een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarnaast hebben zij een verduurzamingsvoorstel voor het rijksmonument aangeboden aan de Staatssecretaris.

Voortgang uitvoeren Economische Agenda

Met de Economische Agenda werken we samen met partners uit de stad en regio aan de economische ontwikkeling van Assen. Zo werken we samen met onder andere de provincie Drenthe voor het behoud van werkgelegenheid in Assen en zetten we in op het versterken van de vier economische krachtsectoren: overheidsdiensten, zorg & innovatie, energie & innovatie en vrijetijdseconomie.

Zorg & Innovatie

Regionale agenda Gezondheidseconomie Groningen-Assen

We zijn met partners in de Regio Groningen-Assen in 2022 gestart om de gezamenlijke agenda's voor zorginnovatie verder af te stemmen. Deze samenwerking moet leiden tot meer uitvoeringskracht voor alle partijen. Uit deze samenwerking is ook de aanstelling van de business developer Medtech aangesteld. Deze vervult de rol als regionale ontwikkelmakelaar in de bedrijfstak medische technologie. Deze tak is één van de sterke economische sectoren van Noord-Nederland en biedt kansen voor Assen.

PGO-netwerk

Het PGO-netwerk (persoonlijke gezondheidsomgeving) is een programma waarin bedrijven en zorginstellingen uit Friesland, Groningen en Drenthe samenwerken. PGO-Netwerk Noord gaat zo zorgen voor meer zorginnovaties en kansen voor mkb-bedrijven in Noord-Nederland, goede en betaalbare zorg en gezonde inwoners. In samenwerking met de Vegro en fysiotherapiepraktijk Van der Knaap Postmus uit Assen is gestart met een testcase voor een Smartfloor. De Smartfloor kan de valgevaarlijkheid van ouderen detecteren. In 2023 gaat deze test van start voor een half jaar. De gemeente Assen ondersteunt dit initiatief in de vorm van publiciteit hierover ook voor het werven van 220 ouderen.

Biotech

Life Cooperative is een samenwerkingsverband van een groot aantal noordelijke bedrijven op het gebied van life sciences. Assen is lid hiervan. Life Cooperative werkt samen in het consortium Pharma-NL. Hierin trekken wetenschap, bedrijfsleven en overheid gezamenlijk op om innovatieve en essentiële geneesmiddelen sneller en duurzamer beschikbaar te stellen voor de patiënt en te werken aan preventieve zorg. Aan het consortium Pharma-NL is in april 2022 een subsidie van € 80 miljoen toegekend vanuit het Nationaal Groeifonds om te investeren in onderzoeksfaciliteiten en menselijk kapitaal. We hebben een bijdrage verleend voor een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van een mogelijk Bioanalytics Lab in Assen.

Energie & innovatie

We werken samen met Asser bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden om EnergieHubs in Assen te ontwikkelen, waarbinnen verschillende soorten energie samenkomen en kunnen worden

opgeslagen dan wel worden omgezet. Energie Hubs vormen hiermee verbindende schakels in een

toekomstig geïntegreerd duurzaam energiesysteem. Samen met de Universiteit van het Noorden hebben we onderzoeksvragen verkend.

Investeren in vrijetijdseconomie

Wat willen we bereiken?

We investeren in de vrijetijdseconomie van Assen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Stadsmarketing

We zijn gestart met bezoekersmarketing. Vaart in Assen is penvoerder en heeft subsidie ontvangen. De stadsmarketingboard stemt af met: het VVV, Stichting Kop van Drenthe, Vaart in Assen, en Toeristisch Recreatief Platform (TRP). De eerste resultaten zijn al zichtbaar:

- Een beeldbank met recente foto's van Assen.
- Een nieuwe toeristische stadsgids.
- Een online campagne richting bezoekers van buiten Assen gedraaid.
- De huisstijl heeft een facelift gekregen.
- Een volledig nieuw online bezoekersplatform www.ditisassen.nl.
- Assen heeft zich gepresenteerd op de Noordelijke promotiedagen.

Verder is het plan voor de meerjarige stadsmarketing in ontwikkeling, samen met een klankbordgroep. Deze bestaat uit de stadsmarketingboard, aangevuld met partijen zoals Ondernemend Assen en het Asser Sportakkoord.

Uitvoering actieplan Vrijetijdseconomie

Het actieplan vrijetijdseconomie is gestart. Begin juni is het samenwerkingsconvenant met de sector ondertekend, en daarmee voor de komende jaren bekrachtigd. De aanjager bewaakt de voortgang en houdt contact met de sector en de gemeente.

Werk of zinvolle dagbesteding bieden

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners worden op een zo laagdrempelig mogelijke manier aan werk of zinvolle dagbesteding geholpen. Daarbij gaan we uit van vertrouwen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ontwikkeling aantal bijstandsgerechtigden – BUIG

Door de gunstige arbeidsmarkt zijn veel bijstandsgerechtigden uitgestroomd naar werk. Het aantal bijstandsuitkeringen is met 95 gedaald tot 1.669, waardoor de uitkeringslasten zijn gedaald. Doordat het rijksbudget BUIG slechts marginaal naar beneden is bijgesteld, is het begrote tekort op de BUIG bij de afrekening omgebogen in een overschot.

Basisbaan

We hebben de pilot Basisbanen geëvalueerd en besloten om deze structureel in te voeren. Inwoners met een Basisbaan komen in dienst bij de gemeente Assen en de Basisbaan wordt, waar mogelijk en wenselijk, gekoppeld aan de Participatiewet. Hierdoor komen aanvullende middelen beschikbaar en ontstaat ruimte voor het instromen van nieuwe deelnemers.

2.3 Programma Meedoen in Assen

Scope

In Programma Meedoen in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van zorg, preventie, jeugd, ontmoeten in de wijk, inclusieve samenleving, schuldhulpverlening, onderwijs, bewegen en sport.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma *(bedragen x € 1.000)*

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	108.038	114.460	106.756	7.704	
Lasten	116.321	134.276	127.778	6.499	
08. Jeugdzorg	28.406	28.236	28.748	-512	-2%
09. Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	67.542	63.384	61.182	2.202	3%
10. Mijn Buurt Assen	5.475	17.797	13.403	4.394	25%
11. Meedoenbeleid	5.352	14.608	13.902	706	5%
12. Sport	396	396	337	60	15%
13. Schuldhulpverlening	1.304	1.984	1.744	240	12%
14. Onderwijs	7.846	7.871	8.462	-591	-8%
Baten	-8.283	-19.816	-21.022	1.205	
08. Jeugdzorg	0	0	677	-677	%
09. Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	-2.281	-2.131	-1.472	-659	31%
10. Mijn Buurt Assen	-212	-11.895	-13.311	1.416	-12%
11. Meedoenbeleid	0	0	0	0	%
12. Sport	0	0	-230	230	%
13. Schuldhulpverlening	0	0	-42	42	%
14. Onderwijs	-5.790	-5.790	-6.644	853	-15%
Mutaties in de reserves	0	-329	958	-1.287	
Toevoegingen	0	0	958	-958	
Onttrekkingen	0	-329	0	-329	
	108.038	114.131	107.714	6.417	

Tabel investeringen (Niet van toepassing voor dit programma)

Zorg naar behoefte in eigen wijk

Wat willen we bereiken?

Zorgvragen signaleren we zo vroeg mogelijk en pakken we, waar dat kan, in de directe omgeving op met aandacht voor waar écht behoefte aan is. We hebben daarbij aandacht voor wat een wijk aankan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Toegang Wmo en Jeugd wijkgericht

Toegang

Gemeente, Vaart Welzijn en andere maatschappelijke organisaties werken sinds 2020 vanuit één gezamenlijke Toegang. Wijkgerichte aanpak zorgt dat het aantal aanmeldingen bij Vaart Welzijn is toegenomen, en buurtteams pakken meer aanvragen op. Hoewel we een causaal verband nog niet kunnen aantonen, valt het op dat het aantal voorzieningen vanuit de Wmo en Jeugdwet is gestabiliseerd of zelfs afneemt.

Jeugdigen ondersteunen we via de scholen, en het VO-team van Vaart Welzijn heeft meer hulpvragen opgepakt. Daarnaast ontwikkelen we onderwijs-zorgarrangementen, zie: 3.4 Opgroeien met gelijke kansen.

Het Preventiefonds verstrekt geld aan initiatieven om de sociale basis te versterken. Een voorbeeld is Assen Bloeit, een bruisend centrum in Assen Oost, waar ontmoeting centraal staat. Van het beschikbare budget is minder gebruik gemaakt dan voorzien. Door personeelskrapte bij diverse organisaties was voor ontwikkeling minder tijd en ruimte beschikbaar. Vanaf het eind van het jaar zien we wel een stijgende trend. Voor 2023 hebben we de werkwijze en budgetten aangepast.

Zorg efficiënter en toekomstbestendig

Wat willen we bereiken?

We willen de zorg efficiënter en toekomstbestendiger inrichten. Met kleinschalige zorg- en welzijnsvoorzieningen brengen we de menselijke maat terug in de wijken. In een aantal wijken gaan we experimenteren. We volgen technologische ontwikkelingen en innovatie in de zorg en zetten die waar mogelijk in.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Programma Sociaal Domein

Programma sociaal domein

Het programma sociaal domein is eind 2022 afgerond. Afgelopen jaren zijn we erin geslaagd om menskracht en middelen efficiënter in te zetten en hebben we de beoogde besparing van € 2 miljoen op Wmo en Jeugdhulp gerealiseerd. Daarbij hebben we de ondersteuning van inwoners op peil gehouden en dichter bij huis georganiseerd. We hebben nu één Toegang tot ondersteuning (gemeente en Vaart Welzijn samen) en laagdrempelige voorzieningen in wijken en op scholen. Zo voorkomen we complexe problemen en zijn duurdere (maatwerk)voorzieningen minder vaak nodig. We hebben de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis (in de wijk) op gang gebracht en een gebruiksvriendelijke Sociale kaart ontwikkeld.

In het programma 'Sociale Stad Assen' - dat in 2023 van start gaat - zijn de doelen: toekomstbestendige ondersteuning, versterken van de sociale basis, bestaanszekerheid en het bevorderen van gezondheid. Ook de Hervormingsagenda Jeugd is onderdeel van het programma.

Hervormingsagenda Jeugd

Met de Hervormingsagenda Jeugd willen Rijk en gemeenten zorgen voor betere jeugdzorg en financiële beheersbaarheid van het stelsel. De VNG en het Rijk zijn hierover in onderhandeling, maar de voorstellen van het Rijk bieden gemeenten nog onvoldoende garanties.

Doorontwikkeling dienstverlening sociaal domein

Eind 2022 zijn we gestart met de doorontwikkeling voor de uitvoering in het sociaal domein. We werken aan een sociaal domein dat mensgericht, toegankelijk, regelarm en duidelijk is.

Beschermd wonen, Maatschappelijke opvang & Aanpak dak- en thuisloosheid

Beschermd Wonen

Het Rijk heeft de doordecentralisatie van Beschermd Wonen uitgesteld tot 2024. We blijven werken aan de voorbereidingen, zodat elke gemeente in de regio Assen kwetsbare inwoners passende woonzorg kan bieden.

Vanaf 2021 staat de Wlz (Wet langdurige zorg) open voor mensen die intensieve zorg nodig hebben en de helft van de cliënten uit Beschermd Wonen is overgestapt naar de Wlz. De verwachte extra uitname uit het gemeentefonds heeft niet plaatsgevonden, en daardoor hebben we een flink overschot.

Een van de speerpunten in het Regioplan Beschermd Wonen is de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. We hebben hier invulling aan gegeven via het programma Weer Thuis, een samenwerking tussen zorgaanbieders, corporaties en de negen gemeenten in de regio Assen. Communicatie met inwoners, afspraken tussen omwonenden en aanbieders van woonzorglocaties en voldoende voorzieningen in de wijk zijn van belang. Hiervoor is de methode ‘Onbekend maakt onbemind’ ontwikkeld en gefinancierd met een subsidie van ZonMw. Daarnaast sluiten we zoveel mogelijk aan bij initiatieven in de wijk zoals Mijn Buurt Assen.

Maatschappelijke Opvang & aanpak dak- en thuisloosheid

Samen met Actium en zorgaanbieders hebben we drie woonzorgconcepten ontwikkeld, gefinancierd uit de subsidie Brede Aanpak Dak- en thuisloosheid. Hiermee kunnen we daklozen huisvesten en mensen die uitstromen na een verblijf in een ggz-instelling een tussenoplossing bieden.

Ontmoetingsplek in eigen wijk

Wat willen we bereiken?

In elke wijk is voor iedereen plek voor ontmoeten. Kinderen en jongeren kunnen veilig buiten spelen op aantrekkelijke speel- en ontmoetingsplekken. Door inzet op de samenwerking tussen Mijn Buurt Assen, maatschappelijke organisaties en stichtingen, versterken we de zichtbaarheid, benaderbaarheid en slagkracht in de wijk.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Mijn Buurt Assen & BOSS-visie

Mijn Buurt Assen (MBA) voor sterke en leefbare wijken

Het Bestuursakkoord Dichtbij en Daadkrachtig heeft als ambitie MBA meer zichtbaar en benaderbaar te maken. MBA heeft dit in een brede bijeenkomst besproken en gaat haar website, huisstijl en de daadwerkelijke zichtbaarheid in de wijken verbeteren. Er zijn meer wijkcoördinatoren en contactpersonen ingezet. Gemeente, corporatie en Vaart Welzijn werken positief samen en het aantal inwonersinitiatieven is gegroeid. Door personeelswisselingen was het aantal gezamenlijke activiteiten wel lager dan in eerdere jaren. Initiatieven van inwoners op het gebied van 'Spelen in de wijken' hebben we getoetst aan de BOSS-visie.

BOSS-visie vastgesteld en in uitvoering

Uw raad heeft op 19 mei de visie op Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) vastgesteld. We zijn gestart met de uitwerking en uitvoering ervan per wijk, samen met wijkcoördinatoren en inwoners. Ook zijn we begonnen met een aanbesteding om de werkzaamheden uit te voeren binnen de wettelijke kaders. Voor de uitvoering is tot en met 2026 jaarlijks € 515.000 beschikbaar.

Opgroeien met gelijke kansen

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren groeien prettig op met gelijke kansen. We willen zo veel mogelijk voorkomen dat inwoners niet kunnen lezen of schrijven en zetten hiervoor extra in op jongeren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Jeugdwet en passend onderwijs

De gemeente en het onderwijs werken steeds beter samen. We zorgen voor korte lijnen tussen indicatiestellers van de gemeente en de scholen. Ook hebben we samen met het onderwijs een kennissessie georganiseerd over de Jeugdwet en de Wet Passend onderwijs.

Ook zijn we gestart met onderwijs-zorgarrangementen (OZA). Dit zijn pilots waarbij kinderen onderwijs krijgen van een leerkracht en zorg van een zorgprofessional, met als doel voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten. Een voorbeeld is het OZA met de naam 'De Witte Neushoorn', voor kinderen van 8-12 jaar met een (zeer) intensieve ondersteuningsbehoefte. In deze pilot zijn jeugdwetindicaties stopgezet en betalen we de zorgaanbieder één bedrag ongeacht het aantal deelnemende kinderen.

Uitvoering motie laaggeletterdheid

We hebben uitvoering gegeven aan de Motie SP, GroenLinks, Stadspartij PLOP, PvdA - voorkom laaggeletterheid bij jongeren, 16 december 2021, om laaggeletterdheid onder jongeren aan te pakken. Er is een plan gemaakt om het onderwijs te ondersteunen bij de leesbevordering onder jongeren.

Preventie is wijkgericht

Wat willen we bereiken?

We zetten in op preventie via een wijkgerichte aanpak.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sporten en bewegen

Eind 2022 is de Stichting Assen Sportstad opgericht, die nu zelfstandig het Sportakkoord voortzet, met subsidie van de gemeente.

Om de uitvoering van het Sportakkoord te professionaliseren is een regisseur aangesteld. De contacten met het onderwijs en Vaart Welzijn zijn versterkt en trainers en begeleiders volgen cursussen, bijvoorbeeld om meer oog te krijgen voor sociale veiligheid binnen de vereniging.

Het Sportakkoord heeft de organisatie van de Nationale Sportweek ondersteund, evenals evenementen als de alternatieve TT-run en de 4-mijl.

Over de volgende ontwikkelingen leest u in Programma Vastgoed en Grondbedrijf:

1. Onderzoek naar Asser openluchtzwembad.
2. Ontwikkeling sport- en beweegcampus.

Samenleving inclusief en divers

Wat willen we bereiken?

We werken aan een inclusieve en diverse samenleving. In onze samenleving mag en kun je verschillend zijn. Iedereen kan actief meedoen aan zinvolle activiteiten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inclusie-agenda

Met de lancering van de nieuwe gemeente website Assen.nl is een belangrijke stap gezet naar digitale inclusie.

De groep ervaringsdeskundigen van inwoners met een beperking heeft advies gegeven over toegankelijkheid en we hebben aandacht voor de behoefte aan activiteiten voor mensen met een licht verstandelijke beperking.

Verkiezingen in Assen zijn beter toegankelijk. Inwoners met een licht verstandelijke beperking zijn actief op de stembureaus en er zijn stemmallen beschikbaar voor blinde en slechtziende kiezers.

De toegankelijkheid van de binnenstad is verbeterd. Zo is het aantal publiek toegankelijke toiletten vergroot en opgenomen in de HogeNood-app. Aan de mkb-toegankelijke route hebben 40 ondernemers uit de binnenstad meegewerkt.

Eind van het jaar is een adviseur inclusie gestart, die de Lokale Inclusie-agenda gaat evalueren en verbreden met regenboogbeleid, anti-discriminatie en mensen met psychische kwetsbaarheid.

Inburgeringswet

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. We zijn bij 70 inburgeraars gestart met het afnemen van een brede intake, 32 daarvan hebben de intake afgerond en een aantal studeert nog of juist verder: 21 zijn gestart met de B1-route, 9 met de Z-route en 2 met de Onderwijsroute. De Onderwijsroute loopt voor nu via individuele lessen (maatwerk); de aanbesteding voor de Onderwijsroute wordt dit voorjaar afgerond. Informatie over de wet en de routes leest u hier:

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inburgeren-in-nederland/nieuwe-wet-inburgering

Vergroten bestaanszekerheid

Wat willen we bereiken?

We vergroten de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bestaanszekerheid vergroten

We werkten aan meer bestaanszekerheid voor onze inwoners door het uitvoeren van de Participatiewet (uitkeringen, re-integratie), Kindpakket Assen, en de inzet op vroegsignalering van schulden en armoede. Ook hebben we maatschappelijke organisaties ondersteund die zich inzetten voor inwoners met een laag inkomen. De pilot Sport- en Cultuurvouchers voor inwoners met een inkomen tot 120 % van de bijstandsnorm heeft hier ook aan bijgedragen (klik hier voor de evaluatie van de pilot). De aanpak vroegsignalering - het in beeld brengen van beginnende betalingsachterstanden - is verder aangescherpt.

Energietoeslag en gemeentelijk Noodfonds

Energietoeslag

We hebben € 1.300 eenmalige energietoeslag verstrekt aan huishoudens met een inkomen tot 120 % van de bijstandsnorm. Huishoudens met een inkomen tussen 120 % en 130 % van de bijstandsnorm ontvingen een toeslag van € 750. De energietoeslag regeling had een groot bereik: meer dan 90 % van de huishoudens uit de doelgroep heeft de toeslag ontvangen.

Gemeentelijk Noodfonds

Het Noodfonds van € 600.000 is beschikbaar vanaf 1 augustus 2022 en bestemd voor inwoners van Assen die hun energierekening aantoonbaar niet meer kunnen betalen. Aandachtspunt bij de uitvoering van het Noodfonds en de Energietoeslag was de communicatie. Naast de reguliere communicatiekanalen zoals onze website, een persbericht, de gemeentepagina en sociale media kanalen, hebben we gekozen voor een proactieve en vooral laagdrempelige manier van communiceren. Bijvoorbeeld door makkelijk leesbare posters en flyers in de wijken te verspreiden. Samen met onze collega's van Mijn Buurt Assen en Vaart Welzijn werd bekeken op welke manier we in de betreffende wijk het beste konden communiceren. Op deze manier werden het Noodfonds en de Energietoeslag onder de aandacht gebracht bij zoveel mogelijk Assenaren.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB)

Tweedelijnsschuldhulpverlening wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling GKB. Vanwege het financiële risico en onrechtmatigheid op het gebied van aanbesteden, willen we dit samen met de gemeenten Meppel en Hoogeveen anders organiseren. Hierover hebben we u geïnformeerd in de brief Stand van zaken en proces GKB Drenthe, van 26 januari 2023.

Programma 2.4 Aantrekkelijk Assen

Team Toezicht en Handhaving dienstverlenend en informatiegericht dichter bij de inwoner

Scope

In Programma Aantrekkelijk Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, evenementen, binnenstad, en cultuur.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	16.700	18.266	17.611	655	
Lasten	16.874	18.440	19.957	-1.517	
15. Aantrekkelijke binnenstad	656	1.152	1.882	-730	-63%
16. Kunst en cultuur	11.043	11.562	12.727	-1.165	-10%
17. Evenementen	1.277	1.314	911	403	31%
18. Veiligheid	3.898	4.412	4.437	-25	-1%
Baten	-174	-174	-2.346	2.172	
15. Aantrekkelijke binnenstad	0	0	-692	692	%
16. Kunst en cultuur	-127	-127	-1.486	1.359	-1070%
17. Evenementen	-4	-4	-46	42	-1049%
18. Veiligheid	-43	-43	-122	79	-183%
Mutaties in de reserves	-1.260	-1.670	-1.669	0	
Toevoegingen	0	0	0	0	
Onttrekkingen	-1.260	-1.670	-1.669	0	
	15.440	16.596	15.942	655	

Tabel investeringen

(Niet van toepassing voor dit programma)

Veilige stad biedt ruimte voor diversiteit

Wat willen we bereiken?

Inwoners en bezoekers voelen zich veilig in onze stad, durven zichzelf te zijn en kunnen veilig over straat. We hebben hierbij speciale aandacht voor jongeren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorbereiding op cybercrisis- en incidenten

We hebben de lokale agenda cyberveiligheid opgesteld en een integrale cybercrisisoefening gehouden.

Om kinderen van acht tot twaalf jaar te leren wat zij kunnen doen om veilig online te zijn, hebben we cyber game Hackshield geïmplementeerd.

Resultaten Jeugd en Overlast Tafel (JOT)

Wij hebben een aanpak ontwikkeld op jeugdgroepen. Wij hebben ingezet op kortere en intensievere lijnen tussen de jongerenwerkers, wijkcoördinatoren, handhaving en politie. Er wordt ingespeeld op zorgvragen en treden waar nodig repressief op. Er is een bestuurlijk zorg & veiligheidsoverleg opgezet om complexe vraagstukken beleidsmatig op te pakken. Daarnaast is een procesregisseur aangesteld die opereert op het snijvlak van zorg, veiligheid en jeugd om de uitvoerende kant op te pakken.

Preventieve aanpak veiligheid

Inloopspreekuur team Toezicht en Handhaving

Het team Toezicht en Handhaving wil dienstverlenend en informatiegericht dichter bij de inwoner staan bij de aanpak van overlast en criminaliteit. Met onze bistro set bezoeken wij de overlastlocatie en gaan met de melders en gedupeerden koffiedrinken. Zo dragen wij bij aan een subjectief veiligheidsgevoel en creëren wij informatie gestuurde inzet op de betreffende problematiek.

Opsporing reeks (auto)branden

We hebben de politie doorlopend ondersteund in de aanpak en onderzoek op de reeks (auto)branden. De politie heeft ondanks de capaciteitsproblemen, de branden als één van de hoogste prioriteiten opgenomen. Het onderwerp staat standaard op de agenda van de lokale driehoek. In het algemeen geldt dat onderzoek naar branden lastig is. Gaandeweg zijn wij gezamenlijk op zoek gegaan naar mogelijkheden, zoals het inzetten van Camera in Beeld, om het opsporingsonderzoek te bespoedigen en eventuele dader(s) in beeld te krijgen.

Kunst en cultuur is divers en toegankelijk

Wat willen we bereiken?

Assen als dynamische stad en staat open voor allerlei evenementen op het gebied van sport, muziek en cultuur. We richten ons daarbij extra op de toegankelijkheid en geven dit als voorwaarde mee bij het verstrekken van subsidies. Daar waar het kan zetten we ook in op betaalbaarheid.

We willen tevens de evenementen sterker verbinden met de binnenstad en stadsmarketing, om de maatschappelijke en economische effecten voor de stad te vergroten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Cultuurcoaches, culturele organisaties en culturele activiteiten jongeren

Cultuurcoaches

In september zijn twee cultuurcoaches in de vorm van een pilot aan de slag gegaan bij Vaart Welzijn. Zij onderzoeken hoe het aanbod aan cultuur beter kan aansluiten bij de behoefte van inwoners die nu weinig deelnemen aan cultuur. Verder kijken ze naar mogelijkheden om culturele activiteiten meer in te zetten in het werk van de buurtteams. In de eerste helft van 2023 leveren zij de resultaten van hun onderzoek op. Op basis hiervan besluiten we of en hoe we cultuurcoaches ook in de toekomst inzetten.

Culturele activiteiten voor jongeren

Eind 2022 ontving de gemeente een bijdrage van € 310.000 van het Ministerie van OCW voor de organisatie van extra culturele activiteiten voor jongeren. In overleg met meerdere culturele organisaties in Assen zijn daarop in korte tijd diverse activiteiten voor het jaar 2023 ontwikkeld die aansluiten bij de uitgangspunten van OCW en onze eigen ambities uit de cultuurnota. Tegelijkertijd hebben we gekeken of we de uitkomsten van het recente onderzoek van de Rekenkamercommissie naar het aanbod voor jongeren nog kunnen meenemen in het activiteitenprogramma. Het gaat dan bijvoorbeeld om nieuwe festivals zoals het Urban Arts en Street Art festival en extra activiteiten bij bestaande festivals als het bevrijdingsfestival of de Koningsnacht.

Musea, activiteiten en evenementen

Na de zomervakantie konden organisaties weer volledig open en bezoekers hebben genoten van een scala aan activiteiten.

Drents Museum

Het Drents Museum heeft ondanks de beperkingen door de coronapandemie 183.500 bezoekers verwelkomd. De tentoonstelling Viva la Frida! bracht veel reuring in de binnenstad, en de bezoekers hebben ruim € 6 miljoen omzet gegenereerd.

Het Preuvement en Kunst aan de Vaart

Deze culturele evenementen zijn succesvol verlopen. Kunst aan de Vaart is gefilmd door televisieprogramma Dit is Holland.

Podium Zuidhaege

Het aantal deelnemers aan Podium Zuidhaege is met bijna een derde toegenomen, dankzij de inzet van meer zzpers uit de kunst- en cultuursector. Zuidhaege heeft vijf themafestivals georganiseerd met een inclusief karakter, waaronder MOVEME! en Podium Connect. Circa 70.000 bezoekers hebben genoten van een laagdrempelig, maar kwalitatief hoogwaardig aanbod.

Kunstpodium Campis

Dit kwalitatief hoogwaardige kunstpodium opende in januari en ontving in het eerste jaar 4.000 bezoekers. Campis heeft vijf tentoonstellingen, diverse exposities en lezingen georganiseerd, en een flyer uitgebracht met galerieën in de stad. Daarnaast lanceerde het podium de wandelroute *Assen anders bekeken* om Assenaren en bezoekers kennis te laten maken met kunst op straat.

Viering tienjarig bestaan DNK

De viering van het tienjarig bestaan was na de coronaperikelen een welkom hoogtepunt en trok ongeveer zesduizend bezoekers.

Compensatie en financiële impuls

Compensatie huurindex voor culturele organisaties

Als gemeente maken we ons sterk voor de culturele sector in de stad Assen en we hebben eind 2022 besloten om de gevolgen van de energiecrisis en een hoge huurindex voor culturele organisaties gedeeltelijk te compenseren.

Eenmalige financiële impuls voor DNK

Theater en bioscoop hebben een positief effect op de binnenstad en de bibliotheek is een essentiële voorziening voor onze inwoners. Gezien de gevolgen van de coronapandemie, de huidige energiecrisis en de inflatie, vinden wij een eenmalige financiële impuls in 2023 noodzakelijk.

Minder leegstand in binnenstad

Wat willen we bereiken?

Ondernemers bieden we ruimte en perspectief en we nemen maatregelen om leegstand van bedrijfspanden in de binnenstad tegen te gaan. De Binnenstadsvisie is een richting, geen meetlat.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsprogramma Stadskwartier

Het programma Stadskwartier Assen heeft betrekking op de transformatie van de binnenstad, de Stadsboulevard en het Havenkwartier. In de binnenstad transformeren we incourante winkelruimtes naar wonen en in het Havenkwartier wordt een verouderd bedrijventerrein herontwikkeld naar een binnenstedelijk woongebied. De Stadsboulevard verbindt de binnenstad en het Havenkwartier. In totaal worden circa 1.300 woningen gerealiseerd in de komende 15 jaar tot 20 jaar.

De ontwikkeling van het Stadskwartier kent op – basis van de investeringsraming uit 2021 – een publiek tekort van circa € 60 miljoen. De dekking van dit tekort komt ten laste van algemene middelen, het grondbedrijf, onderhoudsmiddelen en subsidies van derden. Het Rijk heeft een subsidie uit de Nationale Woningbouwimpuls toegekend. De provincie Drenthe heeft een subsidie uit het Regiostedenfonds toegekend.

In februari heeft uw raad kennisgenomen van het uitvoeringsprogramma voor het Stadskwartier en een krediet van € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van projecten. Op basis daarvan worden onder meer ontwikkelstrategieën voorbereid voor de gebiedsontwikkelingen in de binnenstad en wordt gewerkt aan een structuurvisie voor het Havenkwartier. Met uw raad hebben we afgesproken dat per project besluitvorming plaatsvindt over de dekking, als projecten ver genoeg zijn uitgewerkt.

De afgelopen jaren zijn investeringen in de binnenstad gedaan met een subsidie uit het Binnenstadsfonds van de provincie Drenthe. Bijvoorbeeld in de herinrichting van het Koopmansplein en in gevelverbeteringen. Deze subsidie liep tot en met 31 december. In Assen is meer geïnvesteerd in de openbare ruimte dan voorzien en minder in vastgoedontwikkeling. De provincie heeft ingestemd met de aangepaste bestedingen. In 2023 zal de eindverantwoording van het Binnenstadsfonds worden opgemaakt.

Programma 2.5 Samen werken aan Assen

Scope

In Programma Samen werken aan Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van samenwerken met andere overheden, participatie, betrouwbare overheid en (digitale) dienstverlening.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	3.422	3.629	3.108	521	
Lasten	4.344	4.551	5.185	-634	
19. Bestuur	3.134	3.195	3.692	-497	-16%
20. Regionale samenwerking	511	561	685	-124	-22%
21. Dienstverlening	699	795	808	-13	-2%
Baten	-922	-922	-2.077	1.155	
19. Bestuur	0	0	-1.161	1.161	%
20. Regionale samenwerking	0	0	0	0	%
21. Dienstverlening	-922	-922	-916	-6	1%
	3.422	3.629	3.108	521	

Tabel investeringen

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel en omschrijving investering	Restantkrediet 2021	Investeringskrediet 2022	Totaal investeringskrediet	Geactiveerde investeringen	Onderhanden investeringen	Restantkrediet ultimo 2022
Basisregistraties	35	0	35	0	0	35
Bestuur	25	0	25	0	0	25
Publiek	152	0	152	0	0	152
	212	0	212	0	0	212

Meer samen met andere overheden

Wat willen we bereiken?

Om vraagstukken op te lossen trekken we samen op met andere gemeenten en de provincie. Ook met en richting het Rijk. We zetten Assen landelijk en Europees nog meer op de kaart om (financiële) kansen te benutten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Assen op de kaart borgen in de organisatie

We hebben de geactualiseerde Europastrategie vastgesteld. Met deze strategie brengen we focus aan, is de koppeling gemaakt met Europese thema's en hebben we onze aanpak gefaseerd. In de strategie is ook voorzien in een uitbreiding van het aantal uren van de Europa-coördinator, die ervoor moet zorgen dat de strategie wordt uitgevoerd en geborgd wordt in onze organisatie.

Verbeteren participatie

Wat willen we bereiken?

We geven een stevig vervolg aan onze visie op participatie. Daarbij gaan we nieuwe manieren uitproberen om onze inwoners beter en meer te betrekken en met hen samen te werken (experimenteren en leren). Uitgangspunten daarbij zijn: zoveel mogelijk maatwerk en wijkgericht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering visie op participatie langs vier ontwikkellijnen

We hebben in september groen licht gegeven voor het versterken van participatie. De ambitie is om inwoners meer zeggenschap te geven. Binnen de vier ontwikkellijnen hebben we het volgende gedaan:

1 Bewustwording intern en extern
Onder het motto ‘eerst binnen, dan buiten’ hebben we werkafspraken gemaakt om zeggenschap van inwoners te faciliteren.

2 Voldoen aan de Omgevingswet
We voldoen aan wetgeving en ondersteunen inwoners bij het aanvragen van vergunningen.

3 Ondersteunen en faciliteren van organisatie, bestuur en inwoners
Mijn Buurt Assen pakt wijkinitiatieven zo zelfstandig op en schakelt waar nodig participatiecoaches in.

4 Leren van ervaringen
We leren in de praktijk van projecten zoals Tiny Houses en Schoolstraat, en borgen deze kennis voor toekomstige initiatieven.

Brief B&W - doorontwikkeling visie participatie, 28 september 2022

Bijlage 4 Voortgangsrapportage participatie januari 2023

Dichtbij, betrouwbaar en toegankelijk

Wat willen we bereiken?

De gemeente is dichtbij, aanspreekbaar, betrouwbaar en voor iedereen toegankelijk.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeringsplan Dienstverlening gereed

In maart is de projectleider dienstverlening gestart. Er is een werkgroep dienstverlening aan de slag gegaan met het aanscherpen van de bestaande visie op dienstverlening en het uitwerken van ambitieniveaus. We hebben een ambitieniveau gekozen en groen licht gegeven voor het uitvoeringsprogramma dienstverlening voor de periode van 2023 tot en met 2026. Eind 2022 hebben we op basis van het gekozen ambitieniveau de eerste stappen gezet in het uitdenken en opbouwen van een uitvoeringsprogramma Dienstverlening, dat begin 2023 wordt opgeleverd.

Gemeenteraadsverkiezingen

Net als bij de Tweede Kamerverkiezingen werden de gemeenteraadsverkiezingen coronaproof georganiseerd. De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen is goed en volgens plan verlopen.

Er is tijdens de gemeenteraadsverkiezingen extra aandacht geweest voor de toegankelijkheid van de verkiezingen. Zowel voor de fysieke toegankelijkheid als de informatievoorziening. Mede door de inzet van vrijwilligers met een lichtverstandelijke beperking hebben we de verkiezingen weer een stuk inclusiever kunnen maken.

We digitaliseren onze producten

Wat willen we bereiken?

We slaan een flinke slag in onze digitale dienstverlening. We digitaliseren onze producten en diensten. Online-informatie is toegankelijk, compact en leesbaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nieuwe website

Op 5 december zijn we live gegaan met onze nieuwe website www.assen.nl. De website is grondig geactualiseerd en er zijn grote slagen gemaakt in digitale toegankelijkheid. Hierdoor is de digitale informatievoorziening en route richting onze producten en diensten verduidelijkt en vereenvoudigd.

Daarnaast zijn we eind 2022 live gegaan met een nieuw systeem voor het bouwen van digitale aanvraagformulieren. We hebben de eerste stappen gezet in het vergroten van ons digitale aanbod van producten en diensten. In 2023 werken we programmatisch aan het verbeteren van onze (digitale) dienstverlening en werken we onder andere toe naar een verdubbeling van ons digitale producten- en dienstenaanbod.

2.6 Programma Bedrijfsvoering

Scope

In Programma Bedrijfsvoering leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening aan inwoners, wijkgericht werken, lobby, en eigen organisatie (personeel, administratieve processen, huisvesting en facilitaire zaken).

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma

(bedragen x € 1.000)

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	55.980	58.022	57.351	672	
Lasten	64.930	67.857	69.426	-1.569	
Baten	-8.950	-9.835	-12.075	2.241	
Mutaties in de reserves	0	0	0	0	
	55.980	58.022	57.351	672	

Tabel investeringen

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel en omschrijving investering	Restantkrediet 2021	Investeringskrediet 2022	Totaal investeringskrediet	Geactiveerde investeringen	Onderhanden investeringen	Restantkrediet ultimo 2022
ICT	592	975	1.567	172	0	1.395
Kantoorinventaris	668	0	668	64	0	605
Materieel	1.438	1.983	3.422	387	0	3.034
Overig	516	0	516	429	0	87
	3.214	2.958	6.173	1.052	0	5.121

Ambities en capaciteit in balans

Wat willen we bereiken?

We stemmen ambities met regelmaat op elkaar af. Hierbij betrekken we nadrukkelijk de haalbaarheid en de inzet van mensen en middelen. We maken keuzes in wat we wel en niet (meer) doen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Keuzes wat we wel en niet (meer) doen met beschikbare mensen en middelen

Op basis van het bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld. In dit programma zijn keuzes vervat over inzet van mensen en middelen in relatie tot de bestuurlijke ambities. Het uitvoeringsprogramma is vast onderdeel van het periodiek gesprek tussen college en organisatie.

Schoonmakers in dienst van de gemeente

De verkenning en het besluit hierover heeft plaatsgevonden in 2022, de motie hierover is 24 november 2022 behandeld in uw raad.

Na besluitvorming zijn we gestart met het implementatietraject. Hierbij leren we van praktijkervaring van andere gemeenten. Stellen we zorgvuldigheid van invoering voorop en wordt gewerkt aan een plan om dit conform raadsbesluit in te voeren.

Werken in een inspirerende omgeving

We hebben de wensen voor onze werk- en ontmoetingsplekken in beeld gebracht en drie basisafspraken gemaakt:

- Jij kiest waar en wanneer je wilt werken.
- Op de werklocatie werken we samen en ontmoeten we elkaar.
- Iedereen is welkom in ons Huis van de stad.

In november zijn we gestart met het project Anders werken in onze gebouwen, om het stadhuis toekomstbestendig en inspirerend in te richten.

Arbeidsmarktstrategie en Op weg naar een netwerkorganisatie
Personeel werven, waarderen en behouden in krappe arbeidsmarkt
We presenteren binnenkort het plan van aanpak voor de arbeidsmarkt. De uitvoering nemen we in 2023 ter hand.

Op weg naar een netwerkorganisatie
We hebben de DESTEP-methode (demografie, economie, sociaal, technologie, ecologie, politiek) gebruikt om de situatie in Assen te analyseren en de impact ervan op onze organisatie te beoordelen. Na het evalueren van onze sturingskeuzes hebben we besloten om naar een netwerkorganisatie toe te groeien. We zijn voortvarend op weg en hebben de volgende stappen al gezet:

- De pilot Strategische Personeels Planning is geslaagd en we gaan de aanpak komend jaar in de hele organisatie uitrollen.
- Onze jonge ambtenarengroep adviseert de organisatie.
- Het onderwerp netwerkorganisatie is toegevoegd aan ons leiderschapsprogramma.
- De training Werken met Netwerken wordt opnieuw aangeboden.

Toekomstbestendig door innovatie

Wat willen we bereiken?

We innoveren in bedrijfsvoering. Zo houden we de organisatie toekomstbestendig.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorbeelden innovatieve activiteiten; wat doen we en wat levert het op

Het **informatieverhaal van Assen** helpt ons om grip te houden op informatie- en technologieontwikkelingen.

We zijn gestart met het ontwikkelen van digitale diensten, om inwoners en ondernemers onafhankelijk van tijd en plaats te bedienen.

We willen meer gebruik gaan maken van beschikbare data en zijn gestart met innovatieve technieken zoals robotisering. Komend jaar gaan we de mogelijkheden van artificial intelligence en machine learning verkennen, waarbij we altijd binnen de kaders van privacy en informatieveiligheid blijven werken. We werken samen met andere gemeenten, regionale en lokale partners, om innovaties versneld te omarmen.

Ontwikkelfestival Passende Dienstverlening

Tijdens het festival kregen meer dan 500 medewerkers vanuit Het Verhaal van Assen tips om hun dienstverlening te verbeteren, nieuwe producten te testen en hun kennis te delen. Dit gaf meer inzicht in hoe we goed omgaan met snel veranderende ontwikkelingen. 37% van onze medewerkers gaf aan iets te gaan veranderen in hun gedrag. Een medewerker verwoordde: *'Deze dag heeft mij een spiegel voorgehouden over mijn dienstverlening naar externen. Ik denk dat ik het al goed doe, maar door de lezingen besef ik dat het altijd nog beter kan.'*

Onderzoeken uitvoering gemeentelijke taken

Wat willen we bereiken?

Om de effectiviteit, efficiëntie en doelmatigheid van de besteding van financiële middelen en de kwaliteit van de uitvoering van de gemeentelijke taken te onderzoeken en te bewaken, rapporteren we over (rekenkamer)onderzoeken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Rekenkameronderzoek Van klacht naar compliment + motie jaarlijks informeren raad

Jaarlijkse rapportage over klachten en afhandeling

Op grond van artikel 9:12a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn we verplicht een registratie bij te houden van de ingediende klachten en deze jaarlijks te publiceren. De registratie wordt geanonimiseerd gepubliceerd op de gemeentelijke website. We sturen de klachtenregistratie ook aan uw raad, met een oplegger over de tevredenheid van de indieners, de (eventueel) geleerde lessen en de daaruit (voor)genomen verbeteringen binnen de dienstverlening. Uw raad heeft de gegevens over 2022 inmiddels ontvangen.

Van klacht naar compliment

We zijn gestart met de aanbevelingen uit het rapport Van klacht naar compliment.

De gemeente heeft in dat kader deelgenomen aan de rondetafelgesprekken van het project 'Open Klachten'. Een project in het kader van het actieplan Open Overheid in samenwerking met de Nationale Ombudsman, Open State Foundation, andere gemeenten en ombudsvoorzieningen.

Daarnaast werken we eraan om de klachtprocedure voor zowel de inwoners van Assen als voor de organisatie zelf inzichtelijker te maken. In 2023 wordt hier verder aan gewerkt. We richten ons op het optimaliseren van de administratieve afwikkeling van klachten in ons systeem, wat mogelijk leidt tot vervanging van de huidige registratiemethode.

De ombudscommissie heeft op bestuurlijk, management en ambtelijk niveau gesprekken gevoerd over ieders positie en verantwoordelijkheden. Daarbij is afgesproken dat, gekoppeld aan het jaarverslag van de ombudscommissie, het Centraal Managementteam, de ombudscommissie en de klachtcoördinator jaarlijks in gesprek gaan.

Uitvoering bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig

Wat willen we bereiken?

We houden zicht op het behalen van de doelen van het Bestuursakkoord 2022 - 2026 ‘Dichtbij & Daadkrachtig’ en de financiële mogelijkheden voor voortzetting ervan. Dit gebeurt in de vorm van een evaluatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig

Het Bestuursakkoord 2022 - 2026, Dichtbij & Daadkrachtig, is door de organisatie uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma. Dit Uitvoeringsprogramma verbindt de doelen uit het bestuursakkoord aan de inzet van capaciteit en zet de activiteiten in de planning voor de komende jaren. De uitvoering van het programma wordt regelmatig besproken met ons college.

2.7 Vastgoed en grondbedrijf

Scope

In Programma Vastgoed en grondbedrijf leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van beheer, onderhoud en verduurzamen gemeentelijk vastgoed, grondbedrijf en het bouwen van nieuwe gemeentelijke voorzieningen.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma *(bedragen x € 1.000)*

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	11.003	10.334	7.031	3.303	
Lasten	40.855	40.055	36.490	3.565	
23. Vastgoed	26.523	24.407	23.567	840	3%
24. Grondbedrijf	14.077	12.015	9.200	2.815	23%
25. Parkeren	255	3.633	3.723	-90	-2%
Baten	-29.852	-29.721	-29.459	-262	
23. Vastgoed	-14.270	-10.904	-11.605	701	-6%
24. Grondbedrijf	-13.935	-14.527	-13.210	-1.317	9%
25. Parkeren	-1.647	-4.290	-4.644	354	-8%
Mutaties in de reserves	-163	2.399	3.897	-1.498	
Toevoegingen	207	2.269	4.643	-2.374	
Onttrekkingen	-370	130	-746	876	
	10.840	12.733	10.928	1.805	

Tabel investeringen *(bedragen x € 1.000)*

Onderdeel en omschrijving investering	Restantkrediet 2021	Investeringskrediet 2022	Totaal investeringskrediet	Geactiveerde investeringen	Onderhanden investeringen	Restantkrediet ultimo 2022
Algemeen	400	2.150	2.550	0	415	2.135
Bedrijfsvoering	401	1.100	1.501	0	49	1.452
Binnensport	642	950	1.592	23	0	1.569
Buitensport	802	4.092	4.894	842	354	3.700
Cultuur	295	400	695	0	208	487
MFA's	197	1.565	1.761	0	22	1.740
Milieupark	605	0	605	0	0	605
Onderwijs	543	5.574	6.117	4	721	5.393
Parkeren	606	94	700	372	0	329
Strategische eigendommen	108	180	288	0	45	243
	4.599	16.105	20.703	1.241	1.814	17.653

Doelen

Verbouwen en verduurzamen scholen

Wat willen we bereiken?

Meters maken met het verbouwen en verduurzamen van scholen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ontwikkelingen Stenden/Emmaschool en Theo Thijssen

Stenden

Afgelopen jaar is overeenstemming bereikt om het gebouw Stenden te verwerven. Een haalbaarheidsonderzoek (technisch en financieel) heeft plaatsgevonden om te kijken wat nodig is om dit pand geschikt te maken voor primair onderwijs (Theo Thijssenschool), bestuurskantoor Plateau en kinderopvang. In de financiële haalbaarheid is rekening gehouden met verduurzamen van het pand. Ook heeft een second opinion op de investeringskosten plaatsgevonden.

Emmaschool

Het ontwerp voor de Emmaschool is afgerond tot definitief ontwerp en financieel uitgewerkt. Hierbij worden twee lokalen van het monument en de laatste uitbreiding gesloopt. Deze locatie breiden we uit om aan de ruimtebehoefte te voldoen. We maken plannen om de locatie van voormalige kleuterschool de Zonnebloem in te richten als speelplein. Verder wordt een inloopavond voor de buurt geïnitieerd.

Met betrekking tot de Theo Thijssenschool wordt het vervolg wordt afgestemd op bovengenoemde ontwikkeling en wordt nagedacht over verschillende scenario's. A: herbouw op de huidige locatie of B: de school onderbrengen samen met bestuurskantoor en kinderopvang in Stenden waarbij herontwikkeling woning bouw op de oude locatie van de Theo Thijssen.

Kansen verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

We verduurzamen ons gemeentelijk vastgoed op een praktische manier en op natuurlijke momenten. Hierbij staat het terugdringen van de CO2-uitstoot voorop.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Vanuit het Uitvoeringsplan 2021-2023 zijn er voorbereidingen verricht voor het project ledverlichting, zonnepanelen, energiemonitoring en de bewustwordingscampagne. De aanbesteding voor de ledverlichting is afgerond, die voor de zonnepanelen is in november 2022 gestart. Met de ledverlichting en zonnepanelen wordt een reductie op de CO2-uitstoot van 17% per jaar verwacht ten opzichte van 2018.

De afgelopen jaren hebben we enkele maatregelen, eerder dan gepland, in opdracht gegeven of uitgevoerd op natuurlijke momenten, waarbij we een reductie van 1,2% op de CO2-uitstoot verwachten. Verder zijn er voor een clubgebouw en voor het stadhuis energieadviezen opgesteld ter voorbereiding op het volgende uitvoeringsplan. Deze adviezen zijn ook gebruikt voor de DuMaVa-subsidieaanvraag.

Asser Openluchtzwembad

Wat willen we bereiken?

De haalbaarheid van een openluchtzwembad in kaart brengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderzoek mogelijkheden openluchtzwembad

De afgelopen maanden heeft een extern bureau onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een openluchtzwembad. Dit onderzoek vloeit voort uit de motie Openluchtzwembad van november 2021 waarmee de raad het college vroeg een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren *naar wat reëel is in omvang, bezoekers, locatie en geld*. De eerste resultaten zijn inmiddels gedeeld met uw raad. Voor dit haalbaarheidsonderzoek heeft het bureau een vergelijkbaar onderzoek dat in 2012 is uitgevoerd herijkt en afgestemd op de huidige conjunctuur, inclusief een benchmark met andere gemeenten. Het onderzoek geeft op hoofdlijnen inzicht in de exploitatie van drie *zwembadscenario's*: sober, gemiddeld en luxe. Om een goed gefundeerd besluit te nemen over het al dan niet realiseren van een openluchtzwembad vergt dit onderzoek verdieping. In een informele bijeenkomst verkennen we met uw raad of de uitkomsten van het onderzoek voor u aanleiding zijn voor een vervolgonderzoek en of er een gedeelde voorkeur is voor variant(en) en locatie(s) die in dit vervolgonderzoek dan verder worden uitgewerkt.

Ontwikkeling sport– en beweegcampus

Wat willen we bereiken?

Samen met investeerders realiseren van een Sportcampus in het gebied rond het Regionaal Wielercentrum Noord.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitbreiden wielerbaan naar Onderwijs en Sportcampus Stadsbroek

Het project Wielerbaan is uitgewerkt in drie pijlers en gaat verder onder de naam Onderwijs en Sportcampus Stadsbroek. De drie pijlers zijn:

1. Visie-ontwikkeling gebaseerd op het onderwijs en sportcampus.

2. Op basis van het programma van eisen is het Voorlopig Ontwerp uitgewerkt met bijhorende financiële raming.
3. Het uitwerken van de financiële gevolgen voor de gemeentebegroting. Alle potentiële gebruikers zijn nauw bij het project betrokken en is afgestemd op de interne organisatie.

Gebouwen bredere functie voor ontmoeten

Wat willen we bereiken?

We maken gebruik van wijkgebouwen en bijvoorbeeld sportkantines ten behoeve van ontmoeten in de wijk.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Compenseren hogere energieprijzen maatschappelijke organisaties en sportverenigingen

In de raad van 10 november heeft uw raad het besluit Maatregelenpakket hoge energiekosten: compensatie maatschappelijke organisaties en sportverenigingen aangenomen.

Negen sportverenigingen hebben tegemoetkoming in de kosten aangevraagd en de afrekening vindt uiteindelijk plaats op basis van de jaarafrekening.

Bestaand vastgoed

Wat willen we bereiken?

Vervangen bestaand vastgoed.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Laadpalen parkeergarages

We hebben verkennende gesprekken gevoerd met leveranciers van laadpalen over de mogelijkheden van het plaatsen van laadpalen in parkeergarages. Tevens hebben we, onder andere samen met de brandweer, bepaald waar laadpalen zo veilig mogelijk kunnen worden geplaatst. We gaan starten met een pilot van 39 laadpalen, als volgt verdeeld over vier parkeergarages:

- De Nieuwe Kolk 13
- Citadel 13
- Stadhuis 7
- Mercurius 6

Saneren kunstgrasvelden

Er zijn twee adviesbureaus geselecteerd die het bestek voor de veldvervanging en de omvang van de sanering in beeld gebracht hebben. Alle verenigingen zijn betrokken bij de plannen en worden geïnformeerd. Tevens wordt geïnventariseerd, welke type infill het meest geschikt is voor Assen, hierbij worden ook de ervaringen van de verenigingen, beheer en uitvoering en externe verenigingen betrokken.

Grondbeleid als strategisch instrument

Wat willen we bereiken?

We zetten ons grondbeleid strategisch in. Zowel met actief dan wel faciliterend grondbeleid bereiken we onze ruimtelijke ambities.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actief grondbeleid

We zijn gestart met een onderzoek naar de doorontwikkeling van **Kloosterveen.** Hierbij houden we rekening met de met meest actuele wet en regelgeving, zoals stikstof. Samen met de provincie en gemeente Midden-Drenthe is de afgelopen jaren onderzocht hoe de **derde hoofdontsluiting** van Kloosterveen aan zou kunnen sluiten op de N371. Dit gezamenlijke proces heeft geresulteerd in een schetsontwerp en een voorstel voor de kostenverdeling tussen partijen.

In de eerste noordelijke fase van **Kloosterakker** hebben wij alle bouwkavels voor projectmatige en sociale woningbouw verkocht. Voor particuliere bouw zijn nog 6 kavels beschikbaar. Er is gestart met de verkoop van de kavels in de 2de fase (midden). Het bouwrijp maken van deze fase is bijna afgerond. In **Kloosterveste** is een prijsvraag uitgezet voor de ontwikkeling van de laatste overgebleven bouwlocatie. Na een selectiefase zullen uiteindelijk drie partijen voor de Zuidergracht een plan indienen.

In **Assen Zuid** hebben wij de verkoop gerealiseerd van 6,3 hectare bedrijventerrein. Hiermee hebben wij onze jaarlijkse prognose van 2,5 hectare ruim behaald. Tevens zijn we gestart met de aanleg van de ontsluitingsweg, waardoor alle bedrijfskavels ten westen van de Graswijk bereikbaar zijn.

In het kader van het **Didamarrest** hebben wij onze grondverkopen gemotiveerd en gepubliceerd.

Voor een gedetailleerde verantwoording per grondexploitatie verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Faciliterend grondbeleid

Waar wij geen grondposities hebben, hebben wij via faciliterend grondbeleid meegewerkt aan ontwikkelingen, onder andere in de binnenstad. Hiertoe hebben wij een aantal overeenkomsten gesloten. Dit heeft concreet nog niet geleid tot omvangrijke realisaties van woningbouwlocaties.

Voor een meer gedetailleerde verantwoording verwijzen we naar programma Wonen in Assen

2.8 Algemeen financieel beleid

Scope

In Programma Algemeen financieel beleid leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van alle financiële processen om onze gemeente financieel gezond te houden, zoals: Gemeentefonds, reserves en voorzieningen, treasury (financiering leningen), administratie, risicobeheer, verzekeringen, invordering en belastingheffing.

Wat kost het?

Tabel begrotingsprogramma *(bedragen x € 1.000)*

Beleidsthema	Primaire begroting 2022	Bijgestelde begroting 2022	Realisatie 2022	Saldo 2022	Afwijking in %
Saldo voor baten en lasten	-218.043	-236.697	-253.040	16.341	
Lasten	2.296	4.098	6.023	-1.925	
26. Onvoorzien/incidenteel	553	191	0	191	100%
27. Belastingheffing	604	604	684	-79	-13%
28. Financiering/Belegging	-676	-676	143	-820	121%
29. Gemeentefonds	3.776	3.928	3.876	52	1%
30. Heffing vennootschapsbelasting	51	51	48	3	6%
31. Overige algemene middelen	-5.925	0	1.112	-1.112	%
32. Reserves en voorzieningen	0	0	160	-160	%
33. Saldo	3.913	0	0	0	%
Baten	-220.339	-240.795	-259.063	18.266	
27. Belastingheffing	-21.658	-21.658	-21.877	219	-1%
28. Financiering/Belegging	-3.329	-3.791	-5.072	1.280	-34%
29. Gemeentefonds	-195.290	-214.840	-216.607	1.766	-1%
30. Heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	%
31. Overige algemene middelen	-62	-506	-409	-97	19%
32. Reserves en voorzieningen	0	0	-15.098	15.098	%
Mutaties in de reserves	-3.955	5.806	6.390	-585	
Toevoegingen	825	16.471	16.471	-1	
Onttrekkingen	-4.780	-10.665	-10.081	-584	
	-221.998	-230.891	-246.650	15.756	

Tabel investeringen *(bedragen x € 1.000)*

Onderdeel en omschrijving investering	Investeringskrediet 2022	Investeringskrediet 2022	Totaal investeringskrediet	Geactiveerde investeringen	Onderhanden investeringen	Restantkrediet ultimo 2022
Financiering en liquiditeit	500	750	1.250	528	0	722
	500	750		528	0	722

Gemeente Assen blijvend financieel gezond

Wat willen we bereiken?

De gemeente Assen blijvend financieel gezond houden.

Een duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over de huidige en toekomstige generaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Macro economische ontwikkelingen 2022

Na het herstel van de Nederlandse economie in 2021 zijn we begin dit jaar geconfronteerd met de oorlog in Oekraine en de daarop volgende economische gevolgen met snel oplopende energieprijzen en een sterk oplopende inflatie. Om deze inflatie te beteugelen heeft de ECB in 2022 meerdere malen de rentes verhoogd. Knelpunten in levering van goederen hebben, net als in 2021, geleid tot hogere productiekosten die deels worden doorberekend. Daarnaast is als gevolg van het snelle herstel van de economie de arbeidsmarkt zeer krap geworden.

Het kabinet heeft bij de najaarsnota 2022 aangegeven dat gemeenten voor de prijsontwikkelingen in 2022 aanvullend worden gecompenseerd. De omvang van deze compensatie zal bij de Rijksvoorjaarsnota 2023 worden bepaald.

Toekomstige macro-economische ontwikkelingen zijn afhankelijk van veel factoren en daardoor lastig te duiden. In de Kaderbrief 2024 gaan wij in op de ontwikkelingen voor 2023 en volgende jaren.

Herstelplan 2020-2024

De bezuinigingsmaatregelen in Herstelplan 2020-2024 bedragen cumulatief (opgeteld) tot en met 2022 € 11,0 miljoen. Het betreft € 9,0 miljoen aan kostenbesparingen en € 2,0 miljoen aan inkomstenverhogende maatregelen. De voorgenomen bezuinigingsmaatregelen zijn nagenoeg allen volledig gerealiseerd. Enkel de beoogde opbrengst door de verhoging van de toeristenbelasting is nog niet volledig gerealiseerd door de effecten van de coronapandemie. Alle bezuinigingen hebben we verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenbegroting voor 2024 en volgende jaren.

Opvolging aanbeveling accountant

In het accountantsverslag 2021 is een aantal bevindingen opgenomen, waarvan aanbestedingsrechtmatigheid / inkopen en subsidies de belangrijkste zijn. Bepaalde inkopen hadden moeten worden aanbesteed. Ook in de subsidies zijn onrechtmatigheden geconstateerd.

De afbouw van onrechtmatigheden heeft nu volop de aandacht in de organisatie. We zetten behoorlijke stappen en krijgen steeds meer grip op deze onrechtmatigheden. De resultaten van het versterken van de inkoopfunctie worden goed zichtbaar.

Per boekjaar 2023 geldt de eigen rechtmatigheidsverantwoording. Hierin geven we zelf een verantwoording over de rechtmatigheid. Op dit moment geven we invulling aan de noodzakelijke stappen daarin.

Vergroten sturingsmogelijkheden door de raad

In oktober 2021 is de Planning & Controlcyclus (P&C) door de Accountantscommissie en de financiële woordvoerders van alle politieke fracties geëvalueerd. Aangegeven is dat de P&C-instrumenten meer ingezet moeten worden als sturingsdocumenten door tijdige en afzonderlijke behandelmomenten, minder techniek en meer toegesneden

op de gemaakte of te maken beleidskeuzes. Verder is aangegeven dat de documenten compacter, toegankelijker en leesbaarder mogen zijn.

Deze aanbevelingen hebben we inmiddels verwerkt in de Voortgangsrapportage 2022 en de Programmabegroting 2023 en de Jaarrekening 2022. Eind 2022 heeft opnieuw een evaluatie plaatsgevonden en de aanbevelingen van de accountantscommissie nemen we mee in de P&C-documenten van 2023.

Gemeentefonds gemeentebrede kostendekking

Wat willen we bereiken?

De uitkering uit het gemeentefonds is een algemeen dekkingsmiddel en bestemd voor gemeentebrede kostendekking.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds in 2022

De in deze jaarrekening verantwoorde algemene uitkering is gebaseerd op de maatregelen tot en met de decembercirculaire. Op grond daarvan is de algemene uitkering bepaald op € 216,5 miljoen. Specifiek in de uitkering opgenomen zijn de corona-compensatie van € 1,2 miljoen en de uitkering energietoeslag in het kader van de oplopende energieprijzen van € 9,2 miljoen.

Daarnaast is de afrekening corona-inkomstenderving over 2021 voor € 0,3 miljoen opgenomen.

Over de jaren 2020 en 2021 is een na-uitkering uit het gemeentefonds ontvangen van € 0,2 miljoen.

Herziening gemeentefonds met ingang van 2023

De herziening van het gemeentefonds is met ingang van de Programmabegroting 2023 ingevoerd. De financiële effecten van deze herziening zijn verwerkt in de Programmabegroting 2023 en verder.

Op basis van de adviezen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) wordt onderzoek gedaan naar het onderdeel overige eigen middelen en naar de maatstaven centrumfunctie en eenpersoonshuishoudens voor het sociaal domein. Wij informeren u in de Kaderbrief 2024 over de stand van zaken.

Nieuwe financieringsmethodiek gemeentefonds met ingang van 2026

Het kabinet heeft het voornemen om vanaf 2025 een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten en provincies te ontwikkelen, waarin ook de mogelijkheden worden onderzocht voor het vergroten van het belastinggebied.

De minister heeft de Tweede Kamer geïnformeerd over de stappen die het kabinet wil zetten om te komen tot deze nieuwe financieringssystematiek in Kamerbrief contourennota financieringssystematiek medeoverheden, 11 juli en in Kamerbrief over vervolg Contourennota en Integraal Overzicht Financiën Gemeenten, 7 oktober, over het vervolg en de inhoudelijke sporen die zullen worden gevolgd. In het voorjaar van 2023 wil de minister de Tweede Kamer informeren over de stand van zaken en in de Kaderbrief 2024 informeren wij u over de ontwikkelingen.

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.4 Financiering

3.5 Bedrijfsvoering

3.6 Verbonden partijen

3.7 Grondbeleid

3.1 Lokale heffingen

Inleiding

In de paragraaf lokale heffingen informeren wij u over de belastingen en heffingen die wij in de gemeente Assen heffen. Het gaat hierbij om zowel de vrij besteedbare algemene belastingen, zoals de onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting, als om de belastingen waarbij de opbrengst wordt gebruikt voor een specifiek doel. Daarbij kan het gaan om belastingen die worden gebruikt voor het uitvoeren van een gemeentelijke taak, zoals de afvalstoffenheffing, of om het verhalen van kosten, zoals het heffen van leges voor een legitimatiebewijs.

Beleidsuitvoering

Beleidsuitvoering lokale heffingen

Het college heeft in het bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026 twee uitgangspunten opgenomen:

1. De gemeentelijke dienstverlening is kostendekkend.
2. Assen is zeer terughoudend met boventrendmatige verhogingen.

In 2022 hebben we € 41,4 miljoen aan belastinginkomsten ontvangen. Begroot was € 38,8 miljoen. Hierna staat per belastingmiddel de gerealiseerde inkomsten.
(bedragen in de tabel x € 1.000)

Beleidsuitvoering

Onroerendezaakbelastingen
De onroerendezaakbelastingen zijn verhoogd met de inflatie van 2,1 %.

	Begroot	Realisatie	Verschil
Eigenaren woningen	11.607	12.007	400
Eigenaren niet-woningen	5.296	5.271	-25
Gebruikers niet-woningen	3.935	3.837	-98

Afvalstoffenheffing
Voor de afvalstoffenheffing hadden we in 2022 een tarief waarbij de kosten gelijk zijn aan de opbrengsten, zogenoemde kostendekkende tarieven.

	Begroot	Realisatie	Verschil
Eenpersoonshuishouden	2.194	2.217	23
Meerpersoonshuishouden	5.000	4.886	-114

Rioolheffing
In 2022 is het kostendekkende tarief van € 162,81 per perceel verminderd met ruim € 25 door gebruik te maken van middelen uit de voorziening met betrekking tot de rioolheffing.

	Begroot	Realisatie	Verschil
Rioolheffing	4.720	4.961	241

Leges
De tarieven voor de leges zijn, waar dat mogelijk was, in 2022 verhoogd met 6,9%. Deze verhoging is het gevolg van het ingezette beleid om de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn.

	Begroot	Realisatie	Verschil
Algemene dienstverlening	914	989	75
Fysieke leefomgeving	1.999	4.203	2..204
Dienstverlening Europese richtlijn	21	27	6

De opbrengst van de leges fysieke leefomgeving is hoger geweest dan begroot. Dit is het gevolg van de stijgende bouwkosten en het vergunnen van een aantal grote projecten.

Parkeerbelastingen (Straatparkeren)
Een gedeelte van de parkeertarieven is in 2022 verhoogd. De abonnementen in de binnenstad zijn verhoogd met 3% en de tarieven voor parkeervergunningen met € 5 per jaar (en bij een andere tijdseenheid een gedeelte daarvan). Voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen was het maximale Rijkstarief van toepassing. De overige tarieven zijn in 2022 gelijk gebleven aan 2021.

Begroot	Realisatie	Verschil
1.632	1.684	52

Toeristenbelasting
In 2022 is er voor de eerste keer een tweetal tarieven toeristenbelasting geheven. Het reguliere tarief bedroeg € 1,40 per persoon, per overnachting. Dit was gelijk aan het tarief van 2021. Het tarief van € 3,00 was van toepassing in de dagen voorafgaand en tijdens de TT.

Begroot	Realisatie	Verschil
720	638	-82

Lijkbezorgingsrechten
De lijkbezorgingsrechten zijn verhoogd met de inflatie.

Begroot	Realisatie	Verschil
579	540	-39

Marktgelden
De marktgelden zijn verhoogd met de inflatie.

Begroot	Realisatie	Verschil
88	87	-1

Precariobelasting
De precariobelasting is verhoogd met de inflatie.

Begroot	Realisatie	Verschil
80	53	-27

De opbrengst precariobelasting is lager dan begroot. Dit komt doordat in een gedeelte van 2022 beperkende maatregelen van toepassing waren als gevolg van de coronapandemie. Over bepaalde periodes is daarom geen precariobelasting voor het hebben of gebruiken van een terras geheven.

Liggelden
De liggelden zijn verhoogd met 6,9% in verband met het kostendekkend maken van de tarieven.

Begroot	Realisatie	Verschil
32	15	-17

Inzicht wettelijke kostendekkendheid

In de tabel hieronder staat opgenomen in welke mate de lokale heffingen in 2022 kostendekkend zijn geweest.

Tabel kostendekkendheid heffingen

Tabel kostendekkendheid heffingen

	Rechten titel I algemeen	Rechten titel II fysiek	Rechten titel III EUR	Marktgelden	Liggelden	Lijkbezorgings-rechten	Afvalstoffen-heffing	Rioolheffing
A. Kosten (x € 1.000)	**1.179**	**2.002**	**39**	**141**	**16**	**968**	**7.211**	**4.961**
Kosten taakveld	428	83	0	73	8	109	3.053	4.149
Overig	381	977	22	46	5	403	3.122	979
Inkomensverdeling	0	0	0	0	0	0	373	246
Inkomsten taakveld	0	0	0	0	0	0	-1.044	-1.532
Toe te rekenen overhead	349	890	16	21	3	431	1.082	592
Toe te rekenen btw	21	52	1	1	0	25	625	527
B. Inkomsten (x € 1.000)	**891**	**4.203**	**27**	**72**	**15**	**540**	**7.103**	**4.961**
Opbrengst heffingen	891	4.203	27	72	15	540	7.103	4.961
C. Kostendekkendheid (in%)	**76**	**210**	**71**	**51**	**91**	**56**	**99**	**100**
Dekkingspercentage	76	210	71	51	91	56	99	100

Lokale belastingdruk

In de onderstaande tabellen staan de woonlasten voor gebruikers en eigenaren van woningen in de gemeente Assen opgenomen. Voor gebruikers gaat het om de afvalstoffenheffing en rioolheffing en voor de eigenaren komt daar de onroerendezaakbelasting nog bij. Er is een onderscheid gemaakt tussen huishoudens die bestaan uit één persoon of meerdere personen.

Tabel Woonlasten gebruikers woningen

(Bedragen x € 1)

Belastingdruk	Heffing	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden
Belastingdruk gebruikers woningen	Rioolheffing	137	137
Belastingdruk gebruikers woningen	Afvalstoffenheffing	179	253

Tabel Woonlasten eigenaren woning

(Bedragen x € 1, afgerond op hele €)

Belastingsoort	€ 200.000	€ 500.000	€ 1 miljoen
Onroerendezaakbelasting	315	788	1.576
Totale woonlasten Eenpersoonshuishouden	631	1.104	1.892
Totale woonlasten Meerpersoonshuishouden	705	1.178	1.966

In 2022 was de gemiddelde waarde van een woning in de gemeente Assen € 232.000. Dit was in 2021 € 208.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Assen is kwijtschelding mogelijk voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting als wordt voldaan aan de daarvoor geldende voorwaarden. Kwijtschelding is in bepaalde gevallen ook mogelijk voor natuurlijke personen die een beroep of bedrijf uitoefenen. De bijstandsnorm is gesteld op 100%.

Tabel Kwijtschelding 2022

(Bedragen in € x 1.000)

Heffing	Kwijtschelding
Onroerendezaakbelastingen	1
Afvalstoffenheffing	247
Rioolheffing	374

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Uitgangspunten

Doel en definitie

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we gemeentelijke risico's kunnen afdekken door de beschikbare weerstandscapaciteit. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als we financiële tegenvallers goed kunnen opgevangen. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Risicobeheersing

Onze organisatie werkt volgens het principe van integraal management. Hierbij zijn de manager, budgethouder of projectleider verantwoordelijk voor de risicobeheersing op respectievelijk hun beleidsterrein, afdeling, of project.

Zij maken risicoanalyses en organiseren risicosessies als ze dat nodig vinden om de risico's te beheersen. Bij nieuwe of gewijzigde risico's met forse gevolgen informeren zij ons college en uw raad.

In het kader van de P&C-cyclus inventariseren we twee maal per jaar gemeentebreed de risico's per beleidsprogramma en drukken deze in geld uit. Vervolgens wordt de benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van de risico's gerelateerd aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst nemen we op in de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

In de kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2020 leest u meer over uitgangspunten, methodiek en werkwijze.

Risico's programma 1 Wonen in Assen

Bestemmingsplan Binnenstad Noordoost

Met het bestemmingsplan worden de ruime bouw- en gebruiksmogelijkheden van de huidige beheersverordening aangepast. Dit kan planschade tot gevolg hebben. Of er nadeelcompensatie ontstaat, hangt ervan af of een ontwikkeling op een perceel plaatsvindt en wat er dan gerealiseerd wordt. Op dat moment kunnen we pas beoordelen of de planschade vergoed moet worden en hoe hoog die vergoeding is. Met in achtneming van vele afhankelijkheden en onzekerheden is een risico inschatting gemaakt.

Risico's programma 2 Werken in Assen

Ontwikkeling uitkeringen – lasten

De gunstige economische omstandigheden en lage werkloosheid hebben de afgelopen jaren kansen geboden voor onze arbeidsmarkt. Het aantal bijstandsuitkeringen is gedaald. Voor 2023 verwacht het CPB een lichte stijging van de werkloosheid. Het oplopen van de werkloosheid in combinatie met overige factoren die van het invloed zijn op het aantal bijstandsgerechtigden, maakt dat we verwachten dat de dalende trend vanaf 2023 stabiliseert. De overige factoren zijn de afsluiting van de Wsw en Wajong, de verhoging van de AOW-leeftijd, de verkorting van de WW en stijging van het aandeel in de beroepsbevolking van personen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Schattingen van de CPB op basis van de Macro Economische Verkenningen bleken de afgelopen jaren achteraf nogal af te wijken van de realiteit, waardoor we ook met betrekking tot de uitkeringslast een slag om de arm houden.

Budget ontwikkeling Wsw baten en lasten

In 2020 en 2021 was er met name door de coronacompensaties van het Rijk geen sprake van een tekort op de Wsw. In 2022 is nog een klein bedrag ontvangen aan coronacompensatie maar was er wel weer een tekort. In de meerjarenbegroting houden we vanaf 2023 ook rekening met (weliswaar teruglopende) tekorten. En die kunnen door stijgende kosten en bijstelling van Wsw Rijksbudgetten ook tegenvallen, dit blijft een risico. Aandachtspunt is dat het vervangen van de uitstromende Wsw-werkplekken door beschut werkplekken en baanafspraak-banen de komende jaren leidt tot hogere (loon)kosten.

Risico's programma 3 Meedoen in Assen

Huishoudelijke hulp zonder regie

Door het loslaten van de taaleis wordt een stijging van de kosten huishoudelijke hulp verwacht. Recente berichtgeving toonde aan dat de wachtlijsten met zorgaanbieders inmiddels ingelopen zijn, logisch gevolg is dat wij hierdoor de kosten voor huishoudelijke hulp zien toenemen.

Uitvoering Jeugdwet en Wmo

De vraag naar Jeugdhulp blijft groot. De scholen zijn na corona bezig met een inhaalslag. We verwachten dat het aantal jongeren met dyslexie en gedragsstoornissen zal toenemen. De wachtlijsten in de Jeugd GGZ zijn een indicatie voor toenemende zorgkosten. Het is belangrijk om te blijven zorgen dat de capaciteit bij de zorgverleners past bij de zorgvraag.

Hervormingsagenda Jeugd

Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG werken samen aan de Hervormingsagenda (HA) Jeugd 2022-2028. Het doel van deze zogenoemde vijfhoek is hulpverlening verbeteren en meer grip op het jeugdstelsel.

Als onderdeel van de uitspraak van de Commissie van Wijzen over de extra middelen jeugdhulp, is ook een HA voorzien waarin maatregelen zijn opgenomen die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering en ook lagere kosten.

In de al eerder aan genoemde afspraken omtrent de nieuwe stelpost jeugd is het volgende aangegeven: “Uit de HA volgt een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. De aanpassingen van de ramingen vormen geen budgettaire garantie”. Dit betekent concreet dat wij nu nog geen rekening mogen houden met het financiële effecten in de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027. Gezien de omvang van de HA en het mogelijke financiële effect (circa € 3,0 miljoen) voor de Asser begroting en meerjarenraming, is het noodzakelijk om direct na vaststelling van de HA deze te vertalen naar de Asser situatie waarbij de haalbaarheid van deze HA in kaart wordt gebracht.

Wmo: vergrijzing en wachtlijsten GGZ

De wachtlijsten voor de volwassenen GGZ (Zorgverzekeringswet) worden langer en de Wmo-kosten nemen toe. Door vergrijzing verwachten we dat meer ouderen aanspraak zullen maken op zorg.

De verdeling van zorgkosten en compensatie van meerkosten zijn belangrijk voor de VNG richting de landelijke politiek. In de prognose hebben we rekening gehouden met vergrijzing en langere wachtlijsten.

Voor de extramuralisering (vaker thuis wonen) van de GGZ is een landelijk hoofdlijnenakkoord afgesloten tussen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het Rijk heeft de bezuiniging verlaagd en gemeenten krijgen meer geld. We weten niet of dat voldoende zal zijn om alle kosten te betalen wanneer meer GGZ-cliënten in de wijk gaan wonen.

Op 10 mei 2022 stuurde minister Kuipers de Tweede Kamer een brief over het Integraal Zorgakkoord, het IZA. Dit zou de sectorale hoofdlijnenakkoorden van de afgelopen tien jaar moeten vervangen. In de brief, bedoeld als voortgangsbericht, staat hoe het akkoord er ongeveer uit moet zien, hoe de voorbereiding zal zijn en wat het doel zou moeten zijn. Hoe dit verder ingevuld moet gaan worden is nu nog niet bekend, maar wordt op de voet gevolgd over de mogelijke impact voor onze gemeente.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB) financieel en organisatorisch

Op meerdere vlakken is sprake van onzekerheid rondom de GKB. Aan de exploitatiekant zien we dat de instroom van cliënten bij de GKB grillig blijft verlopen. Op basis van de coronapandemie en de energiecrisis werd verwacht dat de instroom (aanzienlijk) zou toenemen, maar die verwachting is niet uitgekomen. De gemeente Assen heeft de afgelopen jaren, door meer inzet te plegen op vroegsignalering en in te zetten op eerstelijnsschuldhulpverlening in het voorliggend veld, minder dienstverlening afgenomen van de GKB en is daarmee steeds ruim binnen de begroting gebleven. De kosten van de GKB daarentegen lopen onverminderd door waardoor er de afgelopen jaren sprake was van exploitatietekorten. Deze hoge kosten worden mede veroorzaakt door het feit dat de GKB, als gevolg van de onzekere toekomst van deze organisatie (zie volgende paragraaf), relatief veel mensen moet inhuren en door het feit dat er in 2022 afscheid is genomen van de directeur.

Daarnaast is de toekomst van de GKB zelf nog onzeker. Zeker is wel dat de GKB tot en met 2024 in haar huidige vorm blijft bestaan. Hoe de 2e-lijns schuldhulpverlening daarna georganiseerd gaat worden, al dan niet samen met de huidige GR-samenwerkingspartners, is nog niet bekend. Door deze onzekerheid is de positie van de gemeenten die via een dienstverleningsovereenkomst diensten afnemen van de GKB wankel. Het grootste deel van de omzet van de GKB is afkomstig van deze gemeenten. Momenteel hebben nagenoeg alle gemeenten met een dienstverleningsovereenkomst aangegeven tot eind 2024 diensten bij de GKB te blijven afnemen.

We zien vanaf eind 2022 wel een licht stijgende trend ontstaan in hulpvragen van inwoners. De hoge inflatie begint zijn tol te eisen en dat zien we terug zowel bij de GKB in de 2e-lijns hulpverlening, alsook in de 1e-lijns hulpverlening via de gemeentelijke financieel regisseur en de laagdrempelige hulporganisaties in het voorliggend veld. Minder complexe hulpvragen kunnen hier vaak al in een vroegtijdig stadium worden opgelost.

Financiële risico's Beschermd Wonen

Assen verzorgt als centrumgemeente de uitvoering voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. De negen gemeenten gaan regio Assen informeel splitsen in twee regio's: Noordmidden Drenthe en Zuidwest Drenthe. We verdelen de centrummiddelen voor BW en MO over deze twee regio's volgens een eigen verdeelsleutel. We hebben afgesproken om de maatschappelijke opvang aan de Havenkade in Assen gezamenlijk in stand te houden tot en met 2025.

Het nieuwe verdeelmodel voor Beschermd Wonen was bekend, maar is door het uitstellen van het woonplaatsbeginsel aan verandering onderhevig. Medio 2023 wordt het nieuwe verdeelmodel bekendgemaakt. We gaan over een periode van 10 jaar van historische naar objectieve verdeling. We verwachten dat we in die 10 jaar toegaan naar een licht nadeel. In hoeverre dit nadeel werkelijkheid wordt, hangt af van de zorgvraag.

Er zijn meer klanten overgegaan van BW naar de Wlz. Hoe het Rijk dit gaat afrekenen uit de integratie-uitkering weten we nog niet exact. Zodra dit duidelijk is, informeren wij u hierover.

Voor de jaren 2024 en 2025 nemen we een risicobedrag op omtrent de onzekerheid over de uitname van de Wlz. Ook wordt de onzekerheid veroorzaakt door de instroom van voornamelijk jongvolwassenen en de doorstroom binnen de BW-indicatie in verband met de beschikbaarheid van passende woonruimten.

Overige financiële risico's zorgkosten en relatie met rijksmiddelen

Wij houden u op de hoogte van de ontwikkeling van de zorgkosten. Toch kunnen we afwijkingen in absolute zin bij de jaarstukken niet uitsluiten. De totale zorgkosten binnen de gemeente Assen, inclusief regionale middelen voor

Beschermd Wonen, bedragen in 2024 ruim € 90 miljoen. Een afwijking van 1 % van de begroting is dus al € 0,9 miljoen.

Meerkosten Sociaal Domein Oekraïners

Er is nog steeds een toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne. We zien inmiddels de eerste tekenen dat aanspraak wordt gemaakt op jeugdvoorzieningen en naar verwachting gaan die er ook komen voor de Wmo. Eind 2022 hebben wij vanuit het Rijk een vergoeding (voor 2022) ontvangen voor deze meerkosten in het sociaal domein. Of we deze vergoeding ook in 2023 gaan krijgen en of deze toereikend zal zijn, is nu nog niet bekend.

Risico's programma 5 Samen werken aan Assen

Risicovoorziening pensioenverplichtingen(oud-) wethouders

Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Wet Appa). We hebben een voorziening waaruit we de pensioenuitkeringen betalen. Jaarlijks berekent de Algemene Pensioen Groep (APG) de bedragen aan de hand van rente, leeftijd en sterftekansen van de verzekerden. Veranderingen van de rentestand zijn een risico. Als de rente daalt moeten we meer geld in de voorziening storten. En als de rente hoger wordt, neemt het risico af.

Risico's programma 7 Vastgoed en Grondbedrijf

Vastgoed - Ontwikkeling energietarieven

In de Kaderbrief 2023 is aangegeven dat € 1,0 miljoen extra benodigd is om de stijgende kosten van energie op te vangen. Van dit bedrag wordt circa 50% aan gebruikers doorberekend. Deze extra last en bate is structureel opgenomen in de begroting en meerjarenraming. Op basis van de nu voorliggende informatie is dit onvoldoende en is het de verwachting dat in 2023 incidenteel nogmaals € 1,0 miljoen aan extra middelen benodigd is waarbij ook de doorbelasting van 50% aan gebruikers van toepassing is. Voor 2024 kan nog geen inschatting worden gemaakt gezien de geopolitieke situatie in relatie tot de dan geldende energietarieven. Gezien de onzekerheid in de ontwikkeling van energietarieven op korte termijn is rekening gehouden met netto € 0,5 miljoen in de reserve Weerstandsvermogen (€1 miljoen minus 50% bijdrage gebruikers) aan extra middelen in 2024.

Grondexploitaties

Risico's op grondexploitaties vangen we op binnen de reserves grondbedrijf. Jaarlijks analyseren we bij de begroting per exploitatiegebied kosten, opbrengsten en risico's. Risico's die vallen onder onvoorzien dekken we in de weerstandsreserve van het grondbedrijf. Het bedrag bepalen we op basis van de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden) en onderbouwen we met risicoanalyses.

Risico's programma 8. Algemeen financieel beleid

Gemeentefonds - Afnemende ruimte onder Btw-compensatiefonds-plafond

De omvang van het Btw-compensatiefonds is sinds een aantal jaren gemaximeerd. Onder- en overschrijding van dat maximum worden verrekend met het Gemeentefonds. In 2021 werd het plafond niet bereikt. Met de groei van de economie in 2022 zal het beroep op het fonds weer toenemen. De ruimte onder het plafond zal dan dalen en kan in 2022 omslaan in een overschrijding. De uitkering en de dekkingsmiddelen worden dan lager. De kans en de hoogte van het effect kunnen we niet voorspellen.

Rentebeleid Europese Centrale Bank (ECB)

De ontwikkelingen van de rente op de geld- en kapitaalmarkt laten een stijgende trend zien om de oplopende inflatie als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen te beperken. De ECB heeft daarom in 2022 maatregelen genomen door het verhogen van de rentetarieven.

Ook in het eerste kwartaal van 2023 heeft de ECB al maatregelen genomen die passend zijn binnen de meest actuele ontwikkelingen. De ECB heeft aangekondigd dat de rentetarieven zullen worden verhoogd zo lang als nodig is om de inflatie terug te brengen naar de doelstelling van 2% op middellange termijn. Het beeld van de inflatie op dit moment is nog ruim boven de doelstelling en daarmee is de verwachting van een verdere verhoging van rentetarieven in 2023 reëel. Of en in welke mate ook rentemaatregelen in 2024 aan de orde zal zijn zal vooral afhangen van de inflatieontwikkeling in Europa, macro-economische ontwikkelingen op het gebied van de groei van de economie en de oorlog in Oekraïne.

Kengetallen weerstandsvermogen

Absoluut Weerstandsvermogen € 41,7 miljoen [A-B]

[Per 1 januari 2023 bedragen in tabel x € 1.000]

Omschrijving	Bedrag
A. Weerstandscapaciteit	64.048
Algemene reserve	41.591
Reserve weerstandsvermogen	10.250
Weerstandsreserve grondbedrijf	12.207
Bestemmingsreserves exclusief verplichtingen	0
Stille reserves	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Nieuwe beleidsruimte	0
B. Risico per begrotingsprogramma	-22.357
Wonen in Assen	-250
Werken in Assen	-1.650
Meedoen in Assen	-7.075
Aantrekkelijk Assen	0
Samen Werken aan Assen	0
Bedrijfsvoering	0
Vastgoed en grondbedrijf	-12.582
Algemeen financieel beleid	-800
	41.691

Weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is een aantal componenten als pro memorie meegenomen. De feitelijke weerstandscapaciteit is nog iets hoger.

Uitleg over weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit leest u hier:

https://www.nvrr.nl/wiki/9198/weerstandscapaciteit

Ratio weerstandsvermogen: 2,9 [A/B]

De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 2,9. Een ratio tussen de 1,0 en 1,4 is voldoende en groter dan 1,4 goed. We voldoen hieraan.

Kengetallen financiële positie

Omschrijving	Rekening 2021	Prognose 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote	84%	85%	65%
Netto schuldquote na correctie verstrekte leningen	82%	83%	63%
Solvabiliteitsratio	31%	31%	36%
Structurele exploitatieruimte	2,16%	-1,60%	8,89%
Grondexploitatieratio	9%	10%	7%
Belastingcapaciteitratio	88%	84%	84%

Risicoduiding kengetallen financiële positie

	minst_risicovol	meest_risicovol
Netto schuldquote	< 90%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0	< 0
Grondexploitatieratio	< 20%	> 35%
Belastingcapaciteitratio	< 95%	> 105%

Uitleg over kengetallen weerstandsvermogen leest u hier:

https://kennisopenbaarbestuur.nl/thema/financi%C3%ABle-kengetallen-gemeenten-en-provincies

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Doel

De belangrijkste kapitaalgoederen van de gemeente zijn wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Exploitatie van deze goederen vergt onderhoud. In deze paragraaf zijn de beleidskaders voor instandhouding weergegeven.

Beleidskaders, financiële kaders en risico's

Algemene beleidskaders

Het beheer van de openbare ruimte is gericht op een minimaal acceptabele verzorging van gemeentelijke eigendommen en risico gestuurd beheer. Hierbij gaat het om: wettelijke verplichting, dreiging bestuurlijke nalatigheid, niet meer kunnen instaan voor de veiligheid, dreiging van exploitatietekorten of kapitaalverlies of samenwerking met ander partijen of projecten. Groot onderhoud gebeurt conform de Agenda BOR (Beheer Openbare Ruimte). In de Agenda BOR (2017) zijn de beeldkwaliteitsniveaus opnieuw vastgesteld voor de verzorging van de Openbare Ruimte (IBOR). We herijken de IBOR.

Financiële kaders en risico's

De kosten van instandhouding bestaan uit kosten voor onderhoud, kapitaallasten en beheer- en exploitatielasten. Om kapitaalverlies te voorkomen is de flexibiliteit in de onderhoudsbudgetten beperkt. Daarnaast leidt achterstallig onderhoud tot hogere onderhoudskosten dan tijdig onderhoud. De hoogte van de budgetten is mede afhankelijk van de gekozen beeldkwaliteit. Hiervoor zijn diverse beheervisies opgesteld met beleidsdoelstellingen voor diverse kapitaalgoederen. De financiering van herinrichtingsprojecten bij einde levensduur nemen we op in de investeringsstaat zoals aangegeven in de Notitie Materiële Vaste Activa (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten). Ook autonome ontwikkelingen zijn van invloed op de hoogte van de budgetten. Te denken valt aan de sterk stijgende energielasten en de boven trendmatige stijging van de beheer- en onderhoudslasten. In de begroting hebben wij rekening gehouden met deze ontwikkeling.

De rest van dit hoofdstuk geeft per kapitaalgoed de relatie met het relevante beleidskader weer.

Onderhoudsniveaus

A hoogste en D laagste beeldkwaliteitsniveau

categorie	groen	meubilair	reiniging	verharding	Civiele kunstwerken
Centrum	A	B	A	B	B
Wijken	B	B	B	B	B
Bedrijventerreinen	C	C	B	C	C
Buitengebied	C	C	B	C	C
Recreatief groot groen	C	C	B	C	C
Representatieve ontmoeting plekken	B	B	B	B	B
Verbindingen en hoofdroutes	B	B	B	B	B

Onderhoud per beheercategorie

Riool en waterzuivering (Programma Wonen in Assen)

Beleid

In 2019 is het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen 2019-2024 (GWRP) geactualiseerd en vastgesteld. Hierin is de gezamenlijke visie en ambitie van gemeente en waterschappen over water in relatie tot ruimtelijke ordening vastgelegd. Om goed inzicht en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning (4 jaar) nodig, waarbij ook de werkvoorraad bepaald wordt (tot 10 jaar). Prioritering van projecten is een integrale afweging op basis van einde levensduur, slijtage, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen. De planning stemmen we af met de programma's Gebiedsgericht Werken (GGW) en Mijn Buurt Assen.

Financiën en risico's

De lasten aan riolering zijn gelijk aan de baten uit rioolheffing. We schrijven investeringen in rioleringen af over de economische levensduur. Onderhoud aan riolering betalen we uit de onderhoudsvoorziening. Deze voorziening bedraagt eind 2022 €4,5 miljoen en is op voldoende niveau.

In het rioolbeheer zijn geen afwijkingen in kwaliteitsniveaus, financiën en/ of risico's door achterstallig onderhoud geconstateerd. Dit geldt ook voor de gemeentelijk waterwegen.

Begraven (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Met begraven beogen we kwalitatief goed begraven op korte en lange termijn, het waarborgen van de begraaf capaciteit, het bieden van kwalitatief goede begraafplaatsen en het op peil houden van de bijdrage aan de groene kwaliteit van Assen. Het begraven moet voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging. Het groenbeheer en padenonderhoud op de begraafplaatsen voldoen aan de afgesproken IBOR kwaliteitsniveaus.

Financiën en risico's

De beschikbare middelen zijn voldoende om het onderhoud uit te voeren. Het systeem van kostendekkende tarieven is losgelaten om begraven in Assen betaalbaar te houden.

Groenbeheer (Programma Wonen in Assen)

Beleid

De Groenstructuurvisie en Het Groene Frame zijn toetsingskaders en de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke- en groenplannen. Ook is de Groenstructuurvisie de kapstok voor de Groenbeheervisie. Deze visie geeft kaders voor het beheer van openbaar groen en richtlijnen voor dagelijks onderhoud. Ook de uitganspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen zijn in de visie opgenomen. De Groenstructuurvisie actualiseren we in 2022. De daaruit volgende uitwerkingsplannen (bomen- en beheervisie) actualiseren we in de periode daarna.

De visie Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten heeft als doel om een kader te bieden in de openbare ruimte en om keuzes te maken rondom beheer, onderhoud en vervanging van speel- en ontmoetingsplekken. Deze visie vervangt het Stedelijk speelbeleidskader. De visie BOSS vergt meer aandacht voor beheer en onderhoud. Omdat steeds meer gebruik zal worden gemaakt van informele speelruimte (combinatie speel- en ontmoetingsplek) is extra aandacht rondom groenbeheer noodzakelijk om BOSS ook daadwerkelijk te stimuleren.

Medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt houden het onderhoudsniveau van het groen op peil. Burgers en instellingen kunnen zelf zorgen voor een 'plus' op het onderhoudsniveau van het groen in hun omgeving. De verzorgingsuitgangspunten en -niveaus van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de Agenda BOR.

Financiën en risico's

Het huidige budget is toereikend voor regulier beheer op basis van de afgesproken kwaliteitsniveaus. Hiermee renoveren of vervangen we verouderde groenvakken. Er is geen budget voor vervanging van grote boomstructuren. Bij areaaluitbreiding stellen we, zoals afgesproken in de Agenda BOR, vooraf de beheerbudgetten bij. Onduidelijk is of het budget voor groenrenovaties voldoende is.

Wegbeheer (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Het dagelijks beheer van straten en wegen vindt plaats op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit. Het beheer en onderhoud van de verhardingen is gericht op het behoud van de verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien.

Het plannen van groot onderhoud en wegreconstructies bepalen we aan de hand van visuele weginspecties, restlevensduur onderzoeken, maatregeltoetsen en technische metingen. Onderhoud aan asfaltwegen is mede gericht op het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Bij het opstellen van de integrale planning houden we rekeningen met (geplande) rioleringsprojecten, ontwikkelingsplannen, verkeerskundige projecten en projecten vanuit gebiedsgericht werken.

Integraal prioriteren we instandhoudingsprojecten die voortkomen uit einde levensduur van de wegen, maatschappelijke opgaven en functiewijzigingen van de openbare ruimte.

Het meerjarenprogramma bekijken over een periode van vijf jaar (beleidslijn Agenda BOR). Daaruit volgt ook een doorkijk naar het beschikbare budget op de middellange termijn.

Financiën en risico's

De kaders van de Agenda BOR geven inzicht in de werkwijze van het beheer en onderhoud van verhardingen. De daaruit volgende lasten van groot onderhoud komen jaarlijks ten laste van de exploitatie. Het meerdere boven de reguliere lasten onttrokken we tot en met 2021 uit de reserve Straten en wegen. Bij de jaarrekening 2021 is gebleken dat de reserve Straten en wegen niet meer nodig is voor het uitvoeren van onderhoud. Bij de kaderbrief 2023 is besloten om de middelen in de reserve Straten en wegen van €4,4 miljoen met ingang van 2022 vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene reserve en de reserve Straten en wegen op te heffen.

Risico gestuurd beheer (zie: Algemene Beleidskaders) kan plaatselijk tot kwaliteitsvermindering leiden. Hierdoor kan een verhoogd veiligheidsrisico voor verkeersdeelnemers ontstaan.

In de oudere wijken neemt de noodzaak tot groot onderhoud en reconstructies toe. Deze hogere onderhoudskosten leggen in de toekomst een groter beslag op de algemene middelen.

Overige infrastructuur (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Het onderhoud is gericht op verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien. Groot onderhoud en vervanging vinden plaats op basis van conditiemetingen en technische inspecties en zijn gericht op het voorkomen van kapitaalvernietiging. Voor goed inzicht en prioritering maken we een voortschrijdende planning (10 jaar). Prioritering van projecten is een integrale afweging op basis van einde levensduur, slijtage, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen. De planning wordt afgestemd met de programma's Gebiedsgericht Werken (GGW) en Mijn Buurt Assen.

Kunst in de openbare ruimte (niet infrastructurele kunstwerken) maakt onze leefomgeving mooier, kan het historisch bewustzijn versterken en draagt bij aan de identiteit van onze stad. In 2022 is de Kunst & Cultuurnota 2021 -

2024 vastgesteld waar ook beeldende kunst in de openbare ruimte op basis van de percentageregeling en het onderhoud daaraan is opgenomen.

Financiën en risico's
De beheerplannen geven inzicht in de werkwijze en lasten van het dagelijks onderhoud. In de product begroting zijn de vervangingsinvesteringen vanwege einde levensduur opgenomen. De stand van de voorzieningen groot onderhoud van kunstwerken (infrastructuur) is geactualiseerd en bedraagt eind 2021 €3 miljoen. Dit is toereikend.

Als beheerder hebben we de verantwoordelijkheid de openbare ruimte veilig te houden. De maatregelen die daarmee samenhangen leggen een groter beslag op de beschikbare financiële middelen. Om de maatregelen te kunnen uitvoeren binnen de financiële kaders voeren we sommige werkzaamheden en vervangingsprojecten in een later stadium uit. Dit is in lijn met de Agenda BOR.

Maatschappelijk Vastgoed (Programma Vastgoed en Grondbedrijf)

Beleid
Bij de inzet van gemeentelijke gebouwen kijken we kritisch naar effectiviteit en efficiency. Een betere bezetting van gebouwen door bijvoorbeeld multifunctioneel gebruik kan leiden tot een kleinere vastgoedportefeuille. In 2020 zijn zowel het Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed als de Vastgoednota vastgesteld. Het Masterplan maakt op hoofdlijnen inzichtelijk wat er nodig is voor de verduurzaming van de totale gemeentelijk vastgoedportefeuille. Daarmee is het een instrument om grip te krijgen op deze complexe en omvangrijke opgave. Hierbij kijken we naar de huidige staat van de gebouwen, energieverbruik en maatregelen om de gebouwen klimaatneutraal en ook aardgasvrij te maken. De Vastgoednota brengt alles rondom Vastgoedbeleid samen. Het maakt inzichtelijk welke gebouwen de Gemeente Assen in bezit heeft en wat kenmerkend is voor de vastgoedportefeuille. Verder bevat de Vastgoednota een bundeling van elementen die van belang zijn voor het managen van de vastgoedportefeuille. Voor een deel van deel van portefeuille betekent dit continuering van de huidige afspraken, voor een ander deel betekent dit dat er voorstellen moeten komen voor nieuw vastgoedbeleid als oplossing voor geconstateerde knelpunten.

Financiën en risico's
Het vastgoed van de gemeente (niet zijnde de gebouwen in het grondbedrijf) heeft een redelijke conditie; niveau 3 van NEN 2767. Veiligheidsredenen liggen hieraan ten grondslag evenals het voorkomen van meerkosten van te groot verval van gebouwen (bijvoorbeeld vervolgschades van lekkages). Eénmaal per drie jaar inspecteren we de gebouwen waarna we een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP) opstellen. Deze MJOP is weer de opmaat voor een meerjaren investeringsplanning die we herijken als er aanleiding voor is. De investeringsplanning is de basis voor de onderhoudsvoorziening en de berekening van de benodigde stortingen in de onderhoudsvoorziening.

In 2020 heeft een inspectie van alle gebouwen plaatsgevonden met als resultaat een nieuwe onderhoudsplanning. Deze onderhoudsplanning is actueel voor 2023. In 2023 vindt er weer een nieuwe inspectie plaats van alle gebouwen voor 2024 en verder.

Overzicht beleidskaders

01 Riolering	Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen GWRP 2019-2024
02 Riolering	Vaarwater in Assen 2016
03 Begraven	Beheersverordening begraafplaatsen 2014
04 Begraven	Beleidsnota gemeentelijke begraafplaatsen
05 Begraven	Beleidsnota Historie en toekomst Noorder- en Zuiderbegraafplaats + lijst cultuurhistorische waardevolle monumenten 2010
06 Gebouwen	Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed 2020

07 Gebouwen	Vastgoednota 2020
08 Groen	Agenda Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2017
09 Groen	Groenstructuurvisie 2006
10 Groen	Het Groene Frame
11 Groen	Visienota Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) 2022
12 Overige infra	Agenda Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2017
13 Overige infra	Beeldende kunst in de openbare ruimte Notitie Beeldende Kunst en Vormgeving in de openbare ruimte 2022-2030
14 Overige infra	Nieuwe norm voor aanleg openbare verlichting Raadsbesluit 2017 Openbare verlichting - Kwaliteitscriteria NPR 13201
15 Overige infra	Versnelde verduurzaming openbare verlichting, raadsbesluit 2017
16 Wegen	Agenda Beheer Openbare Ruimte (BOR) 2017

Besteding budgetten en verantwoording

(bedragen x € 1.000)

Categorie / product	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Begraven	**163**	**180**	**160**
Begraven	163	180	160
Groenbeheer	**2.923**	**3.504**	**3.145**
Bossen en natuurterreinen	218	370	251
Kinderboerderijen	14	58	69
Plantsoenen	2.503	2.846	2.624
Speelterreinen	188	230	201
Maatschappelijk vastgoed	**25.845**	**26.832**	**27.268**
Maatschappelijk vastgoed	25.845	26.832	27.268
Overige infrastructuur	**3.033**	**2.978**	**3.540**
Bermen	43	18	314
Klein Straatmeubilair	28	19	28
Kunstwerken	1.289	1.330	1.335
Openbare verlichting	881	874	970
Schoonhouden openbare ruimte	530	375	560
Verkeersregelingen	262	362	333
Rioolbeheer	**2.865**	**3.487**	**4.290**
Riolering beheer en onderhoud	2.398	2.796	3.413
Watergangen	259	505	652
Waterwegen	208	186	225
Wegen	**2.459**	**2.805**	**3.685**
Wegen	2.459	2.805	3.685
	37.288	**39.786**	**42.088**

3.4 Financiering

Uitvoering treasurybeleid

We hebben in 2022 het gemeentelijk treasurybeleid binnen de kaders van wet- en regelgeving en de eigen beleids- en werkafspraken in samenwerking met het treasuryteam uitgevoerd (Wet Fido en het gemeentelijke treasurystatuut).

We waren in 2022 steeds voldoende liquide en solvabel zodat we steeds aan onze financiële verplichtingen konden voldoen. We hebben de gemeentelijke schuldpositie en de rente- en aflossingsverplichtingen verlicht.

Financieringsbehoefte en ontwikkeling van de schuldpositie

De financieringsbehoefte voor de begroting 2022 hadden wij ingeschat op 83,2 miljoen. De behoefte is lager uitgevallen. De verklaring hiervoor is als volgt:

1. De beschikbaarheid van meer eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)
2. Een lager investeringsniveau
3. Een verbeterde liquiditeitspositie

Financieringsbehoefte

[Bedragen x € miljoen]

	Begroting
Financieringsmiddelen	
Beschikbare middelen	
Vaste geldleningen	233
Kortlopende geldleningen	0
Reserves en voorzieningen	153
Transitoria	13
Financieringsbehoefte	
Langlopende financiering	55
Kortlopende financiering	28
Te financieren activa	
Te financieren activa	
Algemene dienst	-449
Grondbedrijf	-34
	-1

De omvang van de vaste schuld van de gemeente bedraagt eind 2022 € 235,2 miljoen en is ten opzichte van de in de begroting 2022 opgenomen ramingen lager. Bij de begroting 2022 hadden we rekening gehouden met een oplopende langlopende schuld om te voorzien in de financieringsbehoefte. Mede als gevolg van de verbeterde positie van onze eigen financieringsmiddelen, uitstel van investeringen en de uitkomst van de jaarrekening was de financieringsbehoefte lager dan begroot.

De ontwikkeling schuldpositie eind 2022 laat ten opzichte van jaarrekening 2021 een gunstiger beeld zien, dit mede als gevolg van de redenen die hierboven zijn beschreven. De gemeentelijke leningenportefeuille omvat eind 2022 in totaal 23 langlopende leningen waarvan één nieuwe lening. We hebben in 2022 geen kortlopende leningen afgesloten.

Ontwikkeling schuldpositie

[Bedragen x € miljoen]

Schuldpositie	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting_2022	Rekening_2022
Omvang vaste schuld	222	242	253	288	235
Omvang vlottende schuld	20	20	0	28	0
	242	262	253	316	235

Rentebeeld in 2022 en rentevisie

Om de hoge inflatie te temperen heeft de Europese Centrale Bank het depositorenteniveau in een aantal stappen verhoogd na 2,0%. Door deze stappen liet de ontwikkeling van de rente op de geld- en kapitaalmarkt een stijgend beeld zien waarbij in het laatste kwartaal een lichte stabilisatie zichtbaar werd. Het beleid van de ECB zal zich de komende tijd richten op het verder dempen van de te hoge inflatiecijfers door middel van verdere rentestijgingen in 2023 waarbij tegelijkertijd nadrukkelijk ook wordt gekeken naar het voorkomen van een economische recessie.

Als uitvloeisel van het beleid van de ECB is het rentepeil op de geld en kapitaalmarkt ten opzichte 2021 sterk opgelopen. Voor kortgeldleningen varieerde deze in 2022 van 1,50 tot 2,85 % aan het eind van het jaar. De rente van de langlopende leningen lag, afhankelijk van de looptijd, tussen 2,66% en 2,39 %.

In onze verwachtingen voor 2023 hebben we rekening gehouden met een verdere stijging naar 3%. Bij de Kaderbrief 2024 kijken we opnieuw naar de monetaire ontwikkelingen of en in welke mate aanpassingen nodig zijn.

Externe Rentekosten gedaald

Over de vaste leningen van in totaal € 235,2 miljoen hebben we per saldo € 3,0 miljoen rente betaald. Het gemiddelde externe rentepercentage is 1,27 %. Mede als gevolg van een verbeterde positie van onze eigen financieringsmiddelen zijn wij in 2022 niet geconfronteerd met de gevolgen van het hoger renteniveau.

Renteresultaat

Conform BBV hanteren we het gewogen gemiddelde rentepercentage dat we hebben betaald voor vaste leningen (looptijd >1 jaar) en kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar). Daarnaast hebben we rente berekend over eigen financieringsmiddelen. Dat is een eigen beleidskeuze. De totale rentekosten rekenen we via de omslagmethode toe aan gemeentelijke producten en diensten. Het rente-omslagresultaat bedraagt € 1,2 miljoen. Het voordeel ten opzichte van de begroting 2022 komt hierdoor uit op € 337.000. In de begroting 2022 was het interne rentepeil geraamd op 1,8 %. We blijven binnen de bandbreedtes van BBV-richtlijn notitie Rente en aanpassingen zijn niet nodig.

Rente 2022

[Bedragen x € 1.000]

Rente	Rekening_2021	Begroting_2022	Rekening_2022
Baten	-7.987	-8.387	-8.123
Rente schatkistbankieren	0	0	-115
Rente grondexploitaties	-662	-858	-699
Rente investeringen	-7.325	-7.529	-7.309
Lasten	7.986	8.387	8.123
Rente vaste geldleningen	3.308	4.076	3.220
Rente korte geldleningen	-7	140	0
Rente reserves en voorzieningen	3.142	2.756	3.218
Rente grondbedrijf	486	521	453
Overige rente	109	18	18
Vergoedingsrente	27	0	2
Voordeel renteomslag	921	876	1.212
	-1	0	0

Renterisiconorm

Het renterisico is in 2022 is goed gespreid en komende jaren blijft de ruimte onder de norm voldoende. De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in een jaar maximaal mag (her)financieren. Dit risico wordt op basis van de Wet Fido berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het risico mag niet groter zijn dan 20 % van het begrotingstotaal. Voor het begrotingsjaar 2022 is de norm € 65,0 miljoen.

Renterisiconorm

[Eenheden]

Norm	Rekening_2020	Rekening_2021	Begroting_2022	Rekening_2022
Renteherziening	0	0	0	0
Aflossingen	29,5	29,5	35,5	37,5
Totaal renterisico	29,5	29,5	35,5	37,5
Renterisiconorm	63,7	61,5	65	65
Ruimte onder de norm	34,2	32	29,5	27,5
Overschrijding norm	0	0	0	0

Kasgeldlimiet

Op basis van de cijfers in de Programmabegroting 2022 is de kasgeldlimiet € 27,6 miljoen. De kasgeldlimiet begrenst de netto kortlopende schuld van de gemeente. De gemeente mag maximaal 8,5 % van de begroting financieren met leningen die binnen 1 jaar worden afgelost. We maken bij de voorziening steeds optimaal gebruik van de gunstige rentestanden. In 2022 zijn de kasgeldlimieten per kwartaal niet overschreden.

Kasgeldlimiet per kwartaal

[Eenheden]

Norm	1e_kwartaal	2e_kwartaal	3e_kwartaal	4e_kwartaal
Vlottende schuld	13,5	13,1	6,1	2
Vlottende middelen	53,8	42,8	72,9	98
Totaal kasgeld	-40,3	-29,7	-66,8	-96
Netto gemiddeld	-13,4	-9,9	-22,3	-32
Kasgeldlimiet	27,6	27,6	27,6	27,6
Ruimte onder de norm	41	37,5	49,9	59,6
Overschrijding norm	0	0	0	0

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Als we op onze bankrekening meer geld hebben dan het drempelbedrag roomt het Rijk dit af en stroomt dit in de ‘schatkist’ van het Ministerie van Financiën. De limiet is 2 % van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag is maximaal € 6,9 miljoen. Wij hebben uit renteoverwegingen de ruimere norm nog niet doorgevoerd.

Het saldo van de schatkist bedraagt eind 2022 € 38 miljoen. Het saldo van de schatkist moet in samenhang worden gezien met het negatieve saldo van onze bankrekening. Ook hier speelt het renteargument. We ontvangen een hogere rentevergoeding voor de middelen in de schatkist dan de te betalen rentevergoeding over het negatieve saldo op onze bankrekening.

In samenhang is onze liquiditeitspositie in 2022 positief omdat het patroon van inkomsten en uitgaven geen gelijke tred heeft laten zien.

EMU-saldo

Het EMU-overschot is 22,1 miljoen. Voor de gemeente Assen is het toegestane EMU-tekort 2022 vastgesteld op 11,2 miljoen. Het EMU-saldo is de som van inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. De Europese Unie heeft bepaald dat het EMU-tekort van een land niet hoger mag zijn dan 3 % van het bruto binnenlands product.

EMU-saldo

[Bedragen x € 1.000]

Omschrijving	Begroting 2021	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
Exploitatiesaldo voor mutatie reserves	-9.462	6.959	-2.617	34.160
Afschrijving tlv exploitatie	11.825	11.996	12.452	12.024
Toevoeging voorzieningen tlv exploitatie	2.497	2.939	2.582	2.997
Investeringen geactiveerd	-23.389	-11.328	-30.266	-16.093
Bijdragen niet via exploitatie	0	2.369	0	6.396
Desinvesteringen niet tlv exploitatie	0	-405	0	0
Onttrekking voorzieningen tgv exploitatie	-4.221	-5.688	-2.183	-18.821
	-22.750	**6.842**	**-20.032**	**20.663**

3.5 Bedrijfsvoering

Inzicht in de kosten van de bedrijfsvoering

Scope

In het programma Bedrijfsvoering verantwoorden we alle kosten voor de ondersteuning van raad, college en het ambtelijk apparaat. De bedrijfsvoeringsparagraaf geeft aanvullende informatie op het programma Bedrijfsvoering. De tabellen in deze paragraaf geven een beeld van de kosten van de bedrijfsvoering gesplitst in directe taken en ondersteuningstaken (overhead).

Uitgangspunten

De loonsomraming 2022 is gebaseerd op de primair vastgestelde formatie en op verdere afzonderlijke besluitvorming op de formatie in de loop van 2022. Vertrekpunt voor de loonsom is geweest het salarispeil van februari 2021. Per 1 december 2021 is er een nieuwe cao voor gemeenten 2021-2022. Deze bestaat uit zowel structurele als eenmalige salariscomponenten. De structurele loonstijgingen voor de cao-gemeenten lopen van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022. De salarissen zijn per 1 december 2021 gestegen met 1,5% en per 1 april 2022 met 2,4%. In 2022 hebben medewerkers voor het thuiswerken een vergoeding ontvangen van € 2 netto per dag. De financiële effecten van de nieuwe cao zijn in deze jaarrekening verwerkt.

Verder is in de begroting rekening gehouden met de gevolgen van jaarlijkse periodieke verhogingen (salaristreden tot maximum van de schaal is bereikt) en het persoonsgebonden budget van € 480 per fte. Voor vergoedingen en toelagen aan het personeel is een (gemiddeld) bedrag van € 126 per fte beschikbaar. Naast de loonsom is voor beheerskosten binnen de bedrijfsvoering een aantal normbedragen van toepassing. Zo bedraagt het budget voor vorming en opleiding 1,38 % van de loonsom. Voor de overige personeelskosten per team, zoals teamdagen, is gerekend met een bedrag van € 254 per fte.

De toegepaste prijsindex op de prijsgevoelige bedrijfsvoeringsbudgetten bedraagt 2,1 %.

Inzicht in bedrijfsvoeringkosten

De tabellen geven inzicht in de omvang van de bedrijfsvoeringkosten van het primair proces en de kosten van overhead. Personeelskosten van medewerkers en overige kosten die direct verband houden met de uitvoering van het beleid worden rekenen we tot de directe kosten.

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces rekenen we tot de overhead. Deze kosten bestaan uit alle loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies (Personeelszaken, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting), ict-kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering en rentekosten die niet zijn toe te rekenen aan het primaire proces.

In de overheadkosten zijn geen huisvestingskosten opgenomen. Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de gemeentelijke organisatie en vallen onder het programma Vastgoed.

Fraude en onregelmatigheden

Het college is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten.

Externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat gemeente Assen en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom is er een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat override of controls wordt gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van gemeente Assen heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen waarover periodiek wordt gerapporteerd.

De geconstateerde onrechtmatigheden zijn op casusniveau in beeld en we sturen op de afbouw hiervan via gerichte voortgangsrapportages.

De gemeente Assen heeft dus al veel verschillende maatregelen lopen maar nog niet vanuit een geformaliseerd kader. In 2023 willen we hier verder stappen in zetten om te komen tot een fraudebeleid..

Openbaarheidsparagraaf

Beleidsvoornemens informatiehuishouding duurzaam op orde

Per 1 mei 2022 treedt de Wet open overheid (Woo) in werking, waarmee de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt vervangen. We werken actief aan het vergroten van kennis over duurzaam informatiebeheer en hebben effectieve stappen gezet om digitale informatie duurzaam toegankelijk te maken en te houden. We beschikken over een geschikt centraal archiveringssysteem. Zo krijgen we steeds meer grip op digitale informatievoorziening.

Wij hebben besloten om De Wet open overheid in te invullen op basis van het ambitieniveau 'Bescheiden Ambitieus' en u hierover geïnformeerd via besluitnummer 120381-2022 in de openbare besluitenlijst van 12 september.

De Woo is in de basis op 1 mei ingegaan, wordt de komende jaren geïmplementeerd en zal naar verwachting in 2027 volledig operationeel zijn. De komende maanden ondervinden en onderzoeken we welke inzet hiervoor nodig is, of verdere uitrol en bedienen van verzoeken in de praktijk consequenties heeft voor het aantal fte en of de rijksuitkering de kosten dekt.

Woo-verzoek indienen en dossiers raadplegen: zo werkt het in Assen

Openheid en transparantie zijn essentieel voor het vertrouwen tussen inwoners en gemeente. Inwoners van Assen kunnen een Woo-verzoek indienen en lopende dossiers en het archief van gemeente Assen zijn openbaar toegankelijk.

Middeleninzet bedrijfsvoering

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Afwijking in €	Afwijking in %
Lasten	64.767	67.357	70.657	-3.300	
Personeelskosten	54.313	56.337	59.010	-2.673	-5%
Beheerkosten	8.256	8.911	9.558	-647	-7%
Kapitaallasten	2.198	2.109	2.089	20	1%
Baten	-10.119	-9.333	-13.305	3.972	
Inkomsten van derden	-2.090	-1.962	-2.338	376	19%
Gedekte kosten	-8.029	-7.371	-10.967	3.596	49%
	54.648	58.024	57.352	672	

Analyse bedrijfsvoeringsresultaat 2022

In het programma Bedrijfsvoering verantwoorden we alle kosten voor de ondersteuning van raad, college en het ambtelijk apparaat. Het programma Bedrijfsvoering sluit met een voordeel van € 0,7 miljoen. De afwijkingen zijn toegelicht in hoofdstuk 4.5 (toelichting afwijkingen jaarrekening).

Kosten bedrijfsvoering: directe taken en overhead

(Bedragen x € 1.000)

	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Afwijking in €	Afwijking in %
Lasten	64.767	67.357	70.657	-3.300	
Directe taken	42.051	44.008	46.164	-2.156	-5%
Overhead	22.715	23.349	24.493	-1.144	-5%

Kosten ondersteuning (overhead)

Onder de overhead in bovenstaande tabel zijn geen huisvestingskosten opgenomen. Deze overheadkosten (kosten kantoorruimten) vallen onder het programma Vastgoed. Dit betreft een totaalbedrag van € 2,3 miljoen. De totale lasten van de ondersteuning (overhead) ten behoeve van het primaire proces bedragen daarmee € 26,8 miljoen.

Personeelsformatie

(In fte)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Afwijking in fte	Afwijking in %
Totale formatie bedrijfsvoering	646	682	703	-21	-3%
Totale bezetting bedrijfsvoering	662	662	693	-31	-5%
Verschil formatie vs bezetting	-16	20	10	10	50%

De formatie in de jaarrekening betreft de toegestane formatie per 31 december 2022 (primaire begroting +/- wijzigingen gedurende het jaar). De bezetting betreft de gemiddelde bezetting gedurende 2022. Door de huidige arbeidsmarkt is het in verschillende functies lastig de openstaande vacatures in te vullen. Hierdoor lag de gemiddelde bezetting in 2022 lager dan de toegestane formatie.

Investeringen in bedrijfsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving investering	Investeringskrediet tot en met 2022	Realisatie tot en met 2022	Ruimte ultimo 2022
ICT	1.222	400	821
Kantoorinventaris	668	64	605
Materieel	3.143	504	2.639
Overige investeringen bedrijfsvoering	516	441	75
	5.549	1.409	4.140

De geplande investeringen in materieel zijn deels doorgeschoven naar 2023. Van enkele investeringen loopt de aanbesteding ook nog door in 2023. Het uitstellen van investeringen in vrachtwagens heeft vooral ook te maken met het feit dat deze elektrisch moeten gaan worden. Daarvoor moet eerst de elektriciteitsvoorziening verzwaard worden en moeten er meer laadpalen komen. De verwachting is dat dit eind 2023 gerealiseerd zal zijn. Daarnaast is er op dit gebied ook sprake van (wereldwijde) leverantieproblemen.

Enkele software vervangingen zijn ook uitgesteld. Waarschijnlijk schuiven deze door naar 2024 of nog verder. Investeringen in kantoorinventaris zijn uitgesteld in verband met een onderzoek naar het inrichten van een hybride werkomgeving.

Indicatoren

Conform BBV

	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	9,89	10,19
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	9,60	10,05
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	976	1.024
Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	0,1%	18,9%
Overhead (% van totale lasten)	35%	35%

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Assen heeft een aantal verbonden partijen die voor de gemeente taken uitvoeren of met wie de gemeente samenwerkt om doelen voor de Asser samenleving te bereiken. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin wij een financieel én een Bestuurlijk belang hebben.

In deze paragraaf geven wij een overzicht van al onze verbonden partijen. Daarbij geven wij per verbonden partij inzicht in financiële aspecten, het Bestuurlijk belang en/of het percentage aandelen.

Gemeenschappelijke regelingen

Drents archief

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Op 1 januari 2025 treedt het Rijk terug als partner in de GR. De gemeente Assen zet zich samen met het Drents Archief in om de basis van het Drents Archief te versterken en nieuwe partners voor de GR te vinden. Hierover wordt in diverse gremia overleg gevoerd. Een breed draagvlak onder Drentse overheden doet recht aan het belang van het Drents Archief voor Drenthe. Over de financiële bijdrage van het Rijk zijn meerjarige afspraken gemaakt. Daarom is er vooralsnog geen sprake van een financieel risico.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	295.679	321.527
Vreemd vermogen	1.251.613	1.107.519

Financieel resultaat over 2022 (in €)	25.953

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	127.228

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 4,63 % van de totale bijdragen.

Jaarlijks ontvangt het Drents Archief de bijdrage van de gemeente Assen als partner van de GR. Daarnaast ontvangt het incidentele bijdragen voor met name erfgoed- en cultuureducatie.

Vestigingsplaats Assen

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Archief

Het openbaar belang betreft: Regionaal Historisch Centrum met twee hoofdtaken. Dit zijn de wettelijke taak om het archief van het Rijk en de gemeente Assen te beheren en het toegankelijk maken van de informatie in de archieven voor een breed publiek. Voor de gemeente Assen maakt het Drents Archief het mogelijk bestemmings- en bouwplannen in te zien. Daarnaast is het Drents Archief actief op het gebied van erfgoed en cultuureducatie. Jaarlijks maken zo'n 7.500 leerlingen kennis met diverse aspecten van de Drentse en Assense geschiedenis.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als lid in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur bestaat uit het Dagelijks bestuur aangevuld met J. Seton en M. Out.

Het dagelijks bestuur bestaat uit: : M. J. M. Hoogeveen (voorzitter), H.Hartog en B.J. ten Oever.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met het Rijk

Relatie met Programma

4. Aantrekkelijk Assen

Eems Dollard Regio (EDR)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang: niet van toepassing

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2020	31 december 2021
Eigen vermogen	729.000	713.000
Vreemd vermogen	2.687.000	3.352.000

Financieel resultaat over 2021 (in €)	1.800

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	7.400

Financieel belang

Op het moment van opstellen van deze jaarrekening zijn nog geen cijfers over 2022 bekend. Dat is de reden dat de cijfers van de jaarrekening 2021 zijn opgenomen. Het financiële belang van de gemeente Assen in de EDR is beperkt tot het betalen van een jaarlijkse bijdrage, gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari (van het voorgaande jaar) tarief van € 0,08 per inwoner.

Gemeente Assen heeft in 2022 bijgedragen € 7.400.
De totale ledenbijdrage voor 2022 is door EDR begroot op €338.000.
De bijdrage van de gemeente Assen betreft 0,22 % van de totale begroting.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Archief

Het openbaar belang betreft: Regionaal Historisch Centrum met twee hoofdtaken. Dit zijn de wettelijke taak om het archief van het Rijk en de gemeente Assen te beheren en het toegankelijk maken van de informatie in de archieven voor een breed publiek. Voor de gemeente Assen maakt het Drents Archief het mogelijk bestemmings- en bouwplannen in te zien. Daarnaast is het Drents Archief actief op het gebied van erfgoed en cultuureducatie. Jaarlijks maken zo'n 7.500 leerlingen kennis met diverse aspecten van de Drentse en Assense geschiedenis.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als lid in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur bestaat uit het Dagelijks bestuur aangevuld met J. Seton en M. Out.

Het dagelijks bestuur bestaat uit: : M. J. M. Hoogeveen (voorzitter), H.Hartog en B.J. ten Oever.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met het Rijk

Relatie met Programma

4. Aantrekkelijk Assen

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Going concern. De uitzetting van de dienstverlening op het gebied van COVID-19 is tijdelijk en wordt gecompenseerd door de bijdrage vanuit het rijk. Overige uitvoering zoals gepland. Loon en prijscompensatie voor 2023 is hoger dan voorzien in 2022 en leidt tot een begrotingswijziging voor 2023.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	2.956.000	3.855.000
Vreemd vermogen	11.208.000	7.177.000

Financieel resultaat over 2022 (in €)	618.000

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	3.581.000

Financieel belang

Jaarlijkse exploitatiebijdrage op basis van de GGD-begroting.

In 2022 bedroeg de bijdrage € 3.581.000 inclusief bijdrage Veilig Thuis Drenthe (€ 847.000).

Vestigingsplaats:

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel is: uitvoering van wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

Het openbaar belang betreft: een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg met afstemming op de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening voor 12 Drentse gemeenten. De GGD draagt bij aan de publieke gezondheidszorg en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.

Bestuurlijk belang

Collegeregeling met afvaardiging van de wethouders van de Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen. Wethouder van de gemeente Assen is voorzitter van het DB.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de twaalf Drentse gemeenten.

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe (GKB)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Het voornemen is om de GR GKB per einde 2024 te beëindigen. In de loop van 2023 vindt besluitvorming plaats over de schuldhulpverlening na 2024. Ontbinding van de GR zal gepaard gaan met extra kosten. De hoogte daarvan zal afhankelijk zijn van het gekozen scenario na 2024. Voor een toelichting op de financiele risico's zie ook de paragraaf weerstandsvermogen.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	-485.576	-834.028
Vreemd vermogen	9.770.928	7.972.981

Financieel resultaat over 2022 (in €)	-883.108

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	1.327.000

Financieel belang

Het Asser GR-aandeel in het negatieve exploitatieresultaat (€ 883.108) is 43% van het totaal, naar rato van het aantal inwoners en bedraagt € 380.000. Voor de dienstverlening is in 2022 € 947.000 door de GKB in rekening gebracht.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: uitvoeren wettelijke taken Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Het openbaar belang betreft: op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze verlenen van dienstverlening bij het oplossen van schulden, inkomensbeheer (budgetbeheer en beschermingsbewind) en kredietverlening.

Bestuurlijk belang

GR van drie Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen.

Gemeente Assen participeert als volgt: Twee leden in het algemeen bestuur. Voorzitter van het dagelijks bestuur.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met Hoogeveen en Meppel in de GR.

Daarnaast zijn er 11 gemeenten die geen deelnemer zijn maar wel via een dienstverleningsovereenkomst diensten inkopen bij de GKB.

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

Noordmidden-Drentse samenwerking (NMD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

NMD-samenwerking is een omvangrijke en structurele samenwerking. De gemeenten Aa en Hunze, Assen, Midden-Drenthe, Noordenveld en Tynaarlo hebben als belangrijkste doel de inkoop van ondersteuning die voortvloeien uit de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gezamenlijk uit te voeren. Ook de daaruit voortvloeiende (voorbereidende) werkzaamheden als beleidsvorming, contractmanagement, kwaliteitsmanagement en handhaving vormen onderdeel van de samenwerking.

Financieel

In de begroting 2024 is meer informatie opgenomen over deze samenwerking.

Financieel belang

In de begroting 2024 is meer informatie opgenomen over deze samenwerking.

Vestigingsplaats

Roden

Rechtsvorm

GR zonder meer

Doelstelling en openbaar belang

De inkoop van ondersteuning die voortvloeien uit de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gezamenlijk uit te voeren.

Bestuurlijk belang

Het Bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Jeugdzorg en Wmo van de deelnemende gemeenten. Wethouder J. Broekema vervult deze functie voor de gemeente Assen.

Deelnemende partijen

De gemeenten Aa en Hunze, Midden Drenthe, Noordenveld, Tynaarlo en Assen

Relatie met Programma

Programma Meedoen in Assen

Publiek Vervoer

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Geen bijzonderheden.

Met het coronavirus vooralsnog achter de rug kan men inmiddels weer volop aan de slag en kan worden gesteld dat de organisatie financieel gezond is. Voorgesteld én vastgesteld is om het jaarresultaat te reserveren voor enerzijds het Europese project Stronger Combined en anderzijds voor de aankomende nieuwe aanbesteding. De kosten voor aanbesteding worden ingeschat op € 450.000,-, om deze kosten niet in één

keer bij de deelnemers neer te leggen wordt een deel van het jaarresultaat hiervoor gereserveerd.

In het belang hebben geen wijzigingen plaatsgevonden.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	165.000	430.000
Vreemd vermogen	191.000	228.000

Financieel resultaat over 2022 (in €)	265.000

Bijdrage gemeente Assen aan VP (in €)	43.132

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 4,96 % van de totale bijdragen.

Jaarlijkse exploitatiebijdrage, aandeel Assen 4,96 % van de apparaatskosten.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is Samenwerkingsverband voor contractbeheer en door ontwikkelen van vraaggestuurd doelgroepenvervoer (Wmo en leerlingen).

Het openbaar belang betreft het uitvoeren van een wettelijke taak

Bestuurlijk belang

Getrapte vertegenwoordiging, vertegenwoordiging gemeente Assen indirect via wethouder gemeente Noordenveld.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met alle gemeenten (22) uit de provincies Groningen en Drenthe en het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe.

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

Recreatieschap Drenthe

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Geen opmerkingen.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	1.161.283	1.169.872
Vreemd vermogen	1.073.011	1.293.278

Financieel resultaat over 2022 (in €)	11.267

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	83.246

Financieel belang

Gemeente Assen heeft in 2022 bijgedragen: €65.020 (exploitatiekosten) en €18.226 (stimuleringsfonds); totaal €83.246. De bijdrage van de gemeente Assen in de exploitatie betreft 7,5% van de totale bijdragen. De bijdrage in het stimuleringsfonds is mede afhankelijk van de geïnde toeristenbelasting.

Vestigingsplaats

Dwingeloo

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Belangenbehartiging op het gebied van recreatie en toerisme voor 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf.

Bestuurlijk belang

Openbaar Lichaam, lid AB, besluit bij meerderheid van stemmen. Gemeente Assen participeert als volgt: wethouder Rasker is lid van het Algemeen Bestuur. In het dagelijks bestuur heeft de gemeente Assen geen zitting

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen

8. Algemeen financieel beleid

Regionaal Uitvoeringsorgaan Drenthe (RUD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Niet van toepassing.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	155.468	334.546
Vreemd vermogen	5.749.273	5.213.872

Financieel resultaat over 2022 (in €)	179.079 (negatief)

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	974.113

Financieel belang

Jaarlijkse exploitatiebijdrage. Gemeente Assen heeft in 2022 €974.113 bijgedragen. De bijdrage van gemeente Assen betreft 6 % van de totale bijdragen.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Belangenbehartiging op het gebied van de uitvoering van taken, van toezicht op en handhaving van milieuvoorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en de overige milieuwet- en regelgeving. Uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening krachtens deze Wet- en regelgeving.

Uitvoeren van milieutaken ten aanzien van bedrijven. Specialistisch advies op het gebied van bodem, lucht, geluid, asbest en externe veiligheid, voor twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.

Bestuurlijk belang

Openbaar lichaam, lid AB, besluit bij meerderheid van stemmen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.

Relatie met Programma

1. Wonen in Assen

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Naast de reguliere werkzaamheden heeft de VRD in 2022 een grote bijdrage geleverd aan het coördineren en faciliteren bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. In Drenthe zijn ruim 3000 vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen. Daarnaast heeft de VRD verschillende opdrachten gekregen ten aanzien van de crisisnoodopvang van asielzoekers met als doel het aanmeldcentrum in Ter Apel te ontlasten.

De VRD heeft in 2022 een negatief resultaat van €170.263 gerealiseerd. Dit heeft voornamelijk te maken met hogere kosten voor de invoering van de Omgevingswet, hogere brandstofkosten als gevolg van een toename van incidenten in combinatie met hoge brandstofprijzen en hoger kosten voor het opleiden en oefenen van brandweervrijwilligers. Dit laatste heeft wel als gevolg gehad dat er voldoende brandweermensen beschikbaar waren en opkomsttijden binnen de afgesproken normen waren.

Er is gekozen om deweerstandscapaciteit bij de deelnemende gemeenten neer te leggen. Hierdoor is de algemene reserve omgezet naar een bestemmingsreserve loon- en prijsontwikkeling. De bestemmingsreserve is afgeschaald naar 2,5% van de begrote lasten. De overgebleven middelen zijn terugbetaald aan de gemeenten. Daarnaast worden de overgebleven middelen uit de reserve Versterking VRD-begroting 2023 verrekend met het negatief resultaat.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	3.293.279	2.426.695
Vreemd vermogen	29.256.069	26.716.265

Financieel resultaat over 2022 (in €)	-170.263

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €)	3.269.231

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 11,86 % van de totale bijdragen. Jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Vestigingsplaats Assen

Rechtsvorm Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Veiligheidsregio Drenthe is een netwerkorganisatie ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor twaalf Drentse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De burgemeester treedt op als voorzitter van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit alle twaalf Drentse gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten Assen, Emmen en Hoogeveen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de andere Drentse gemeenten.

Relatie met Programma 4. Aantrekkelijk Assen

Werkplein Drentsche Aa (WPDA)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Het grootste financiële risico ligt op het terrein van de beschikbare budgetten vanuit het Rijk bestemd voor het verstrekken van uitkeringen (BUIG), uitvoering van de WSW en uitvoering van re-integratietrajecten. Daarnaast is onzeker hoe de effecten van de energiecrisis, de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie gaan doorwerken in de economische ontwikkeling en daarmee ook het werkveld van WPDA raken. Zie ook: Programma 2 Werken in Assen en Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing, programma Werken.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	895.000	590.000
Vreemd vermogen	13.891.000	13.111.000

Financieel resultaat over 2022 (in €)	0

Bijdrage / ontvangst gemeente Assen aan VP (in €) 18.334.000

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente Assen bedraagt € 18.334.000, dit is inclusief uitbetaalde energietoeslagen. De rijksmiddelen hiervoor zijn niet doorgezet naar WPDA. De bijdrage in de bedrijfsvoeringkosten bedraagt € 11.119.000, een GR aandeel van 73,68%.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Uitvoering Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening voor de gemeenten Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze. Het openbaar belang betreft inkomensvoorziening en inkomensondersteuning, begeleiding naar werk trajecten, beschikbaar stellen sociale werkplaatsen en uitvoering Meedoen-regelingen.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als volgt: lid AB (2 wethouders) en DB (1 wethouder), besluitvorming op basis van unanimiteit van stemmen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de gemeenten Tynaarlo en Aa en Hunze.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen

3. Meedoen in Assen

8. Algemeen financieel beleid

Vennootschappen

Bank Nederlandse Gemeenten

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Het risico voor de gemeente Assen is gering. BNG Bank heeft voldoende buffers en heeft de hoogste externe kredietratings. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld.

Financieel

Vermogen van VP (bedragen x €1.000)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	5.062.000	4.615.000
Vreemd vermogen	143.995.000	107.459.000

Financieel resultaat over 2022 (bedragen x €1.000)	300.000 (2021: 236.000)

BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2022 voor van € 139 miljoen (€2,50 per aandeel). Assen ontvangt over verslagjaar 2022 € 213.000 (2021: 194.000).

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal 85.301 aandelen (0,15%) ad € 2,50.

Vestigingsplaats

Den Haag

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Gemeente Assen heeft via stemrecht een belang van 0,15%.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met de Nederlandse staat, provincies en gemeenten.

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

WMD Drinkwater nv

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

WMD richt zich volledig op de kerntaak en op het versterken van de financiële positie, nodig om het meerjaren investeringsplan te financieren.

Het terugbrengen van de drinkwateractiviteiten in de holding vereist aanpassing van de statuten en de reglementen. De aandeelhouders hebben in juni 2022 goedkeuring verleend aan de juridische herstructurering van de WMD Drinkwater NV (nieuwe naam holding).

Financieel

Vermogen van VP (bedragen x €1.000)	31 december 2020	31 december 2021
Eigen vermogen	51.344	61.268
Vreemd vermogen	129.530	136.587

Financieel resultaat over 2022 (in €)	0	Het resultaat over 2022 is bij het opstellen van de jaarrekening nog niet bekend.

Financieel belang

Assen bezit 147 aandelen, 7,5% van de 1.946 geplaatste aandelen.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: nutsvoorziening.

Het leveren van goed, betrouwbaar, betaalbaar en veilig drinkwater voor nu en in de toekomst.

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met de provincie Drenthe en 11 Drentse gemeenten.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen

8. Algemeen financieel beleid

Enexis Holding nv

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De verkoop van Fudura verbetert de vermogenspositie. Hierdoor heeft Enexis de komende jaren voldoende kapitaal beschikbaar om de energietransitie in haar verzorgingsgebied te realiseren. Het kredietprofiel blijft sterk. Om de financiële situatie verder te verbeteren zijn met de staat, Alliander, Enexis en Stedin afspraken gemaakt over een eventuele kapitaalstorting door de Nederlandse staat. In een Afsprakenkader zijn voorwaarden vastgelegd.

Financieel

Vermogen van VP (bedragen x € 1.000	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	4.241.000	5.441.000
Vreemd vermogen	5.154.000	4.907.000

Financieel resultaat over 2022 (bedragen x €1.000	1.300.000 (2021: 199.000)

In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een opbrengst van 1,3 miljard (boekwinst € 1,1 mld). Exclusief boekwinst verkoop Fudura is het resultaat € 187 mln.

De voor 2022 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 1,29 per aandeel (2021: € 0,66 per aandeel).

De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 193 miljoen; de reservering ten gunste van de algemene reserve bedraagt € 1.107 miljoen. Assen zal naar verwachting over verslagjaar 2022 € 733.000 ontvangen (2021: € 376.000).

Financieel belang

De Drentse gemeenten bezitten een kleine 2%, Assen bezit 568.290 aandelen ad € 1 per aandeel. Dividend uit deelneming in kapitaal 568.290 aandelen (0,38 % na gedeeltelijke aandelenverkoop in 2016).

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis (Noord-, Oost- en Zuid-Nederland) kunnen beschikken over energie (gas en elektriciteit), tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Openbaar belang: de netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten.

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Publiek Belang Elektriciteitsproductie bv (PBE)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 blijft de vennootschap nog in stand. Het risico is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Het doel is dat de vennootschap in 2023 op te heffen. De resterende liquide middelen worden dan uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	1.532.000	1.480.000
Vreemd vermogen	7.000	10.000

Financieel resultaat over 2022 (in €)	52.000 (neg.) (2021: 37.000 (neg.)

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Besloten vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele.

Openbaar belang: afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent).

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Claim Staat Vennootschap bv (CSV)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

CSV voert in overleg met de aandeelhoudersommissie het bezwaar (februari 2021) en/of beroep tegen de Belastingdienst over de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Na afwikkeling van deze procedure wordt de CSV opgeheven. Het risico is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	312.000	210.000
Vreemd vermogen	22.500	13.500

Financieel resultaat over 2022 (in €)	102.000 (neg.) (2021: 42.500 (neg.))

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Besloten vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ("CSV"). De statuten zijn gewijzigd, de nieuwe organisatie vervult nu drie doelstellingen:

Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);

Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);

Het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrowrekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Openbaar belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Regio Groningen - Assen (RGA)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Er zijn geen financiële risico's, ontwikkelingen of veranderingen in het belang.

Financieel

Vermogen van VP (in €)	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	3.796.296	4.726.459
Vreemd vermogen	3.071.739	4.870.818

Financieel resultaat over 2022 (in €)	-930.163

Bijdrage gemeente Assen aan (in €)	931.190

Financieel belang

De jaarlijkse bijdrage van gemeente Assen betreft 14% van de totale bijdragen.

Vestigingsplaats

Groningen

Rechtsvorm

Vrijwillige samenwerking op basis van convenant (is geen Verbonden Partij)

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de RGA is het samenwerken op het gebied van woningbouw en het versterken van de bereikbaarheid, de economie en de gebiedskwaliteit tussen de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier.

Het openbaar belang betreft: Samenwerken op het gebied van woningbouw, economisch kerngebied verder ontwikkelen, interne samenhang verbeteren, bereikbaarheid verbeteren en de kwaliteit van stad en land behouden en versterken.

De samenwerking richt zich op het verkrijgen van aanvullende middelen van o.a. het Rijk.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als volgt:

Het algemeen bestuur, in de vorm van een stuurgroep, bestaat uit vertegenwoordigers uit alle bovengenoemde partijen.

Vrijwillige samenwerking op basis van convenant. Lid Stuurgroep (AB), besluit op basis van unanimiteit.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier.

Relatie met Programma

1. Wonen in Assen

2. Werken in Assen

4. Aantrekkelijk Assen

5. Samen werken aan Assen

3.7 Grondbeleid

Scope

Met gemeentelijk grondbeleid ondersteunen en realiseren we onze beleidsdoelstellingen voor woningbouw, bedrijvigheid, infrastructuur en (maatschappelijke) voorzieningen.

De gemeente Assen heeft haar ruimtelijke beleidsdoelstellingen vastgelegd in onder meer:

- Omgevingsvisie Assen nog mooier
- Woonvisie Assen 2021-2025
- Structuurvisie Kloosterveen 2017-2035

Grondbeleid

De gemeente Assen werkt marktgericht. Of we kiezen voor actief of faciliterend grondbeleid hangt telkens af van de situatie en het doel. In geval van actief grondbeleid kopen we als gemeente actief locaties aan en verkopen we de door ons bouw- en woonrijp gemaakte grond. In geval van faciliterend grondbeleid scheppen wij als gemeente de (beleids)kaders waarbinnen een private partij zelf de eigen locatie ontwikkelt.

De werkzaamheden zoals deze zijn voorzien op onze 'bouwgrond in exploitatie' (BIE) vallen binnen de definitie van actief grondbeleid, zoals vastgelegd in het besluit begroting en verantwoording (BBV). In bijlage 1 staat een tabel met het door ons gehanteerde grondbeleid voor alle vastgestelde grondexploitaties.

Naast actief grondbeleid vinden we faciliterend grondbeleid belangrijk. Voorbeelden zijn:

- Acmesa
- Toeristisch Recreatieve Zone
- Eigendommen van derden in de binnenstad en Havenkwartier

Locaties waar we faciliterend grondbeleid toepassen, vallen niet onder het grondbedrijf maar onder het beleidsterrein ruimtelijke ordening (zie programma Wonen in Assen of Werken in Assen).

Actualisering grondexploitaties

Bij de programmabegroting actualiseren we alle grondexploitaties en leggen we deze aan u voor.

Deze actualisering doen wij op basis van de meest actuele beleidsmatige uitgangspunten, zoals

- Grondbeleid per grondexploitatie
- Programmering voor wonen en werken
- Gemeentelijke grondprijzenbrief
- Parameters voor rente en inflatie
- Inschatting van de risico's en onzekerheden

Bij de jaarafsluiting actualiseren we alle grondexploitaties om aan te sluiten bij de werkelijke realisatie.

Voor een korte verantwoording van de voortgang per grondexploitatie, verwijzen wij naar bijlage 2.

Programmering Wonen en Werken

Voor het onderdeel wonen baseren wij ons op de Woonvisie Assen 2021-2025, zoals in 2021 vastgesteld door uw raad. De Woonvisie houdt rekening met een netto vaste toename van het aantal woningen van 2.500 tot 3.000 in

de periode tot 2030. Dat betekent een uitgiftetempo van circa 300 woningen per jaar tot 2030. De prognose voor het uitgeven van gemengde bedrijventerreinen is 2,25 hectare per jaar tot 2025. In de actuele Omgevingsvisie staat hiervoor geen voorspelling. Daarom hebben we de verwachte uitgifte gebaseerd op het meest waarschijnlijke scenario uit de Strategienota Ruimte 2016.

Beheersmaatregelen langere looptijden

Het BBV stelt de maximale looptijd voor een grondexploitaties op 10 jaar, waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Voor het complex Messchenveld 1a is deze motivering van toepassing. Bij de vaststelling van de begroting 2023 heeft uw raad de volgende beheersmaatregel geaccordeerd:

De resterende looptijd van deze grondexploitatie bedraagt 19 jaar. Dit bedrijventerrein hebben we nagenoeg volledig woonrijp gemaakt. Gefaseerd aanleggen van Messchenveld is daarom niet meer mogelijk. Het verkooprisico bestaat daarom uit het verkooptempo van de beschikbare bouwkavels. Een besparing op de gereserveerde kosten kan worden aangemerkt als een beheersmaatregel voor het uitblijven van de opbrengsten na 10 jaar. Dit betreft investeringen in infrastructurele aanpassingen en de aanpassing van nutsvoorzieningen. Tijdens de hele looptijd van de grondexploitatie houden we geen rekening met prijsstijgingen van de kavels.

Grondprijzen

Voor onze grondprijzen gaan we uit van de marktwaarde van bouwrijpe grond. Om beleidsmatige redenen wijken we bij sociale woningbouw en maatschappelijke voorzieningen van dit beginsel af. Bij de begroting worden de uitgifteprijzen van de gemeente Assen openbaar gemaakt in de grondprijzenbrief.

Voor woningbouw in de vrije sector maken we vooraf geen uitgifteprijzen openbaar. We hanteren bij iedere uitgifte het principe van marktconformiteit. Voor de uitgifte van bedrijfskavels publiceren we vaste uitgifteprijzen.

We zijn terughoudend bij het verhogen van grondprijzen en voorzichtig met het ‘inboeken’ van de opbrengsten ervan. In onze grondexploitaties gaan we daarom niet automatisch uit van stijgende opbrengsten.

Parameters voor rente, inflatie en onzekerheid

Het grondbedrijf wordt gefinancierd uit de algemene begroting. We maken nergens gebruik van zogenoemde projectfinanciering. Aan de bouwgrond in exploitatie (BIE) rekenen we de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen[1] toe. We rekenen geen rente toe aan het eigen vermogen. De rekenrente bedraagt 1,0%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.

De disconteringsvoet binnen het grondbedrijf is gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone, momenteel 2%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.

De Europese Centrale Bank streeft naar een stijging van het algemene prijspeil dicht tegen de 2%. Op de langere termijn verwachten we dat de kosten met eenzelfde percentage zullen stijgen. Het ligt daarom voor de hand om bij de indexatie (prijsstijging) van kosten en opbrengsten ook aan te sluiten bij het meerjarig streefpercentage voor de inflatie binnen de Eurozone. Op de langere termijn verwachten we namelijk dat de kosten en opbrengsten met dezelfde 2% zullen stijgen.

In de loop van 2022 hebben we echter gezien dat de prijsstijgingen onverminderd hoger bleken dan die 2%, met name vanwege de hoge energieprijzen en het krappe aanbod van zowel personeel als materialen. In de jaarrekening 2021 hielden we daarom al rekening met prijsstijgingen over 2022 en 2023 van respectievelijk 5% en 4%. In 2022 zijn we geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne en verder oplopende inflatie. In de begroting 2023 hebben we daarom verwachte prijsstijgingen verder naar boven bijgesteld naar respectievelijk 10% over 2022 en 5% over 2023. Nu, bij de jaarrekening 2022 zien wij dat de kosten nog steeds erg hoog zijn en hebben wij de prijsstijgingen in onze grondexploitaties verhoogd naar 6% over 2023, 4% over 2024 en 4% over 2025[2]. Hierna gaan we verder uit van 2%.

De uitgifte van woningbouwkavels verloopt nog volgens onze prognose. We zien echter ook belemmerende factoren voor potentiële kopers. De woningprijzen stijgen minder hard ten opzichte van het jaar ervoor. De bouwkosten zijn gestegen, maar ook de hypotheekrente is na jaren van een lage rente flink gestegen. Gezien deze onzekerheden boeken we toekomstige en ongewisse prijsstijgingen niet in. Vanuit het voorzichtigheidprincipe houden we voor de grondopbrengsten in lopende grondexploitatie een prijsstijging van 0% aan.

In een grondexploitatie rekenen we over de nog te maken kosten met een onzekerheidsmarge, opgenomen onder de post voorziene onzekerheden[3]. Standaard rekenen we in de exploitatie met een percentage van 10%. Bij project specifieke risico's kunnen we hiervan afwijken. In dergelijke gevallen maken we dit expliciet kenbaar. In de voorliggende jaarrekening is dat het geval bij het complex Citadel/TPG Rolderstraat. Aanvullend is daar een post van 10% gerekend over de WOZ-waarde van de gemeentelijke eigendommen langs de Rolderstraat. Zo dekken we risico's in het beheer en onderhoud van deze panden.

[1] Vreemd vermogen zijn middelen verstrekt door Algemene Dienst
[2] Bron: Outlook grondexploitaties 2023, Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling
[3] Deze post is geen aparte kostensoort. Het betreft een onzekerheidsmarge over de kostensoorten, zoals deze zijn opgenomen in de kostensoortenlijst (Bro artikel 6.2.3 t/m 6.2.5). In verband met de wens tot financiële transparantie wordt het totaal aan voorziene onzekerheden apart in beeld gebracht.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 heeft ook het gemeentelijk grondbedrijf te maken met vennootschapsbelasting. Bij de start van deze fiscale regeling hebben we onderzoek gedaan naar de fiscale positie van het grondbedrijf. De uitkomst was dat het grondbedrijf niet door de ondernemerspoort komt en daarmee niet vennootschapsbelastingplichtig is. Uit de jaarlijkse controle blijkt dat het grondbedrijf - net als in voorgaande jaren - geen vennootschapsbelasting hoeft te betalen.

Financieel Beleid

Het uitgangspunt van het financiële beleid is dat de grondbedrijfsactiviteiten financieel zelfstandig zijn. Dit betekent dat het proces van stedelijke ontwikkeling dat hiervoor nodig is, niet leidt tot een beslag op de algemene middelen van de gemeente. Dat vraagt om een financieel gezond bedrijf (samenspel van grondexploitaties en reserves) waarbinnen we grote schommelingen in het eigen vermogen kunnen opvangen. De financiële grondslagen van het grondbedrijf zijn door de raad vastgesteld en gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In de financiële grondslagen zijn onder meer de waarderingsgrondslagen van de activa (bezittingen) vastgelegd. Ook is in het BBV bepaald dat verliezen worden genomen zodra die bekend zijn en winsten worden verwerkt op het moment van realisatie.

Financieel Resultaat

De opbrengsten uit grondverkoop bedragen € 13,9 miljoen. De grootste opbrengsten zijn gerealiseerd op bedrijventerrein Assen Zuid en de kavel verkoop in Kloosterakker. In de jaarrekening heeft dit echter geen direct effect op het resultaat aangezien de productiekosten (bouw- en woonrijp maken en planontwikkeling) en verkoopopbrengsten per saldo worden gemuteerd op de boekwaarden.

Op de complexen Hoekbree en Noorderpark heeft tussentijdse winstneming plaatsgevonden van in totaal € 0,5 miljoen. Deze tussentijdse winstneming is bepaald volgens de methode percentage of completion (POC) die door de BBV-regelgeving verplicht is gesteld. Hierbij wordt bij een voordelig resultaat naar rato van de gerealiseerde kosten en opbrengsten, onder aftrek van een risicobedrag, tussentijds winst genomen, ongeacht de boekwaarde.

De voorziening correctie voorraadwaarde is verlaagd met € 3,4 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door € 1,6 miljoen hogere marktwaarde van de strategische gronden en verlaging van de boekwaarden bedrijventerrein Assen Zuid en Kloosterakker met € 1,8 miljoen door hogere opbrengsten.

Het jaarrekeningresultaat voor bestemming bedraagt € 4 miljoen voordelig. Met de vaststelling van de jaarrekening wordt het resultaat overeenkomstig de financiële grondslagen verrekend met de betreffende bestemmingsreserve binnen het grondbedrijf. Aangezien de weerstandsreserve met € 0,4 miljoen afneemt als gevolg van de nog te maken kosten, bedraagt de toevoeging aan de algemene reserve grondbedrijf € 4,4 miljoen.

Bovenstaande wordt geconsolideerd op het beleidsproduct bouwgrondexploitatie, conform de voorschriften in de BBV. Als gevolg van de verrekening met de grondbedrijfreserves is geen sprake van effect op het rekeningresultaat van de algemene dienst.

Balanspositie

De totale boekwaarde van de grondexploitaties en strategische gronden bedraagt € 156 miljoen, waarvoor overeenkomstig de BBV-voorschriften een voorziening (correctie voorraadwaarde) is getroffen van € 103 miljoen. Na correctie bedraagt de voorraadwaarde op de balans in totaal € 53 miljoen. De voorraadwaarde is in 2022 per saldo met € 1,4 miljoen afgenomen, als gevolg van een lagere boekwaarde.

De rekening-courant schuld aan de algemene dienst is afgenomen met € 5,9 miljoen, met name veroorzaakt door hogere opbrengsten bedrijventerrein Assen zuid en Kloosterakker en bedraagt € 11,9 miljoen. Dit wordt opgevangen binnen de lopende grondexploitaties.

De weerstandsreserve is met € 0,4 miljoen afgenomen en bedraagt € 12,2 miljoen. De omvang van de weerstandsreserve is bepaald volgens de IFLO-methode (Inspectie Financiën Lagere Overheden) zoals door uw raad is besloten bij de vaststelling van de Kadernota weerstandvermogen en risicomanagement.

De algemene reserve grondexploitaties bedraagt € 27,5 miljoen en is met € 4,4 miljoen toegenomen ten opzichte van vorig jaar.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

Op basis van de actuele grondexploitaties bedraagt het verwachte nog te realiseren nominaal € 53 miljoen nadelig. Voor de exploitaties met een negatief resultaat is een voorziening getroffen op basis van contante waarde.

De nog te realiseren kosten bedragen nominaal € 43 miljoen, de nog te realiseren opbrengsten bedragen nominaal € 75 miljoen.

Bij het opstellen van de begroting 2024 zal het meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG) opnieuw worden geactualiseerd. Daarin worden naast de uitkomsten van de jaarrekening ook de effecten van de nieuwe prognoses en herziene grondexploitaties verwerkt. Ook zullen verschillende scenario's voor verdere gebiedsontwikkelingen worden meegenomen. Het geactualiseerde meerjarenperspectief zal betrokken worden bij de volgende begroting, zoals bij de Strategische Afwegingsnotitie Grondbedrijf 2011 is afgesproken met uw raad.

Bijlage: Overzicht van het gehanteerde grondbeleid binnen onze vastgestelde grondexploitaties.

Bouwgrond in exploitatie	**gemeentelijk grondbeleid [ad 1]**
Veemarktterrein (plan Asselyn)	Vastgesteld 2019
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Gasfabriek Witterstraat	Vastgesteld 2010

Bouwgrond in exploitatie	**gemeentelijk grondbeleid [ad 1]**
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Citadel / TPG Rolderstraat	Vastgesteld 2004
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Oostergoo / Schakelterrein	Vastgesteld 2008
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Assen-Oost	Vastgesteld 2017
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Noorderpark	Vastgesteld 2019
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
De Klencke-straat	Vastgesteld 2022
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Hoekbree	Vastgesteld 2015
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken door de gemeente en gronduitgifte op basis van een ontwikkelovereenkomst met derden.
Peelerpark	Vastgesteld 1995
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Groene Dijk	Vastgesteld 2011
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Messchenveld 1A	Vastgesteld 2000
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Werkland-schap Assen-Zuid	Vastgesteld 2011
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente. De focus ligt op de uitwerking van de gronden gelegen ten westen van Graswijk (raadsbrief 2013) met het bestemmingsplan Entreezone (vastgesteld 2019) en de Groene Zoom (ontwerp 2020).
Kloosterveen 2012	Vastgesteld 2015
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente in de buiten-ring van Kloosterveste en Kloosterbos.
Kloosterakker	Vastgesteld 2020
	Grondverwerving, bouw- en woonrijp maken en gronduitgifte door de gemeente.
Strategische gronden	gemeentelijk grondbeleid

Bouwgrond in exploitatie	**gemeentelijk grondbeleid [ad 1]**
Havenkade	Voor deze planvorming is in september 2019 voorbereidingskrediet van € 400.000 verleend voor de actualisatie van het masterplan en € 50.000 voor placemaking.
	Voor het Havenkwartier gaan we nu nog uit van een gefaseerde ontwikkeling en faciliterend grondbeleid op basis van uitnodigingsplanologie. Marktpartijen, eigenaren en gebruikers in het gebied nodigen we uit om te komen met initiatieven.
Kloosterveen 3	In het voorjaar van 2022 is een voorbereidingskrediet van €350.000 vastgesteld.
	Het gebied maakt onderdeel uit van de structuurvisie Kloosterveen 2017-2035, waarbij uw raad de Nota Bovenplanse Investeringen (NBI) heeft vastgesteld. De NBI vormt ons kader voor onderhandelingen met ontwikkelende derden in Kloosterveen. Wij hanteren actief grondbeleid indien een private ontwikkelaar niet overgaat tot de ontwikkeling van noodzakelijke woningbouw, binnen de kaders zoals uw raad die heeft vastgesteld, zoals het bestemmingsplan, het exploitatieplan en het beeldkwaliteitsplan, structuurvisie en NBI.
	Voor de versnelling van de woningbouw is een rijksbijdrage toegezegd voor de benodigde infrastructurele maatregelen.

Ad 1 De werkzaamheden zoals deze zijn voorzien op onze 'bouwgrond in exploitatie' (BIE) vallen binnen de definitie van actief grondbeleid, zoals vastgelegd in het besluit begroting en verantwoording (BBV).

Bijlage: Projectmatige voortgang per grondexploitatie

Veemarktterrein	Alle woningen in het plan Asselyn zijn opgeleverd aan de eindgebruiker. Het woonrijp maken van dit gebied is bijna gereed.
Palet	De openbare ruimte is door de gemeente overgenomen en ingericht.
Gasfabriek Witterstraat	Geen bijzonderheden, dit complex is nagenoeg gereed.
Citadel / TPG Rolderstraat	Geen bijzonderheden, dit complex is nagenoeg gereed.
Oostergoo / Schakelterrein	Alleen de locatie aan 'De Wouden' is nog beschikbaar. Hiervoor wordt eerst een ruimtelijke procedure doorlopen.
Hoekbree	In 2021 is de laatste kavel verkocht. Het woonrijp maken gebeurt in fases. In 2023 worden naar verwachting de laatste kosten gemaakt
Assen-Oost	Deze grondexploitatie bestaat uit een zevental locaties. De locatie De Schulp is in de afrondende fase, de locatie de Poort is in 2022 gesaneerd. Naar verwachting kan deze grondexploitatie eind 2023 worden afgesloten.
Noorderpark	Deze grondexploitatie bestaat uit vier vrijkomende ontwikkellocaties binnen de wijk Noorderpark. Van de locaties van De Steiger en Noordermaat is het bestemmingsplan in 2022 vastgesteld. Het programma voorziet in appartementen.
Peelerpark	Hoewel er wel belangstelling is voor het terrein, zijn er op het bedrijventerrein Peelerpark afgelopen jaar geen bedrijfskavels uitgegeven.
Groene Dijk	In 2022 zijn er twee werkkavels verkocht.
	De pionierskorting van €10.000 exclusief btw voor de Woon-Werk-kavels is ook in 2022 aangeboden.
Messchenveld 1A	In 2022 zijn er drie bedrijfskavels verkocht.

Werkland-schap Assen-Zuid	In 2022 is een bouwkavel voor een groot productiebedrijf geleverd. Gestart is met de aanleg van de westelijke ontsluiting, ten behoeve hiervan is een deel van een particuliere kavel aan-gekocht.
Kloosterveen 2012	De ontwikkellocatie aan de Oostergracht is uitgegeven. Voor de laatste ontwikkellocatie, aan de Zuidergracht is in 2022 een markttender uitgezet.
Kloosterakker	De eerste fase bouwrijp opgeleverd en nagenoeg alle kavels zijn verkocht. De 2de fase is bijna helemaal bouwrijp. De verkoop van de particuliere kavels is gestart. Voor dit woningbouw-plan is een rijksbijdrage toegezegd voor de benodigde infrastructurele maatregelen.

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

4.2 Balans

4.3 Toelichting op de balans

4.4 Baten en lasten

4.5 Toelichting afwijkingen

4.6 Incidentele baten en lasten

4.7 Inzet onvoorzien

4.8 Structurele mutaties reserves

4.9 Wet Normering Topinkomens

4.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Doel en definitie

Waarderingsgrondslagen zijn kaders om de waarde van activa en passiva te bepalen. De financiële positie van de gemeente op het moment van de jaarrekening wordt aan de hand van deze grondslagen bepaald.

Meerjarige contracten - Europese aanbestedingsregels

De totale contractwaarde waarbij onrechtmatigheden in Europese aanbestedingen zijn geconstateerd bij de bedrijfsvoering door inhuur externen bedraagt € 0,97 miljoen en € 0,52 miljoen voor reguliere inkopen. Dit betreft de geconstateerde onrechtmatigheden over het jaar 2022 van € 4,7 miljoen en de doorlopende contractuele verplichtingen daarvan in 2022 van € 1,496 miljoen.

Materiële vaste activa

We hebben de op de balans opgenomen activa gewaardeerd op de historische verkrijgingsprijs, verminderd met eventueel ontvangen bijdragen, voorzieningen en gecumuleerde afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte nuttigheidsduur. In geval van duurzame waardeverminderingen worden activa afgewaardeerd.

De activa bestaan zowel uit investeringen met een economisch nut, als uit investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden verstaan: investeringen in aanleg en onderhoud van (inrichting) wegen, waterwegen; civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.

Investeringen met een verkrijging- of vervaardigingprijs lager dan het drempelbedrag worden direct ten laste van de exploitatierekening gebracht, tenzij anders besloten. Dit om te voorkomen dat er relatief hoge beheerskosten worden gemaakt. Afwijkingen van deze regel in het verleden worden niet gecorrigeerd.

Als drempelbedrag wordt gehanteerd:

- Investeringen met economisch nut en afschrijvingstermijn minder dan 8 jaar: € 10.000.
- Investeringen met economisch nut en afschrijvingstermijn 8 jaar en langer: € 25.000.
- Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut: € 150.000.

Gronden en terreinen vormen een uitzondering. Deze worden altijd geactiveerd. Er kan rente worden geactiveerd.

De afschrijvingen berekenen we per investering op basis van: de looptijd, het rentepercentage en de afschrijvingsmethode die we voor die investering toepassen

In de nota waarderings- en afschrijvingsbeleid zijn de vastgestelde termijnen voor de afschrijvingsduur (levensduurverwachting) voor materiële vaste activa opgenomen.

Activa met een gebruiksduur van minder dan 8 jaar kunnen zowel lineair als annuïtair worden afgeschreven, dit wordt per categorie bepaald. Activa met een gebruiksduur van 8 jaar en langer worden middels de annuïtaire methode afgeschreven. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs (art. 61, lid 1 BBV), verminderd met bijdragen van derden en de afschrijvingen.

Verkrijgingsprijs

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Bij investeringen met een meerjarig economisch nut geldt dat verminderingen over gehele looptijd (lineair) gecorrigeerd worden met de berekende afschrijvingslasten.

Restwaarden

Er wordt rekening gehouden met een restwaarde voor alle gemeentelijke vastgoedobjecten. De restwaarden worden op het moment van activeren bepaald. Dit is van toepassing op de waardering van de balansposten gronden en terreinen, woonruimten en bedrijfsruimten. Voor het bepalen van de restwaarde wordt een berekeningsmethodiek toegepast. Dit is uitgewerkt in de nota Waarderings- en afschrijvingsbeleid.

Op basis van historische gegevens stellen we vast dat gemeentelijke voertuigen altijd een restwaarde hebben. Deze is gesteld op 5% van de verkrijgingsprijs.

De erfpachtgronden bij het Grondbedrijf zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs bij eerste uitgifte, tenzij in het verleden tegen een lagere waarde is gewaardeerd op basis van verkrijging of afwaardering.

De strategische gronden zijn gewaardeerd tegen marktwaarde bij huidige bestemming.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De waardering is gebaseerd op de historische kostprijs

c.q. aanschafprijs, verminderd met - voor wat betreft de geldleningen - de aflossingen op geldleningen.

Indien de marktwaarde duurzaam lager is dan de verkrijgingsprijs, wordt ze afgewaardeerd tegen de marktwaarde.

Voorraden

Grondbeleid

De voorraden (grond- en hulpstoffen en onderhandenwerk) bij het Grondbedrijf zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of, indien deze lager is, de marktwaarde. De boekwaarden van de afgesloten exploitaties zijn overeenkomstig de te verwachten opbrengsten.

De ramingen zijn gebaseerd op calculaties per complex, de raming van het eindresultaat is op basis van eindwaarde. Voor het nog te realiseren negatieve resultaat is een voorziening getroffen.

Grondbeleid: tussentijds winst nemen (Percentage Of Completion-methode (Poe)):

Tussentijdse winstneming vindt plaats volgens de methode percentage of completion (POC). Hierbij wordt bij een voordelig resultaat naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten, onder aftrek van een risico bedrag, tussentijds winst genomen, ongeacht de boekwaarde.

Uitzettingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar sprake is van een risico op oninbaarheid, is een voorziening getroffen en is dit risico verrekend met de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Eigen vermogen/reserves

De reserves zijn onderverdeeld in een algemene reserve en bestemmingsreserves. Algemene reserves zijn reserves waaraan geen specifieke bestemming is gegeven, terwijl dit bij bestemmingsreserves wel het geval is.

Resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover ze op de balansdatum gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Personeelslasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Vakantiegelden en verlofaanspraken worden, conform voorschriften in het BBV, toegerekend aan het jaar waarop de uitbetaling plaatsvindt.

Het resultaat wordt bepaald op basis van het stelsel van baten en lasten. Het programmaresultaat voor bestemming komt voort uit het saldo van lasten en baten uit de programma's voor bestemming en de doorgevoerde correcties. Het resultaat na bestemming ontstaat door toevoeging aan en onttrekking uit de betreffende bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen nominale waarde, behalve de APPA-voorziening, die is gewaardeerd tegen actuariële waarde.

Onderhoudskosten in de onderhoudsvoorzieningen vastgoed worden gereserveerd tot het gebouw, of een specifiek omschreven gebouwonderdeel, is afgeschreven. Nadat een gebouw (of gebouwonderdeel) is afgeschreven worden in- vesteringen geactiveerd en ontstaat er een activastaat conform de componentenmethode. Als de investering lager is dan € 25.000 wordt deze ten laste van de exploitatie geboekt.

Assen hanteert voor het bepalen van de hoogte onderhoudsvoorziening civiele kunstwerken een doorkijk voor de komende 10 jaren. Op basis van jaarlijkse inspecties wordt de onttrekking voor de komende 10 jaren berekend. Op basis van deze jaarlijkse inspecties wordt bepaald of de stand van de voorziening aangevuld met de stortingen voor de komende 10 jaren toereikend zijn om het onderhoud de komende 10 jaren te kunnen uitvoeren. Mocht blijken dat binnen de komende 10 jaren de voorziening niet toereikend is dan wordt aan de Raad een, incidentele of structurele, storting in de onderhoudsvoorziening gevraagd om deze weer op peil te brengen. Voor de onderhoudsvoorzieningen gebouwen geldt een doorkijk voor de komende 40 jaren. De werkwijze is gelijk aan de werkwijze voor civiele kunstwerken zoals hiervoor toegelicht.

Vaste schulden

De leningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Het bedrag van de aflossingen die binnen een jaar vervallen, is niet afzonderlijk onder kortlopende schulden opgenomen.

Vaste schulden zijn schulden waarvan de rente één jaar of langer vast staat.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

Op basis van het BBV mogen geen latenties gevormd worden. Tot nu toe doet de belastingdienst geen definitieve uitspraak over de wijze waarop de vennootschapsbelasting bepaald en opgenomen dient te worden. Hierdoor is sprake van een onzekerheid met een beperkte materialiteit.

NUBBV: Garant- en borgstellingen

De garant- en borgstellingen worden in de bijlage niet uit de balans blijkende verplichtingen (NUBBV) tegen de nominale waarde opgenomen.

NUBBV: Meerjarige inkoopcontracten

Belangrijke financiële verplichtingen (beïnvloedbaar inkoopvolume)

Conform art. 53 BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiele verplichtingen waaraan de gemeente in de toekomstige jaren is gebonden, maar die niet uit de balans zelf blijken. Uit de balans blijken slechts die verplichtingen die per ultimo van het boekjaar zijn aangegaan, waar ook het werk al voor is gedaan maar waar nog geen factuur voor is ontvangen. Die verplichtingen die al wel zijn aangegaan, maar waar het werk nog niet voor is gedaan, bijvoorbeeld omdat het over een langlopend contract gaat, zijn niet opgenomen in de cijfers. U kunt dan denken aan onder andere langlopende lease verplichtingen, langlopende huurcontracten en grote investeringen.

Voor alle niet uit de balans blijkende verplichtingen geldt dat deze ofwel in de meerjarenbegroting zijn opgenomen, ofwel in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn benoemd.

Voorwaardencriterium kadernota Rechtmatigheid 2018 BBV: Meerjarige contracten

Bij meerjarige inkoopcontracten kunnen, afhankelijk van het geraamde inkoopbedrag, de Europese aanbestedingsregels van toepassing zijn. Een onrechtmatigheid bij de contractverlening kan in zo'n geval jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring blijven doorwerken, doordat jaarlijks de lasten voortvloeiende uit het inkoopcontract in de jaarrekening zijn opgenomen.

In de toelichting op de jaarrekening zijn de meerjarige inkoopcontracten, die zouden moeten voldoen aan Europese aan- bestedingsregels, maar dat niet doen, opgenomen bij de 'niet uit de balans blijkende verplichtingen' voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten.

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage.

Doordat de wetgever heeft besloten de systematiek te volgen dat het CAK de eigen bijdragen vaststelt en daarover geen inzicht geeft op cliëntniveau aan de gemeentes kan de juistheid en volledigheid van deze bijdrage niet getoetst worden. Hiermee heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de recht-matigheidscontrole door de accountant van de gemeente.

4.2 Balans

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
AB. Activa	490.132	515.569
A. Vaste Activa	419.172	417.912
0. Immateriële vaste activa	18	0
0.1 kosten verbonden aan sluiten geldlening + saldo (dis)agio	18	0
1. Materiële vaste activa	412.850	411.451
1.1 gronden uitgegeven in erfpacht	917	917
1.2 investeringen die verband houden met een heffing	28.123	30.452
1.3 overige investeringen met economisch nut	339.363	334.644
1.4 overige investeringen met maatschappelijk nut	44.447	45.438
2. Financiële vaste activa	6.304	6.461
2.1 kapitaalverstrekkingen - deelnemingen	330	330
2.2 leningen - deelnemingen	1.900	1.900
2.3 overige langlopende leningen u/g	4.074	4.231
B. Vlottende Activa	70.960	97.657
1. Voorraden	29.210	26.862
1.1 onderhanden werk (bouwgrond in- & afgesloten explotatie)	29.210	26.862
1.2 gereed product en handelsgoederen	0	0
2. Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	34.894	55.690
2.1 vorderingen op openbare lichamen	13.028	12.405
2.2 overige vorderingen	2.776	5.337
2.3 uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	19.090	37.948
3. Liquide middelen	770	873
3.1 kassaldi	16	32
3.2 banksaldi	754	841
4. Overlopende activa	6.086	14.232
4.1 nog te ontvangen bedragen overheden	3.188	9.341
4.2 overige nog te ontvangen bedragen	2.014	3.398
4.3 vooruitbetaalde bedragen overheden	86	259
4.4 overige vooruitbetaalde bedragen	798	1.234
4.5 overige overlopende activa	0	0

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
CD. Passiva	490.131	515.570
C. Vaste Passiva	431.392	432.264
1. Eigen vermogen/reserves	152.134	186.294
1.1 algemene reserve	37.874	41.591
1.2 bestemmingsreserves	114.260	115.507
1.3 resultaat na bestemming (nog te bestemmen)	0	29.196
2. Voorzieningen	26.443	10.619
2.1 diverse voorzieningen	26.443	10.619
3. Vaste schulden rentetypische looptijd 1 jaar of langer	252.815	235.351
3.1.1 onderhanden leningen: binnenl. banken en overige financiele instellingen	207.719	192.675
3.1.2 onderhanden leningen: binnenl. pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	4.000	3.000
3.1.3 onderhanden leningen: buitenlandse instellingen	28.200	27.525
3.1.4 onderhanden leningen: openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	12.750	12.000
3.2 door derden belegde gelden	100	108
3.3 waarborgsommen	46	43
D. Vlottende Passiva	58.739	83.306
1. Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	12.748	25.908
1.1 overige kasgeldleningen	0	0
1.2 banksaldi	3.659	16.049
1.3 overige schulden	9.089	9.859
2. Overlopende passiva	45.991	57.398
2.1 nog te betalen bedragen overheden	13.101	23.459
2.2 overige nog te betalen bedragen	11.088	11.320
2.3 vooruit ontvangen bedragen overheden	19.633	21.351
2.4 overige vooruit ontvangen bedragen	2.169	1.268
E. Rechten	0	0
F. Verplichtingen	1.887	1.777

4.3 Toelichting op de balans

Alle bedragen in de tabellen x €1.000

A. Vaste activa

A Vaste activa

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Investering	Bijdragen van derden	Extra afschrijving	Afschrijving	Boekwaarde 31-12
0. Immateriële vaste activa	18	0	0	0	18	0
0.1 Kosten verbonden aan sluiten geldlening + saldo (dis)agio	18	0	0	0	18	0
kosten verbonden aan sluiten geldlening + saldo (dis)agio	18	0	0	0	18	0
1. Materiële vaste activa	412.849	17.017	6.396	84	11.936	411.449
1.1 Gronden uitgegeven in erfpacht	917	0	0	0	0	917
gronden uitgegeven in erfpacht	917	0	0	0	0	917
1.2 Investeringen die verband houden met een heffing	28.123	3.528	1	19	1.178	30.452
bedrijfsgebouwen	1.991	0	0	0	98	1.893
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: economisch nut	20.638	2.677	0	0	270	23.045
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: maatschappelijk nut	924	0	0	0	57	866
vervoermiddelen	2.101	183	0	19	518	1.747
machines, apparaten en installaties	61	0	0	0	6	55
overige materiële vaste activa	2.408	668	1	0	229	2.846
1.3 Overige investeringen met economisch nut	339.362	4.909	124	65	9.440	334.643
gronden en terreinen	678	0	0	0	0	678
gronden en terreinen: strategische gronden	23.761	924	0	0	0	24.686
woonruimten	4.120	0	0	0	37	4.083
bedrijfsgebouwen	289.136	498	4	40	7.056	282.534
bedrijfsgebouwen: activa in aanbouw	712	727	0	0	0	1.439
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	9.285	1.007	120	0	258	9.915
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: activa in aanbouw	947	-134	0	0	0	813
vervoermiddelen	2.060	321	0	25	366	1.990
vervoermiddelen: activa in aanbouw	0	0	0	0	0	0
machines, apparaten en installaties	5.040	1.143	0	0	1.148	5.035
machines, apparaten en installaties: activa in aanbouw	0	0	0	0	0	0
overige materiële vaste activa	3.623	423	0	0	575	3.470
overige materiële vaste activa: activa in aanbouw	0	0	0	0	0	0

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Investering	Bijdragen van derden	Extra afschrijving	Afschrijving	Boekwaarde 31-12
1.4 Overige investeringen met maatschappelijk nut	44.447	8.580	6.271	0	1.318	45.437
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: maatschappelijk nut	41.573	8.197	3.982	0	1.318	44.469
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: activa in aanbouw	2.874	301	2.207	0	0	968
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: FlorijnAs	0	82	82	0	0	0
2. Financiële vaste activa	6.304	540	380	0	3	6.463
2.1 Kapitaalverstrekkingen - deelnemingen	330	0	0	0	0	330
kapitaalverstrekkingen - deelnemingen	330	0	0	0	0	330
2.2 Leningen - deelnemingen	1.900	0	0	0	0	1.900
leningen - deelnemingen	1.900	0	0	0	0	1.900
2.3 Overige langlopende leningen u/g	4.074	540	380	0	3	4.233
overige langlopende leningen u/g	4.074	540	380	0	3	4.233
	419.171	17.557	6.776	84	11.957	417.912

B. Vlottende activa

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12
1. Voorraden	29.210	0	2.348	26.862
1.1.a onderhanden werk (bouwgrond in- & afgesloten exploitatie) a. lopende exploitaties	28.031	0	2.348	25.683
1.1.b onderhanden werk (bouwgrond in- & afgesloten exploitatie) b. afgesloten exploitaties	1.179	0	0	1.179
2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	34.894	21.419	623	55.690
2.1 vorderingen op openbare lichamen	13.028	0	623	12.405
2.2 overige vorderingen	2.776	2.561	0	5.337
2.3 uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar	19.090	18.858	0	37.948
3. Liquide middelen	770	103	0	873
3.1 kassaldi	16	16	0	32
3.2 banksaldi	754	87	0	841
4. Overlopende activa	6.086	8.146	0	14.232
4.1 nog te ontvangen bedragen overheden	3.188	6.153	0	9.341
4.2 overige nog te ontvangen bedragen	2.014	1.384	0	3.398
4.3 vooruitbetaalde bedragen overheden	86	173	0	259
4.4 overige vooruitbetaalde bedragen	798	436	0	1.234
4.5 overige overlopende activa: kruisposten	0	0	0	0
	70.960	29.668	2.971	97.657

C. Vaste passiva

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Rentebijschrijving	Toevoeging	Vrijval tgv exploitatie	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
1. Eigen vermogen/reserves	152.135	835	57.851	0	24.526	186.294
1.1 algemene reserve	37.875	0	15.637	0	11.920	41.591
1.2 bestemmingsreserves	114.260	835	13.018	0	12.606	115.507
1.3 resultaat na bestemming (nog te bestemmen)	0	0	29.196	0	0	29.196
2. Voorzieningen	26.443	0	2.997	16.265	2.557	10.619
2.1 diverse voorzieningen	26.443	0	2.997	16.265	2.557	10.619
	178.578	835	60.848	16.265	27.083	196.913

C. Vaste Passiva Leningen

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Nieuwe lening	Aflossing	Boekwaarde 31-12
3. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	252.815	20.005	37.469	235.351
3.1.1 onderhandse leningen: binnenlandse banken en overige fin. instell.	207.719	20.000	35.044	192.675
3.1.2 onderhandse leningen: binnenlandse pensioenf. en verzekeringsinst.	4.000	0	1.000	3.000
3.1.3 onderhandse leningen: buitenlandse instellingen	28.200	0	675	27.525
3.1.4 onderhandse leningen: openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	12.750	0	750	12.000
3.2 door derden belegde gelden: spaarpremies hypotheken	100	8	0	108
3.3 waarborgsommen	46	-3	0	43
	252.815	20.005	37.469	235.351

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12
1. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	12.748	13.160	0	25.908
1.1 overige kasgeldleningen	0	0	0	0
1.2 banksaldi: betreft totaal saldo BNG	3.659	12.390	0	16.049
1.3 overige schulden	9.089	770	0	9.859
2. Overlopende passiva	45.991	12.307	901	57.398
2.1 nog te betalen bedragen overheden	13.101	10.358	0	23.459
2.2 overige nog te betalen bedragen	11.088	232	0	11.320
2.3 vooruit ontvangen bedragen overheden	19.633	1.717	0	21.351
2.4 overige vooruitontvangen bedragen	2.169	0	901	1.268
	58.739	25.467	901	83.306

F. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Balanspost	Boekwaarde ultimo voorgaande jaar	Correctie 01-01	Boekwaarde 01-01	Aflossing / Mutatie	Boekwaarde 31-12
1. Garantstellingen	1.887	0	1.887	119	1.777

A0. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Omschrijving	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
0.1 Kosten verbonden aan sluiten geldlening + saldo (dis)agio	herfinanciering vaste geldleningen	18	0

A1. Materiële vaste activa

De gehanteerde afschrijvingstermijnen van investeringen in 2022 zijn volgens de vastgestelde bandbreedte per activagroep verwerkt. Behalve schilderwerk Aubussonhal is, in afwijking van de bandbreedte van 10-50 jaar, geactiveerd met een looptijd van 7 jaren.

Balanspost * alleen investeringen > € 155.000 zijn gepresenteerd	Investering	Bijdragen van derden
1.2 investeringen die verband houden met een heffing	3.386	0
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	2.677	0
riolering (Oude Molenbuurt, Lindelaan en Nobellaan)	2.677	0
overige materiële vaste activa	526	0
bovengrondse GFT-cocons	346	0
kaartlezers bovengrondse GFT-cocons	180	0
vervoermiddelen	183	0
aanschaf materieel	183	0
1.3 Overige investeringen met economisch nut	4.961	0
bedrijfsgebouwen	1.317	0
Parkeergarages: vloercoating	372	0
activa in aanbouw: onderwijsgebouwen, sporthallen en gymvoorzieningen	383	0
activa in aanbouw: overige projecten	562	0
grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	1.325	0
aanleg kunstgrasveld LTC	535	0
activa in aanbouw: rioleringswerkzaamheden	484	0
activa in aanbouw: sportvelden + wielercentrum	306	0
gronden en terreinen: strategische gronden (zie toelichting op de balans)	924	0
mutatie balanswaarde strategische gronden	924	0

Balanspost * alleen investeringen > € 155.000 zijn gepresenteerd	Investering	Bijdragen van derden
machines, apparaten en installaties	860	0
netwerk automatisering	228	0
mobiele telefonie	429	0
inventaris en apparatuur Pro Assen	203	0
overige materiële vaste activa	288	0
digitaal stelsel omgevingswet	288	0
vervoermiddelen	247	0
aanschaf materieel Groen	247	0
1.4 Overige investeringen met maatschappelijk nut	4.930	82
Activa in aanbouw	633	0
activa in aanbouw: herinrichting winkelstraten	179	0
activa in aanbouw: camera's	292	0
activa in aanbouw: omb fase 1 Thorbeckelaan/Albardastr NZ	162	0
FlorijnAs	82	82
Overige projecten + bijdrage RSP en bijdragen derden	82	82
Grond, weg-, en waterbouwkundige werken	4.215	0
Spelen en Ontmoeten	181	0
Doorfietsroute	516	0
wegen: MBA Oude Molenbuurt, Luchiesland, P. Kruger-en Nijlandstraat, Pelikaanstraat, Linde- en Nobellaan	2.469	0
UPM fietsverlichting en veiligheid	584	0
groenrenovatie	314	0
overige investeringen met maatschappelijk nut	151	0

A2. Financiële vaste activa

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
2.1 Kapitaalverstrekkingen	330	330
aandelen Enexis	110	110
aandelen Bank Nederlandse Gemeenten nv	213	213
aandelen NV Waterleidingmaatschappij Drenthe	7	7
2.2 Lening u/g Enexis	1.900	1.900
Lening u/g Enexis	1.900	1.900
2.3 Overige langlopende leningen u/g	4.074	4.232
leningen aan ambtenaren in verband met secundaire arbeidsvoorwaarden	165	162
geldlening u/g Stichting SVn voor startersleningen	3.120	3.440
geldlening u/g Stichting SVn voor zonneleningen	789	602
geldlening u/g Stichting SVn voor verzilverleningen	0	28

B1. Voorraden, balanspost

1.1 Onderhanden werk (bouwgrond in- & afgesloten exploitatie, specificatie voorraden)

Lopende exploitaties/bouwgrond in exploitatie
Betreft 14 lopende exploitaties met betrekking tot gebiedsontwikkeling voor woningbouw en bedrijventerreinen. Eind 2022 bedraagt de totale boekwaarde van deze complexen € 75,3 miljoen. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 49,6 miljoen. De balanswaarde per 31-12 bedraagt € 25,7 miljoen.

Afgesloten exploitaties
Betreft zes complexen met restgronden, waarbij de complexen op 31 december een boekwaarde hebben die gelijk is aan de balanswaarde van € 1,2 miljoen.

Raming bouwgrond in exploitatie
De ramingen zijn gebaseerd op calculaties per exploitatie, exclusief indexatie en rente, het resultaat is op basis van nominale waarde. Voor het nog te realiseren negatieve resultaat is een voorziening getroffen.

Strategische gronden (tabel A vaste activa; gronden en terreinen strategische gronden)
Betreft de waardering van acht complexen. Einde jaar bedraagt de totale boekwaarde van deze complexen € 78,5 miljoen. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 53,8 miljoen. De balanswaarde per 31 december bedraagt € 24,7 miljoen.

Voorraden balanspost

Mutatie	Woningbouw	Bedrijventerrein	Totaal BIE	Afgesloten	Totaal OHW
1. Saldo begin jaar	**4.143**	**23.888**	**28.031**	**1.179**	**29.210**
1.1 boekwaarde	33.304	46.150	79.454	1.179	80.633
1.2 voorziening	-29.161	-22.262	-51.423	0	-51.423
2. Mutatie boekwaarde	**-2.238**	**-1.960**	**-4.197**	**0**	**-4.197**
2.1 inbrengst grondwaarde strategische grond	350	0	350	0	350
2.2 opbrengsten	-7.985	-4.921	-12.906	0	-12.906
2.3 kosten	4.914	2.961	7.876	158	8.033
2.4 resultaatverrekening	483	0	483	-158	326
3. Saldo ultimo jaar	**4.309**	**21.373**	**25.683**	**1.179**	**26.862**
3.1 boekwaarde	31.067	44.189	75.257	1.179	76.436
3.2 voorziening	-26.758	-22.816	-49.574	0	-49.574

Raming bouwgrond in exploitatie

Mutatie	Woningbouw	Bedrijventerrein	Totaal Bouwgrond in exploitatie
4.1 Nog te maken kosten exclusief rente	25.310	17.889	43.199
4.2 Nog te realiseren opbrengsten exclusief rente	31.371	43.881	75.252
4.3 Nog te realiseren resultaat (nominaal)	-27.813	-25.608	-53.421

B2. Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan één jaar en de afloop openstaande vorderingen

Op basis van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft de gemeente Assen in totaal een bedrag van € 62,9 miljoen aan publieke gelden aangehouden bij het ministerie van Financiën. Hiervan is in 2022 weer € 25,0 miljoen naar onze werkrekening bij de BNG overgeboekt. Per saldo heeft de gemeente Assen op 31 december nog een bedrag van € 37,9 miljoen aan publieke middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën.

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
2.1 Vorderingen op openbare lichamen	**13.028**	**12.405**
vordering op het Rijk: o.a. BCF-aangifte	12.140	11.609
vordering op overige overheid	888	796
2.2 Overige vorderingen	**2.776**	**5.336**
diverse gemeentebelastingen + leges	1.184	3.427
vorderingen m.b.t. afval aangelegenheden	269	278
vorderingen m.b.t. sportaangelegenheden	163	84
huren en pacht	353	331
grondbedrijf (verhuur, grondverkopen en dergelijke)	176	69
Actium	257	127
zorgaanbieders WMO en Jeugd	612	49
overig (incl. creditnota's inkoopfacturen)	-12	1.203
voorziening dubieuze debiteuren	-226	-232
2.3 Uitzettingen in 's Rijks schatkist looptijd < 1 jaar	**19.090**	**37.948**
uitzettingen in 's Rijks schatkist looptijd < 1 jaar	19.090	37.948

B4. Overlopende activa

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
4.1 Nog te ontvangen bedragen overheden	**3.189**	**9.341**
nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	1.892	6.301
nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	1.297	3.040
4.2 Overige nog te ontvangen bedragen	**2.014**	**3.398**
Nedvang/afvalbedrijven	1.007	820
raming opbrengst toeristenbelasting	475	638
parkeeropbrengsten	0	150
overig nog te ontvangen bedragen	532	1.790
4.3 Vooruitbetaalde bedragen overheden	**86**	**259**
vooruitbetaalde bedragen aan overige overheid	86	259
4.4 Overige vooruitbetaalde bedragen	**797**	**1.234**
automatiseringskosten	444	413
verzekeringen	72	208
subsidies	115	283
overige vooruitbetaalde bedragen	166	330
4.5 Overige overlopende activa	**0**	**0**
kruisposten	0	0

C1. Eigen vermogen/reserves

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Resultaatbest vorig jr	Rente bijschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
1.1 Algemene reserves	23.956	13.919	0	15.637	11.920	41.591
1.2 Bestemmingsreserves	114.261	0	834	13.018	12.606	115.507

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Resultaatbest vorig jr	Rente bijschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
1.1 Algemene reserves	**23.956**	**13.919**	**0**	**15.637**	**11.920**	**41.591**
1.1 Algemene reserve	**23.956**	**13.919**	**0**	**15.637**	**11.920**	**41.591**
algemene reserve	23.956	13.919	0	15.637	11.920	41.591
1.2 Bestemmingsreserves	**114.261**	**0**	**834**	**13.018**	**12.606**	**115.507**
1.2.1 Reserve weerstandsvermogen	**8.500**	**0**	**0**	**1.750**	**0**	**10.250**
reserve weerstandsvermogen	8.500	0	0	1.750	0	10.250
1.2.2 Amortisatiereserves	**45.899**	**0**	**834**	**1.297**	**3.644**	**44.388**
amortisatiereserve nieuwbouwprojecten	2.465	0	44	207	505	2.212
amortisatiereserve maatschappelijke renderende investeringen (MRI)	4.345	0	78	0	630	3.793
amortisatiereserve wielerbaan	2.593	0	47	0	103	2.537
amortisatiereserve voortgezet onderwijs	726	0	13	0	28	711
amortisatiereserve MFA Assen-Oost	1.988	0	36	0	77	1.946
amortisatiereserve De Nieuwe Kolk	17.597	0	317	0	1.580	16.334
amortisatiereserve brandweerkazerne	71	0	1	0	40	33
amortisatiereserve MBA Nobellaan/Doterbloemstraat	275	0	5	0	15	264
amortisatiereserve Veemarktplein	1.136	0	20	0	61	1.096
amortisatiereserve fietspad Europaweg Zuid	180	0	3	0	10	173
amortisatiereserve Overcingeltunnel	12.379	0	223	0	461	12.141
amortisatiereserve Koopmansplein	1.490	0	27	0	75	1.442
amortisatiereserve Bosbeek-Nijlandsloop	654	0	12	0	35	631
amortisatiereserve UPM	0	0	8	1.090	24	1.075
1.2.3 Egalisatiereserves	**7.298**	**0**	**0**	**958**	**4.427**	**3.829**
reserve straten- en wegenbeheer	4.427	0	0	0	4.427	0
reserve maatschappelijke opvang	2.871	0	0	958	0	3.829
1.2.4 Reserves grondexploitaties	**35.714**	**0**	**0**	**4.436**	**426**	**39.724**
algemene reserve grondexploitaties	23.081	0	0	4.436	0	27.517
weerstandsvermogen grondexploitaties	12.633	0	0	0	426	12.207

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Resultaatbest vorig jr	Rente bijschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
1.2.5 Reserves overige specifieke beleidstaken	4.948	0	0	4.577	2.907	6.618
bestemmingsreserve jaarovergang	0	0	0	2.313	2.313	0
reserve investeringsfonds	4.000	0	0	0	0	4.000
bestemmingsreserve corona	0	0	0	1.564	392	1.172
reserve stimulering economisch beleid	50	0	0	700	55	695
reserve investeringsbijdrage Groningen Airport Eelde	898	0	0	0	147	751
1.2.6 Reserves meerjarige projecten	11.902	0	0	0	1.202	10.698
reserve duurzaamheid	82	0	0	0	20	62
reserve beeldende kunst	192	0	0	0	30	162
reserve RSP gelden FlorijnAs: geoormerkt t.b.v. risico voorziening FlorijnAs	500	0	0	0	0	500
reserve RSP gelden FlorijnAs: geoormerkt t.b.v. amortisatiereserve doorfietsroute Assen-Groningen	1.800	0	0	0	0	1.800
reserve RSP gelden FlorijnAs: geoormerkt t.b.v. derde hoofdontsluiting Kloosterveen	1.500	0	0	0	0	1.500
reserve RSP gelden FlorijnAs: geoormerkt t.b.v. amortisatiereserve uitvoeringsprogramma mobiliteit	2.500	0	0	0	890	1.610
reserve RSP gelden FlorijnAs: restant reserve RSP gelden FlorijnAs	721	0	0	0	81	640
reserve Binnenstad	747	0	0	0	32	714
reserve aardgasvrije wijken	3.860	0	0	0	149	3.710

C2. Voorzieningen Balanspost

Categorie	Boekwaarde 01-01	Toevoeging	Vrijval	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
2.1. Voorzieningen	26.443	2.997	16.265	2.557	10.618

Categorie	Boekwaarde 01-01	Toevoeging	Vrijval	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
2.1. Voorzieningen	26.443	2.997	16.265	2.557	10.618
2.1.1 diverse onderhoudsvoorzieningen gebouwen e.d.	11.584	1.635	12.637	582	0
2.1.2 voorziening onderhoud parkeergarages	1.589	482	2.012	59	0
2.1.3 voorziening onderhoud Sociale Huurwoningen	207	29	191	45	0
2.1.4 voorziening rioolbeheer	4.534	481	0	492	4.523
2.1.5 voorziening rioolbeheer derden	2.044	370	0	1.345	1.069
2.1.6 voorziening pensioenverplichtingen (oud-)bestuurders	6.169	0	1.143	0	5.026
2.1.7 voorziening frictiekosten personeel	282	0	282	0	0
2.1.8 voorziening frictiekosten harmonisatie PSW	34	0	0	34	0

C3. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Balanspost	Hoofdsom	Boekwaarde 01-01	Nieuwe lening	Rente	Aflossing	Boekwaarde 31-12
3.1.1 Onderhandse leningen: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	286.262	207.719	20.000	2.551	35.044	192.675
3.1.2 Onderhandse leningen: binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	10.000	4.000	0	29	1.000	3.000
3.1.3 Onderhandse leningen: buitenlandse instellingen	32.000	28.200	0	478	675	27.525
3.1.4 Onderhandse leningen: openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	15.000	12.750	0	163	750	12.000

Balanspost	Hoofdsom	Boekwaarde 01-01	Nieuwe lening	Rente	Aflossing	Boekwaarde 31-12
3.1.1 Onderhandse leningen: binnenlandse banken en overige financiële instellingen	286.262	207.719	20.000	2.551	35.044	192.675
Bank Nederlandse Gemeenten	254.262	180.039	20.000	2.372	33.504	166.535
Nederlandse Waterschaps Bank	32.000	27.680	0	179	1.540	26.140
3.1.2 Onderhandse leningen: binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	10.000	4.000	0	29	1.000	3.000
Aegon	10.000	4.000	0	29	1.000	3.000
3.1.3 Onderhandse leningen: buitenlandse instellingen	32.000	28.200	0	478	675	27.525
Süddeutsche Krankenversicherung a.G.	17.000	14.450	0	225	425	14.025
AG Insurance SA	15.000	13.750	0	253	250	13.500
3.1.4 Onderhandse leningen: openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	15.000	12.750	0	163	750	12.000
Provincie Noord Brabant	15.000	12.750	0	163	750	12.000

D1. Vlottende schulden rentetypische looptijd korter dan één jaar

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
1.3.1 Schulden aan overheden	1.230	327
schuld aan Rijk	0	62
schuld aan overige overheid	1.230	265
1.3.2 Overige kortlopende schulden	7.858	9.531
bedrijfsverenigingen	669	776
aanneemsommen/grondverwerving e.d.	2.303	3.254
nutsbedrijven	269	232
zorgaanbieders/cliënten WMO en Jeugd	2.372	2.189
subsidies	207	225
uitzendkrachten/inhuur	1.027	1.018
overig	1.011	1.837

D2. Overlopende passiva

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
2.1 Nog te betalen bedragen overheden	13.101	23.460
2.2 Overige nog te betalen bedragen	11.089	11.321
2.4 Overige vooruit ontvangen bedragen	2.169	1.268

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Boekwaarde 31-12
2.1 Nog te betalen bedragen overheden	13.101	23.460
nog te betalen bijdragen aan het Rijk	4.118	5.085
nog te betalen bijdragen aan overige overheid	8.983	18.375
2.2 Overige nog te betalen bedragen	11.089	11.321
transitorische rente vaste geldleningen	2.052	2.046
onderwijs Pro Assen	270	239
zorgaanbieders/cliënten WMO en Jeugd	4.123	4.034
overig nog te betalen facturen	4.644	5.002
2.4 Overige vooruit ontvangen bedragen	2.169	1.268
vooruit ontvangen bedragen van derden tbv projecten onderhanden werk	2.169	1.268

Balanspost	Boekwaarde 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12
2.3 Vooruit ontvangen bedragen overheden	19.633	12.431	10.714	21.351
2.3.1 Vooruit ontvangen bedragen overheden (van overheden ontvangen, nog te besteden) uitkeringen	16.238	9.142	8.272	17.109
uitkering RMC	623	534	539	618
specifieke uitkering regionale aanpak voortijdige schoolverlaters	45	0	14	32
uitkering gem. onderwijsachterstandsbeleid	395	297	0	692
uitkering OSO PraktijkOnderwijs Assen (Pro Assen)	5.393	5.609	5.393	5.609
voorziening ventilatie scholen	410	0	0	410
voorziening REP	1.438	433	1.050	821
voorziening binnenstadsfonds	80	750	680	150
voorziening Stadskwartier	7.854	0	596	7.258
Energiearmoede	0	1.519	0	1.519
2.3.2 Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	2.677	3.118	2.010	3.785
Rijk	2.677	3.118	2.010	3.785
2.3.3 Vooruit ontvangen bedragen overige overheden	718	171	432	457
gemeenten	286	171	0	457
provincie Drenthe	432	0	432	0

F. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Garant- en borgstellingen

Dit betreft het saldo per 31 december van de verstrekte garantstellingen aan de Stichting Zorggroep Drenthe van € 1,6 miljoen en de GKB voor de verstrekte kredieten aan cliënten van € 0,2 miljoen. Vanwege het minimale risico hebben we de post garantstellingen gesteld op het bedrag waarvoor de gemeente direct en voor 100% garant staat.

Garant- en borgstellingen	Hoofdsom lening 31-12	Schuldrestant 01-01	Mutatie	Schuldrestant 31-12
Gegarandeerde geldleningen als garant; BNG Stichting Zorggroep Drenthe	2.300	1.725	115	1.610
Verstrekte kredieten GKB aan cliënten	329	162	4	167

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Daarnaast zijn er de gewaarborgde leningen door Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). In de toelichting op de balans hebben we een overzicht opgenomen van alle geborgde leningen met een totaalbedrag van € 323,8 miljoen. WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein, of zelfs theoretisch.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Hoofdsom lening 31-12	Schuldrestant lening 31-12	Toegerekend bedrag Assen o.b.v. verdeelsleutel
totaal door WSW geborgde leningen	685.312	662.359	323.791

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen tussen het einde van het boekjaar en de vaststelling van de jaarrekening met financiële consequenties, die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente Assen, zijn verwerkt.

Verbonden partijen – GKB

Zoals bekend kampt de GR GKB al jaren achtereen met tekorten, die niet binnen de begroting of reserves zijn op te vangen. Dit brengt risico's met zich mee voor de gemeenten Assen, Hoogeveen en Meppel, als eigenaren van de GR GKB. De verwachting is dat het DB dit voorjaar 2023 een besluit neemt over de vervreemding van de activiteiten GKB inclusief de wijze waarop dat gaat plaatsvinden en de bijbehorende planning. Daarbij kan op voorhand worden aangegeven dat de vervreemding niet voor 1 januari 2024 zal zijn gerealiseerd. Een exacte datum volgt met het hiervoor genoemde DB besluit.

Reserves en Voorzieningen

Een overzicht van de reserves en voorzieningen en voor welk doel deze worden ingezet vindt u in de Kadernota reserves en voorzieningen.

4.4 Baten en lasten

Programmaplan

(Bedragen x € 1)

Programma / beleidsthema	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
Saldo voor baten en lasten	2.632	-1.666	-34.161	32.494
Lasten	325.078	349.795	350.013	-219
1 Beleidsprogramma's	301.999	320.205	317.087	3.117
1 Wonen in Assen	22.093	24.394	24.685	-291
Woningbouw/woonplan	2.011	2.913	2.310	604
Openbare ruimte	12.582	13.277	15.142	-1.865
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	1.504	1.095	1.057	37
Duurzaamheid	5.996	7.109	6.176	933
2 Werken in Assen	61.279	56.125	60.470	-4.346
Participatie en inkomen	59.813	54.365	58.648	-4.284
Economische ontwikkeling en innovatie	1.466	1.722	1.741	-19
FlorijnAs	0	38	81	-43
3 Meedoen in Assen	116.321	134.276	127.778	6.499
Jeugdzorg	28.406	28.236	28.748	-512
Wmo en gezondheidszorg	67.542	63.384	61.182	2.202
Mijn Buurt Assen	5.475	17.797	13.403	4.394
Meedoenbeleid	5.352	14.608	13.902	706
Sport	396	396	337	60
Schuldhulpverlening	1.304	1.984	1.744	240
Onderwijs	7.846	7.871	8.462	-591
4 Aantrekkelijk Assen	16.874	18.440	19.957	-1.517
Aantrekkelijke binnenstad	656	1.152	1.882	-730
Kunst en cultuur	11.043	11.562	12.727	-1.165
Evenementen	1.277	1.314	911	403
Veiligheid	3.898	4.412	4.437	-25
5 Samen werken aan Assen	4.344	4.551	5.185	-634
Bestuur	3.134	3.195	3.692	-497
Regionale samenwerking	511	561	685	-124
Dienstverlening	699	795	808	-13
6 Bedrijfsvoering (directe taken)	42.531	44.672	44.825	-154
Bedrijfsvoering (deel directe taken)	42.531	44.672	44.825	-154
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	38.557	37.747	34.187	3.560
Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering)	24.225	22.099	21.264	835
Grondbedrijf	14.077	12.015	9.200	2.815
Parkeren	255	3.633	3.723	-90

Programma / beleidsthema	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
2 Algemene dekkingsmiddelen	-2.221	3.856	5.975	-2.119
8 Algemeen financieel beleid	-2.221	3.856	5.975	-2.119
Belastingheffing	604	604	684	-79
Financiering / Belegging	-676	-676	143	-820
Gemeentefonds	3.776	3.928	3.876	52
Overige algemene middelen	-5.925	0	1.112	-1.112
Reserves en voorzieningen	0	0	160	-160
3 Overhead	24.696	25.492	26.903	-1.411
6 Bedrijfsvoering (ondersteunende teams)	22.399	23.185	24.600	-1.415
Bedrijfsvoering (deel ondersteunende teams)	22.399	23.185	24.600	-1.415
7 Vastgoed bedrijfsvoering	2.297	2.307	2.303	4
Vastgoed bedrijfsvoering	2.297	2.307	2.303	4
4 Heffing vennootschapsbelasting	51	51	48	3
8 Heffing vennootschapsbelasting	51	51	48	3
Heffing vennootschapsbelasting	51	51	48	3
5 Onvoorzien	553	191	0	191
8 Onvoorzien	553	191	0	191
Onvoorzien/incidenteel	553	191	0	191
Baten	-322.446	-351.461	-384.174	32.713
1 Beleidsprogramma's	-98.174	-106.700	-119.390	12.691
1 Wonen in Assen	-19.944	-19.633	-23.788	4.156
Woningbouw/woonplan	-2.168	-1.769	-4.390	2.621
Openbare ruimte	-7.877	-7.877	-9.164	1.288
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-97	-185	-185	0
Duurzaamheid	-9.802	-9.802	-10.049	247
2 Werken in Assen	-33.982	-30.564	-34.344	3.780
Participatie en inkomen	-33.862	-30.444	-34.208	3.764
Economische ontwikkeling en innovatie	-120	-120	-136	16
FlorijnAs	0	0	0	0
3 Meedoen in Assen	-8.283	-19.816	-21.022	1.205
Jeugdzorg	0	0	677	-677
Wmo en gezondheidszorg	-2.281	-2.131	-1.472	-659
Mijn Buurt Assen	-212	-11.895	-13.311	1.416
Meedoenbeleid	0	0	0	0
Sport	0	0	-230	230
Schuldhulpverlening	0	0	-42	42
Onderwijs	-5.790	-5.790	-6.644	853

Programma / beleidsthema	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
4 Aantrekkelijk Assen	**-174**	**-174**	**-2.346**	**2.172**
Aantrekkelijke binnenstad	0	0	-692	692
Kunst en cultuur	-127	-127	-1.486	1.359
Evenementen	-4	-4	-46	42
Veiligheid	-43	-43	-122	79
5 Samen werken aan Assen	**-922**	**-922**	**-2.077**	**1.155**
Bestuur	0	0	-1.161	1.161
Regionale samenwerking	0	0	0	0
Dienstverlening	-922	-922	-916	-6
6 Bedrijfsvoering (directe taken)	**-5.288**	**-6.140**	**-6.795**	**656**
Bedrijfsvoering (deel directe taken)	-5.288	-6.140	-6.795	656
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	**-29.581**	**-29.451**	**-29.018**	**-433**
Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering)	-13.999	-10.634	-11.164	530
Grondbedrijf	-13.935	-14.527	-13.210	-1.317
Parkeren	-1.647	-4.290	-4.644	354
2 Algemene dekkingsmiddelen	**-220.339**	**-240.795**	**-259.063**	**18.266**
8 Algemeen financieel beleid	**-220.339**	**-240.795**	**-259.063**	**18.266**
Belastingheffing	-21.658	-21.658	-21.877	219
Financiering / Belegging	-3.329	-3.791	-5.072	1.280
Gemeentefonds	-195.290	-214.840	-216.607	1.766
Overige algemene middelen	-62	-506	-409	-97
Reserves en voorzieningen	0	0	-15.098	15.098
3 Overhead	**-3.933**	**-3.966**	**-5.721**	**1.756**
6 Bedrijfsvoering (ondersteunende teams)	**-3.662**	**-3.695**	**-5.280**	**1.585**
Bedrijfsvoering (deel ondersteunende teams)	-3.662	-3.695	-5.280	1.585
7 Vastgoed bedrijfsvoering	**-271**	**-271**	**-441**	**171**
Vastgoed bedrijfsvoering	-271	-271	-441	171
4 Heffing vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**	**0**
8 Heffing vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**	**0**
Heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0

Programma / beleidsthema	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
Mutaties in de reserves	-6.546	-9.534	-6.237	-3.298
Toevoegingen	1.032	8.725	12.662	-3.938
1 Beleidsprogramma's	207	3.454	7.391	-3.937
1 Wonen in Assen	0	485	1.090	-605
Woningbouw/woonplan	0	0	0	0
Openbare ruimte	0	0	0	0
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	0	485	1.090	-605
Duurzaamheid	0	0	0	0
2 Werken in Assen	0	700	700	0
Economische ontwikkeling en innovatie	0	700	700	0
FlorijnAs	0	0	0	0
3 Meedoen in Assen	0	0	958	-958
Jeugdzorg	0	0	0	0
Wmo en gezondheidszorg	0	0	958	-958
4 Aantrekkelijk Assen	0	0	0	0
Aantrekkelijke binnenstad	0	0	0	0
Kunst en cultuur	0	0	0	0
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	207	2.269	4.643	-2.374
Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering)	207	207	207	0
Grondbedrijf	0	2.062	4.436	-2.374
2 Algemene dekkingsmiddelen	825	5.271	5.271	-1
8 Algemeen financieel beleid	825	5.271	5.271	-1
Gemeentefonds	0	0	0	0
Reserves en voorzieningen	825	5.271	5.271	-1
Onttrekkingen	-7.578	-18.259	-18.899	640
1 Beleidsprogramma's	-2.798	-7.594	-8.818	1.224
1 Wonen in Assen	-1.168	-5.625	-6.267	642
Woningbouw/woonplan	0	0	-18	18
Openbare ruimte	-569	-5.026	-5.026	0
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-599	-469	-1.074	605
Duurzaamheid	0	-130	-149	19
2 Werken in Assen	0	-100	-136	35
Economische ontwikkeling en innovatie	0	-63	-55	-8
FlorijnAs	0	-37	-81	43
3 Meedoen in Assen	0	-329	0	-329
Wmo en gezondheidszorg	0	-329	0	-329

Programma / beleidsthema	Primaire begroting	Bijgestelde begroting	Realisatie	Saldo
4 Aantrekkelijk Assen	**-1.260**	**-1.670**	**-1.669**	**0**
Aantrekkelijke binnenstad	-53	-90	-89	0
Kunst en cultuur	-1.207	-1.580	-1.580	0
6 Bedrijfsvoering (directe taken)	**0**	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsvoering (deel directe taken)	0	0	0	0
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	**-370**	**130**	**-746**	**876**
Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering)	-228	-320	-320	0
Grondbedrijf	-142	450	-426	876
Parkeren	0	0	0	0
2 Algemene dekkingsmiddelen	**-4.780**	**-10.665**	**-10.081**	**-584**
8 Algemeen financieel beleid	**-4.780**	**-10.665**	**-10.081**	**-584**
Reserves en voorzieningen	-4.780	-10.665	-10.081	-584
	-3.914	**-11.200**	**-40.398**	**29.196**

4.5 Toelichting afwijkingen

Toelichting afwijkingen t.o.v. de begroting

(bedragen x € 1.000)

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
1. Wonen in Assen	**3.901**		
Het verschil in de bouwleges wordt verklaard door stijgende bouwkosten (waardoor ook de bouwleges hoger zijn). Ook is een aantal grote bouwprojecten vergund, waaronder: Borghese (Assen-Zuid), Cityhub (Assen-Zuid), ACM Vastgoed (Assen-Zuid), trafostations, uitbreiding Peelerpark, De Slinge en woningbouw Kloosterakker. Verder hebben we bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met lagere inkomsten door de invoering van de Omgevingswet in 2023. De invoering van deze wet is echter uitgesteld tot 1 januari 2024.	2.600	V	I
Hogere inkomsten uit rioolrechten, afvalstoffenheffing, bedrijfsafval. We hebben meer inkomsten gegenereerd uit rioolrechten. Met name ondernemingen hebben bijgedragen aan dit positieve saldo. Ook hebben we eenmalige inkomsten van de Waterschappen Hunze en Aa's en Drents Overijsselse Delta ontvangen voor onderhoud en exotenbestrijding.	471	V	I
Omgevingswet en Flexwonen. In 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de tweede fase implementatie Omgevingswet. Door het uitstel van de invoering van de wet blijkt dat dit toegekende bedrag niet toereikend is om alle taken uit te kunnen voeren. Het Rijk compenseert gemeenten hiervoor via een financiële bijdrage in het gemeentefonds. Het voorstel is om een deel van deze compensatie in te zetten om de implementatie van het programma Omgevingswet succesvol af te kunnen ronden. Hiervoor is een voorstel tot budgetoverheveling ingediend.	420	V	I
Zie toelichting onder Algemeen Financieel Beleid (deels binnen de riool- en afvalstoffenheffing).	230	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen.	180	V	I
2. Werken in Assen	**-531**		
Voorziening (dubieuze) debiteuren. Op advies van de controlerend accountant is bij de jaarrekening 2022 van WPDA een aanpassing doorgevoerd in de systematiek van de berekening van deze voorziening. Dit heeft geleid tot een eenmalige afboeking op de voorziening van € 1,7 miljoen. De impact hiervan op de bijdrage van Assen aan WPDA bedraagt € 1,4 miljoen en is verwerkt in de uitgavenkant van de uitkeringen Participatiewet.	-1.351	N	I
Op de bedrijfsvoeringskosten van WPDA was bij de voortgangsrapportage reeds een voordeel van € 0,9 miljoen verwerkt, waarmee de totale besparing over 2022 op de bedrijfsvoeringskosten van WPDA is uitgekomen op € 1,7 miljoen. De lagere kosten houden verband met het uitblijven van de verwachte stijging in het aantal uitkeringen. Het WPDA had hierdoor geen extra personeel nodig.	827	V	I
De loonkosten van medewerkers met een WSW-indicatie zijn circa € 0,5 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. Daar staat tegenover dat de ontvangen rijksbijdrage WSW € 0,8 miljoen hoger is. Dit voordeel maakt onderdeel uit van het resultaat binnen het programma Algemeen Financieel Beleid. Per saldo is dus op de WSW sprake van een voordeel van € 0,3 miljoen.	-522	N	I
De uitkeringslasten gebundelde uitkering (BUIG) 2022 zijn afgesloten met een positief saldo van € 0,5 miljoen op de baten en lasten vanuit de Participatiewet. Er was in 2022 sprake van een daling van de uitkeringslast met totaal € 5,8 miljoen. Hiervan is € 5,1 miljoen al bij de Voortgangsrapportage als voordeel verwerkt (inclusief het effect van de versnelde invoering kostendelersnorm). Daar komt nu in de eindafrekening nog € 0,7 miljoen bij. De rijksvergoeding BUIG is eind september 2022 € 3,7 miljoen lager vastgesteld dan primair begroot. Ten	463	V	I

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
opzichte van de bijstelling in de Voortgangsrapportage is sprake van een extra nadeel van ruim € 0,2 miljoen.			
Op de uitgaven voor re-integratietrajecten is door WPDA een voordeel gerealiseerd van € 0,1 miljoen. Het nadelig rekeningsaldo van € 0,4 miljoen is ontstaan door een verschil in de begroting van het WPDA en de gemeentelijke begroting met betrekking tot het re-integratiebudget van € 0,5 miljoen.	-425	N	I
Positief resultaat op de brutowinst van IWerk en de omzet uit detacheringen.	271	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen.	206	V	I
3. Meedoen in Assen	**6.416**		
We hebben van het Rijk middelen ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Van deze in 2022 ontvangen middelen resteert nog een bedrag van € 4,9 miljoen. Een deel van dit bedrag (€ 0,4 miljoen) willen wij storten wij in een 'Reserve Oekraïnefonds'. Deze middelen willen we inzetten voor hulp en wederopbouw in Oekraïne. Zie hiervoor het voorstel resultaatbestemming.	4.930	V	I
Niet ingezette middelen preventiefonds. Naast het beschikbare budget van € 1,25 miljoen voor 2022 waren ook de resterende middelen uit 2021 van € 0,4 miljoen toegevoegd aan het fonds.	1.242	V	I
Saldo Beschermd Wonen na afrekening met de regio. In de voortgangsrapportage is een overschot op beschermd wonen geprognosticeerd van € 2,8 miljoen. Dit betrof een voordelig saldo ten opzichte van de ontvangen integratie-uitkering. Middels de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds is deze integratie-uitkering met € 1,6 miljoen naar boven bijgesteld. Deze positieve bijstelling is echter niet in de budgetten van beschermd wonen verwerkt met als resultaat een negatieve afwijking in de jaarrekening ten opzichte van afgegeven prognose. Rekening houdend met de extra ontvangen uitkering van € 1,6 miljoen is in totaliteit sprake van een extra voordeel van € 0,5 miljoen waarmee het totale positieve saldo op beschermd wonen € 3,4 miljoen bedraagt.	-1.082	N	I
Doorbelasting ambtelijke inzet voor de regio/NMD (beschermd wonen en jeugd). Binnen het geheel van de jaarrekening loopt dit neutraal. Dit betreft een nadeel in programma Meedoen in Assen en een voordeel binnen programma Bedrijfsvoering.	-1.060	N	I
Bij de jeugdzorg en Wmo zien we een verschuiving van PGB (persoonsgebonden budget) naar ZIN (zorg in natura). Bij de inzet van PGB's dienen de aanbieders te voldoen aan het Drents Kwaliteitskader. Daarnaast is bij ZIN sprake van hogere kosten op onder andere begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp, maar de procentuele stijging is beperkt.	-874	N	I
Inzet ontvangen SPUK-middelen (specifieke uitkering) voor de Wet inburgering, de Onderwijsroute en sport in plaats van de inzet van eigen gemeentelijke middelen.	727	V	I
Binnen het sociaal domein (jeugd en Wmo) is op een aantal onderdelen sprake van onderbesteding. Zo liep het programma sociaal domein/project Opwinding tot en met 2022, en is een deel van de hiervoor gereserveerde middelen niet besteed. Binnen het lokale jeugdbeleid vielen de kosten lager uit voor het Centrum Jeugd en Gezin (CJG), Sociaal Medische Indicatie (SMI) en door afrekeningen over voorgaande jaren. Door autonome ontwikkelingen vielen ook de lasten voor de uitvoering van de Wmo wat lager uit. De kosten van de CityLine waren daarentegen hoger dan begroot. Op Lokaal jeugdbeleid (integraal plan 'Jeugd en Overlast') zien we een voordeel van € 150.000.	495	V	I
Het programma sociaal domein/project Opwinding liep tot en met 2022. Een aantal businesscases (passend indiceren, regisseurs-model en herindicatie na huisartsverwijzing) gaan we in 2023 alsnog implementeren.	435	V	I

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
Middels de decembercirculaire van het Gemeentefonds zijn extra middelen toegekend voor maatschappelijke opvang. Deze middelen zijn opgenomen binnen het programma Algemeen Financieel Beleid. Binnen het geheel van de jaarrekening loopt dit neutraal (nadeel binnen programma Meedoen in Assen en voordeel binnen programma Algemeen Financieel Beleid).	-387	N	I
Op de onderwijsbegroting is het voordeel in totaal € 0,3 miljoen. Er zijn positieve afwijkingen door onder andere: autonome ontwikkelingen, niet bestede middelen voor lokaal onderwijsbeleid en de vrijval van een voorziening voor de harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk.	262	V	I
Het programma sociaal domein/project Opwinding liep tot en met 2022. Een deel van het hiervoor gereserveerde geld dat niet is uitgegeven is vrijgevallen.	200	V	I
Minder kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen. Hoewel we hadden verwacht dat het budget voor kwijtscheldingen van rioolheffing en afvalstoffenheffing door nadelige effecten van de coronapandemie en de huidige inflatie en energiearmoede zou worden besteed, is er geen sprake van een trendbreuk en daalt het aantal kwijtscheldingen net als voorgaande jaren.	188	V	I
Lagere uitgaven aan de schuldhulpverlening door de GKB en een minder negatief exploitatieresultaat van de GKB dan de tussentijdse prognose bij de voortgangsrapportage.	171	V	I
De eind 2022 via de decembercirculaire ontvangen rijksmiddelen voor vroegsignalering en bijzondere bijstand zijn nog niet ingezet. We besteden dit geld in 2023.	167	V	I
Als onderdeel van “Sterke Wijken -> voorbereiding jaren '60-'90 wijken” zal wijkvernieuwing plaatsvinden in Pittelo. De planvorming voor besteding heeft in de tweede helft van 2022 plaatsgevonden, maar de uitvoering van deze werkzaamheden vindt plaats in 2023.	150	V	I
Het vrij beschikbare budget op het onderdeel participatie van het meedoenbeleid is niet volledig ingezet.	134	V	I
Voor de wijkaanpakken was in 2022 een totaalbudget van € 350.000 beschikbaar, € 150.000 budget 2022 en € 200.000 vanuit budgetoverheveling 2021. Een gedeelte van dit totale budget is niet ingezet in 2022.	129	V	I
Voor de pilot schuldopkopen jongeren/ Jongeren Perspectief Fonds (JPF) is een projectbudget voor een aantal jaren beschikbaar. De uitgaven voor deze pilot lopen door in 2023 en 2024.	120	V	I
Voor de gestegen energieprijzen zijn in het kader van de bijzondere bijstand voor studenten via de decembercirculaire eind 2022 extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld, die we in 2023 gaan besteden.	116	V	I
De uitgaven voor bijzondere bijstand en meedoenbeleid WPDA zijn lager, doordat de begrote stijging van het aantal bijstandsgerechtigden uitbleef. Ten opzichte van de primaire begroting is het voordeel € 0,6 miljoen, waarvan € 0,5 miljoen reeds is meegenomen in de Voortgangsrapportage.	112	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen.	241	V	I
4. Aantrekkelijk Assen	**655**		
Door coronamaatregelen vanuit het Rijk ging het TT-festival in 2021 niet door. De concessievergoeding is wel volledig betaald aan de Stichting TT-festival en deze is voor een deel terugbetaald, omdat de stichting minder kosten heeft gemaakt.	210	V	I
Mede door corona is er door diverse culturele organisaties geen of minder beroep gedaan op de beschikbare subsidies die overgeheveld zijn uit 2021.	160	V	I
Door corona werd minder subsidie aangevraagd voor evenementen en culturele organisaties.	139	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen.	146	V	I

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
5. Samenwerken aan Assen	**521**		
Een deel van de Appa-voorziening kon vrijvallen door een verlaging van de contante waarde van de pensioenen als gevolg van de stijging van de rente.	1.143	V	I
Extra lasten voor wachtgelden en pensioenen van voormalige wethouders en extra inzet van een wethouder in de tweede helft van het jaar.	-371	N	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen, waaronder: hogere proceskosten, geschillen en rechtsgedingen, hogere bijdrage Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en hogere accountantskosten controle jaarrekening.	-251	N	I
6. Bedrijfsvoering	**672**		
Buiten ziektevervanging is het voordeel op de personeelskosten € 1,1 miljoen. Over heel 2022 was de bezetting lager dan de toegestane formatie (vacatureruimte). De opvang van Oekraiense vluchtelingen konden we betalen uit de hiervoor ontvangen rijksmiddelen. Wel hebben we extra personeelskosten door inhuur. Het inhuurpercentage over 2022 bedroeg 18,9%. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om vacatures in te vullen en huren we vaak in tegen hoge(re) tarieven. Soms maken we bewust de keuze om in te huren in plaats van medewerkers aan te nemen, bijvoorbeeld bij projectleiders, om hiermee flexibel in te spelen op de gevraagde capaciteit.	1.096	V	I
Vergoeding voor ambtelijke inzet in het sociaal domein voor de regio/NMD (beschermd wonen en jeugd). Het nadeel in programma Meedoen in Assen geeft een voordeel binnen programma Bedrijfsvoering en loopt daarmee binnen het geheel van de jaarrekening neutraal.	1.060	V	I
Extra personeelskosten als gevolg van ziektevervanging.	-1.052	N	I
Diverse kosten voor materieel zoals brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, huur en schades.	-576	N	I
Aanpak dienstverlening (restant ontvangen rijksmiddelen voor ongekend onrecht).	289	V	I
Opleidingskosten.	-159	N	I
Kosten software.	-105	N	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen.	119	V	I
7. Vastgoed en Grondbedrijf	**1.804**		
Parkeren. Bij de Voortgangsrapportage hebben we een nadeel gerapporteerd van € 0,6 miljoen. Ten opzichte van de Voortgangsrapportage hebben we nu een voordeel van € 0,2 miljoen op straatparkeren en € 0,1 miljoen op garageparkeren. Het totale voordeel uit parkeren bedraagt daarmee ruim € 0,3 miljoen. Na de coronapandemie zijn de inkomsten uit parkeren goed hersteld.	354	V	I
Huur accommodaties.	279	V	I
In oktober is het besluit genomen om maatschappelijke partijen en sportverenigingen een vergoeding te geven voor de hoge energielasten. In totaal gaat het om een bedrag van € 0,5 miljoen waarvan € 0,2 miljoen betrekking heeft op 2022. Deze restitutie zal echter pas in 2023 plaatsvinden. Aangezien deze vergoeding gedekt wordt vanuit de algemene reserve verloopt dit neutraal in de jaarrekening, het nadeel van een lagere onttrekking uit de algemene reserve komt in het programma Algemeen financieel beleid naar voren.	240	V	I
Kapitaallasten - Zie toelichting onder algemeen financieel beleid.	212	V	I
Verkoop Noordersingel 29/31 en pacht TT Circuit en Zoom.	191	V	I

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
In het Uitvoeringsprogramma behorend bij het Bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig is € 0,2 miljoen(incidenteel) gereserveerd voor het herijken van het onderzoek naar het openluchtzwembad uit 2012. Het gaat hier om een stakeholdersanalyse en onderzoek bij referentie gemeenten. Het onderzoek is nog niet afgerond. In 2022 is € 20.000 uitgegeven aan interne uren en externe kosten. Voor de middelen die zijn overgebleven (€ 180.000) is een voorstel tot budgetoverheveling ingediend.	180	V	I
Aangezien de gebouwen op De Werf zijn afgeschreven kon de onderhoudsvoorziening voor deze gebouwen vrijvallen.	162	V	I
In het Uitvoeringsprogramma behorend bij het Bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig is € 0,2 miljoen(incidenteel) gereserveerd voor een breed onderzoek naar de vernieuwing van het Asser milieupark en de verdere uitwerking daarvan in scenario's. Een bedrag € 150.000 is daarvan niet nodig geweest. Via een voorstel tot budgetoverheveling willen we € 50.000 meenemen naar 2023 waarbij er ook een vertaalslag gemaakt wordt naar de duurzaamheidsambities.	150	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen	36	N	I
8. Algemeen financieel beleid	**15.758**		
Op basis van de Notitie MVA (commissie BBV), paragraaf 7.5, dient er aan een onderhoudsvoorziening een actueel beheerplan te liggen van maximaal 5 jaar. Als gevolg van het feit dat er geen actuele beheerplannen per 31-12-2022 beschikbaar waren moesten de onderhoudsvoorzieningen vrijvallen ten gunste van het resultaat. De onderhoudsvoorzieningen hadden ultimo 2022 een totale balanswaarde van € 14,8 miljoen. Aangezien deze middelen wel benodigd zijn voor het toekomstig onderhoud is het noodzakelijk deze middelen te storten in een bestemmingsreserve groot onderhoud (conform paragraaf 7.5.3 van de notitie MVA). De vorming van deze reserve maakt onderdeel uit van de voorgestelde resultaatbestemming.	14.840	V	I
Gemeentefonds: In de decembercirculaire is in het kader van de afspraken met het Rijk over de continuïteit van zorg in het sociaal domein een aanvullende uitkering ontvangen. Daarnaast is ook de afwikkeling van de inkomstenderving 2021 ontvangen. Per saldo geeft dit een voordeel van € 0,9 miljoen (coronasteun 2021/2022 € 0,4 miljoen, maatschappelijke opvang € 0,4 miljoen en beschermd wonen € 0,1 miljoen). Vanuit het Faciliteitenbesluit ontvangt de gemeente jaarlijks voor de opvang van asielzoekers een vergoeding. Deze vergoeding is afhankelijk van het aantal gerealiseerde plekken. De ontvangen vergoeding bedraagt € 0,4 miljoen. Met de komst van de vluchtelingen uit Oekraïne is het beroep op hulp toegenomen. Het Rijk heeft besloten om de gemeenten daarvoor financieel te compenseren. Deze compensatie bedraagt € 0,1 miljoen. Aan afrekeningen over voorgaande jaren is nog een bedrag van € 0,2 miljoen ontvangen. De overige bijstellingen van het gemeentefonds bedragen € 0,2 miljoen voordelig.	1.819	V	I
Diverse overlopende posten. Dit betreft een samengesteld bedrag van facturen die in 2023 zijn voldaan, maar nog betrekking hebben op het boekjaar 2022. Tegenover dit nadeel staan voordelen binnen de overige begrotingsprogramma's. Aangezien dit veel (vooral relatief kleine) facturen betreffen is deze last als verzamelpost opgenomen binnen het programma algemeen financieel beleid (bijzondere lasten).	-1.200	N	I
Lagere onttrekking algemene reserve. Binnen het geheel van de jaarrekening loopt dit neutraal (voordeel binnen de overige programma's).	-621	N	I
Door de beschikbaarheid van meer eigen financieringsmiddelen, een lager investeringsniveau en een verbeterde liquiditeitspositie vielen de financieringslasten lager uit (een nadere toelichting op het renteresultaat is opgenomen in de paragraaf financiering).	337	V	I

Programma / verklaring afwijking	Afwijking	V/I	S/I
Hogere OZB-opbrengst doordat de waarde ontwikkeling van de woningen en niet-woningen hoger is dan bij de begroting was voorzien. Hierbij gaat het om de waardeontwikkeling als gevolg van taxaties en door de groei.	273	V	I
Niet ingezet budget voor onvoorziene uitgaven (er is in 2022 een totaalbedrag van € 362.000 ingezet voor onvoorziene uitgaven)	191	V	I
Belastingheffing en -invordering: O.a. de toeristenbelasting bracht € 77.000 minder op door een lager aantal overnachtingen dan bij de begroting was voorzien. Dit kan deels nog veroorzaakt zijn door de coronapandemie.	-133	N	I
Financiering, beleggingen en deelnemingen: Met name de dividendopbrengsten vielen hoger uit dan begroot.	123	V	I
Vrijval frictievoorziening: Alle afspraken zijn eind 2022 afgewikkeld en daarom kan het restant van de voorziening vrijvallen.	104	V	I
Saldo overige afwijkingen < € 0,1 miljoen	25	V	I
	29.196		

4.6 Incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2022

bedragen x € 1.000

Onderwerp	Begroting incidentele lasten	Begroting incidentele baten	Realisatie incidentele lasten	Realisatie incidentele baten	Toelichting
1 Wonen in Assen	3.468	5.069	2.316	5.711	
11 Woningbouw/woonplan	1.028	0	678	0	
Omgevingswet	515	0	515	0	Kaderbrief 2022
Invoeringskosten Omgevingswet	513	0	163	0	Middelen septembercirculaire 2022 gemeentefonds
12 Openbare ruimte	0	4.427	0	4.427	
Incidentele verlaging tarief rioolrecht	0	-1.348	0	-1.298	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Inzet voorziening riolering	0	1.348	0	1.298	Eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Reserve straten- & wegenbeheer	0	4.427	0	4.427	Inzet reserve
13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	0	285	0	890	
Reserve RSP gelden	0	285	0	890	Inzet reserve
14 Duurzaamheid	1.043	0	734	0	
Middelen energietransitie middelen	400	0	400	0	Ambitie Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke wijken in een sterke stad
Klimaatakkoord	418	0	295	0	Kaderbrief 2023
Activiteiten RREW	225	0	39	0	Kaderbrief 2023
19 Diverse beleidsthema's	1.397	357	904	394	
Diverse onderwerpen < € 150.000	1.397	357	904	394	Diverse besluiten
2 Werken in Assen	1.640	-100	1.531	-136	
21 Participatie en inkomen	168	0	168	0	
Versnelde invoering kostendelersnorm	168	0	168	0	Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
22 Econ. ontwikkeling en innovatie	1.341	0	1.243	0	
Reserve co-financiering regionaal economisch beleid	700	0	700	0	Storting in reserve
Stadsmarketing en centrummanagement (CP)	488	0	488	0	Kaderbrief 2023
Vrijetijdseconomie	153	0	55	0	Raadsbesluit 17-02-2022
29 Diverse beleidsthema's	131	-100	120	-136	
Diverse onderwerpen < € 150.000	131	-100	120	-136	Diverse besluiten
3 Meedoen in Assen	27.027	12.160	21.838	13.071	
31 Jeugdzorg	304	0	154	0	
Innovatiebudget	154	0	154	0	Budgetoverheveling jaarrekening 2021
Opstellen plan lokaal jeugdbeleid	150	0	0	0	Kaderbrief 2022
32 Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	2.312	329	2.028	0	
Reserve maatschappelijke opvang	0	0	958	0	Storting in reserve
Preventieakkoord/-fonds	1.570	0	328	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Maatschappelijke opvang / dak- en thuislozen	742	0	742	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Reserve maatschappelijke opvang	0	329	0	0	Inzet reserve

Onderwerp	Begroting incidentele lasten	Begroting incidentele baten	Realisatie incidentele lasten	Realisatie incidentele baten	Toelichting
33 Mijn Buurt Assen	12.759	11.683	8.740	12.923	
Opvang Oekraïense vluchtelingen	11.683	11.683	8.044	12.923	Rijksvergoeding opvang en verstrekkingen Oekraïners
Wijkaanpakken	200	0	200	0	Budgetoverheveling jaarrekening 2021
Vrijwilligersbeleid	165	0	165	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Mijn Buurt Assen	250	0	149	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
MBA Sterke wijken	150	0	21	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Sterke wijken: voorbereiding jaren 60-'90 wijken - Pittelo, Baggelhuizen en Peelo	150	0	0	0	Kaderbrief 2022
Maatschappelijke begeleiding	161	0	161	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
34 Meedoenbeleid	9.952	0	9.796	0	
Energietoeslag	9.087	0	9.087	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Armoede en schuldenproblematiek	300	0	325	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Webshopvouchers cultuur & sport	248	0	213	0	Herstelagenda corona
Basisbanen	150	0	171	0	Ambitie Bestuursakkoord 2020 Sterke wijken in een sterke stad
Vroegsignalering en bijzondere bijstand	167	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
36 Schuldhulpverlening	631	0	420	0	
Verlies GKB	471	0	380	0	Voortgangsrapportage 2022
Pilot schuldopkopen jongeren / JPF-fonds	160	0	40	0	Budgetoverheveling jaarrekening 2021
39 Diverse beleidsthema's	1.069	148	700	148	
Diverse onderwerpen < € 150.000	1.069	148	700	148	Diverse besluiten
4 Aantrekkelijk Assen	1.449	15	1.525	325	
41 Aantrekkelijke binnenstad	433	0	433	0	
Uitvoering reactivatieplan binnenstad ViA	433	0	433	0	Herstelagenda corona
42 Kunst en cultuur	197	0	545	310	
Impuls jongerencultuur	0	0	310	310	Ontvangen SPUK-middelen
Ondersteuning lokale kunst- en cultuurorganisaties	197	0	235	0	Coronasteun vanuit bestemmingsreserve corona
43 Evenementen	250	0	175	0	
Impuls evenementen	250	0	175	0	Ambitie Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke wijken in een sterke stad
49 Diverse beleidsthema's	569	15	372	15	
Diverse onderwerpen < € 150.000	569	15	372	15	Diverse besluiten
5 Samen werken aan Assen	658	0	688	0	
51 Bestuur	250	0	250	0	
Procesregie op participatie	250	0	250	0	Ambitie Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke wijken in een sterke stad + Kaderbrief 2022
52 Regionale samenwerking	160	0	160	0	
Strategische netwerken onderhouden	160	0	160	0	Ambitie Bestuursakkoord 2018-2022 Sterke wijken in een sterke stad
59 Diverse beleidsthema's	248	0	278	0	
Diverse onderwerpen < € 150.000	248	0	278	0	Diverse besluiten

Onderwerp	Begroting incidentele lasten	Begroting incidentele baten	Realisatie incidentele lasten	Realisatie incidentele baten	Toelichting
6 Bedrijfsvoering	2.372	40	1.990	0	
61 Bedrijfsvoering	1.642	0	1.275	0	
Project informatievoorziening	750	0	710	0	Kaderbrief 2022
Project sturingsinformatie	127	0	186	0	Budgetoverheveling jaarrekening 2021
Tijdelijke formatie adviseurs	190	0	142	0	Kaderbrief 2023
Middelen ongekend onrecht t.b.v. uitvoeringsprogramma dienstverlening	402	0	64	0	Kaderbrief 2023
Uitvoering economische agenda	173	0	173	0	Kaderbrief 2022
69 Diverse beleidsthema's	730	40	715	0	
Diverse onderwerpen < € 150.000	730	40	715	0	Diverse besluiten
7 Vastgoed en grondbedrijf	1.257	112	539	112	
71 Vastgoed	936	0	316	0	
Eenmalige afboeking boekwaarde inbouwpaketten DNK	296	0	296	0	Herstelopgave
Onderzoek openluchtzwembad	200	0	20	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Onderzoek milieupark	200	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
vergoeding hoge energielasten maatsch org/sportver.	240	0	0	0	Raadsbesluit 10-11-2022
79 Diverse beleidsthema's	321	112	223	112	
Diverse onderwerpen < € 150.000	321	112	223	112	Diverse besluiten
8 Algemeen financieel beleid	14.607	23.243	14.607	37.490	
84 Gemeentefonds	0	12.488	0	12.488	
Opschalingskorting	0	1.138	0	1.138	Bevriezen opschalingskorting op niveau 2019
Coronasteun schuldhulpverlening	0	555	0	555	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Klimaatakkoord	0	418	0	418	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Dak- en thuislozen	0	742	0	742	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Energietoeslag	0	9.088	0	9.088	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
BCF	0	-294	0	-294	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
DU Invoeringskosten Omgevingswet	0	513	0	513	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
DU Maatschappelijke begeleiding	0	161	0	161	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Vroegsignalering en bijzondere bijstand	0	167	0	167	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
86 Overige algemene middelen	-1.050	460	-1.050	451	
Afrekening btw oude jaren	0	460	0	451	Afrekening voorgaande jaren
Inzetten incidentele ruimte	-500	0	-500	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
Tijdelijk afzien van indexatie reserves	-550	0	-550	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke Wijken in een sterke stad
87 Reserves en voorzieningen	4.437	9.490	4.437	23.746	
Algemene reserve	4.437	0	4.437	0	Storting in reserve
Algemene reserve	0	6.914	0	6.293	Inzet reserve
Reserve jaarovergang	0	2.313	0	2.313	Inzet reserve
Bestemmingsreserve Corona	0	263	0	300	Inzet reserve
Onderhoudsvoorzieningen vastgoed	0	0	0	14.840	Incidentele vrijval diverse onderhoudsvoorzieningen
89 Diverse beleidsthema's	20	805	20	805	
Diverse onderwerpen < € 150.000	20	805	20	805	Diverse besluiten
89 Saldo	11.200	0	11.200	0	
Algemene reserve	11.200	0	11.200	0	Storting in reserve
	52.478	40.539	45.034	56.573	

4.7 Inzet onvoorzien

Onvoorziene en incidentele uitgaven 2022

Het budget voor onvoorziene en incidentele uitgaven bedroeg in 2022 € 0,6 miljoen. Hiervan hebben we € 0,4 miljoen ingezet voor diverse beleidsdoelen. Het niet bestede deel is vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

[Bedragen x € 1.000]

Onderwerp	Bedrag
Budget	553
Budget voor onvoorziene en incidentele uitgaven	553
Realisatie	-361
Aanpak Japanse Duizendknoop Reuzenberenklauw en Jacobskruiskruid	-144
Bijdrage opvang Oekraïense vluchtelingen Poznan	-50
Bijdrage LDP evenement Jack's Racing Day	-31
Bijdrage Midnightwalk	-6
Uitwerking flexwonen Assen	-70
Financiële bijdrage restauratie en herbestemming huis Overcingel	-60
	192

4.8 Structurele mutaties reserves 2022 (bedragen x € 1.000)

Programma / Beleidsthema / Reserve	Primair budget	Actueel budget	Realisatie	Saldo
Structurele stortingen	1.032	1.526	2.131	-605
01 Wonen in Assen	0	485	1.090	-605
13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	0	485	1.090	-605
Amortisatiereserve UPM	0	485	1.090	-605
07 Vastgoed en Grondbedrijf	207	207	207	0
71 Vastgoed	207	207	207	0
Reserve nieuwbouwprojecten	207	207	207	0
08 Algemeen financieel beleid	825	834	834	0
87 Reserves en voorzieningen	825	834	834	0
Reserve nieuwbouwprojecten	44	44	44	0
Reserve maatschappelijk renderende investeringen (MRI)	78	78	78	0
Reserve wielerbaan	47	47	47	0
Amortisatiereserve MBA Nobellaan/Dotterbloemstraat	5	5	5	0
Reserve voortgezet onderwijs	13	13	13	0
Reserve MFA Assen-Oost	36	36	36	0
Amortisatiereserve brandweerkazerne	1	1	1	0
Reserve De Nieuwe Kolk	317	317	317	0
Amortisatiereserve Veemarktplein	20	20	20	0
Amortisatiereserve fietspad Europaweg Zuid	3	3	3	0
Amortisatiereserve Overcingeltunnel	223	223	223	0
Amortisatiereserve Koopmansplein	26	27	27	0
Amortisatiereserve Bosbeek-Nijlandsloop	12	12	12	0
Amortisatiereserve UPM	0	8	8	0
Structurele onttrekkingen	-3.576	-3.644	-3.644	0
01 Wonen in Assen	-582	-606	-606	0
12 Openbare ruimte	-569	-569	-569	0
Amortisatiereserve MBA Nobellaan/Dotterbloemstraat	-15	-15	-15	0
Amortisatiereserve Veemarktplein	-61	-61	-61	0
Amortisatiereserve fietspad Europaweg Zuid	-10	-10	-10	0
Amortisatiereserve Overcingeltunnel	-461	-461	-461	0
Amortisatiereserve Bosbeek-Nijlandsloop	-22	-22	-22	0
13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-13	-37	-37	0
Amortisatiereserve Bosbeek-Nijlandsloop	-13	-13	-13	0
Amortisatiereserve UPM	0	-24	-24	0
04 Aantrekkelijk Assen	-1.636	-1.655	-1.655	0
41 Aantrekkelijke binnenstad	-53	-75	-75	0
Amortisatiereserve Koopmansplein	-53	-75	-75	0
42 Kunst en cultuur	-1.583	-1.580	-1.580	0
Reserve De Nieuwe Kolk	-1.583	-1.580	-1.580	0
07 Vastgoed en Grondbedrijf	-208	-208	-208	0
71 Vastgoed	-208	-208	-208	0
Reserve wielerbaan	-103	-103	-103	0
Reserve voortgezet onderwijs	-28	-28	-28	0
Reserve MFA Assen-Oost	-77	-77	-77	0
08 Algemeen financieel beleid	-1.150	-1.175	-1.175	0
87 Reserves en voorzieningen	-1.150	-1.175	-1.175	0
Reserve nieuwbouwprojecten	-505	-505	-505	0
Reserve maatschappelijk renderende investeringen (MRI)	-615	-630	-630	0
Amortisatiereserve brandweerkazerne	-30	-40	-40	0
	-2.544	-2.118	-1.513	-605

4.9 Wet Normering Topinkomens

Elke gemeente is volgens de Wet Normering topinkomens (WNT) verplicht om jaarlijks in het financieel jaarverslag een tabel op te nemen met daarin de bezoldiging van iedere topfunctionaris op persoonsnaam.

In 2022 is het bezoldigingsmaximum € 216.000 per fte, inclusief belaste kostenvergoeding en pensioenbijdrage werkgever. Voor gemeentes gaat het om de functies van gemeentesecretaris en griffier.

In 2022 heeft Assen geen externen die een van deze functies hebben vervuld en zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

In onderstaande tabel zijn leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling opgenomen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Er zijn geen andere medewerkers die in dienst van de gemeente Assen in 2022 een hogere bezoldiging (meer geld) hebben ontvangen dan het individueel toepasselijke drempelbedrag.

Gegevens	Functie 1	Functie 2
2022		
Naam	Dijkstra, T	De Jonge, J
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.704	94.121
Beloningen betaalbaar op termijn	22.473	16.181
Subtotaal	164.177	110.302
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging 2022	164.177	110.302
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
2021		
Naam	Dijkstra, T	De Jonge, J
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2021 in fte	1	1
Dienstbetrekking	ja	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.411	86.807
Beloningen betaalbaar op termijn	22.245	15.391
Totaal bezoldiging 2021	153.656	102.198
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000

Bijlagen

1. SiSa

2. Baten en lasten per taakveld

3. Investeringen

4. Bezuinigingen Herstelplan 2022

5. Indicatoren

6. Verantwoording integraal bestuurlijk toezicht

7. Controleverklaring accountant

Bijlagen Jaarstukken gemeente Assen 2022

1. SiSa
2. Baten en lasten per taakveld
3. Investeringen
4. Bezuinigingen Herstelplan 2022
5. Indicatoren
6. Verantwoording integraal bestuurlijk toezicht
7. Controleverklaring accountant

1. SiSa

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A13**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A13/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A13/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023 *Aard controle R* *Indicator: A13/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A13/05*	
			€ 78.882	Ja	€ 0	€ 0	Ja	
JenV	**A16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 7.545.100	€ 3.832.608	-€ 5.081.787	€ 1.409.625	€ 0	€ 240.686
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 6.404	€ 135.660	€ 8.088.296	€ 8.088.296	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			128	128	0	0	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 48.640	€ 48.640	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 120.000	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 168.640	
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3** Gemeenten	Projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 05 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Toelichting afwijkingen in faseringen (indicatoren 02 en 04) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: C9/06*
			1 2021-0000089873	Nee	43	Ja	Wij zien dat we vertraging oplopen in het sluiten van anterieure overeenkomsten en daarmee in de start van de realisatie van projecten. Ontwikkelaars leggen projecten op de plank nu de bouwkosten hoog zijn, de rente is gestegen en er onzekerheid is over het rijksbeleid met betrekking tot de middenhuur. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat dit geen invloed heeft op de lange termijn planning en het publieke tekort.	€ 1.028.960
			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/07*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: C9/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	Toelichting afwijking(en) prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/11*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/12*
			1 2021-0000089873	€ 0	Ja		0	Nee
			2					
			20					
BZK	**C31**	**Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen** Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C31/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controlen n.v.t.* *Indicator: C31/02*	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/03*	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C31/05*	
			€ 322.235	€ 322.235	€ 0	n.v.t	Ja	
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
			1 SUVIS21-01241861	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			2 SUVIS21-2192318	€ 0	€ 0	Ja		Nee
			50					

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie Beschikkingsnummer/Naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/07*	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle D2* *Indicator: C32/08*	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/09*			
			1 SUVIS21-01241861	Nee	afronding mei 2023			
			2 SUVIS21-2192318	Nee	afrondiing mei 2023			
			50					
BZK	**C43**	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00450458	€ 271.355	€ 500.000	6.096		Ja
			Totaal aantal bereikte huurwoningen *Aard controle D1* *Indicator: C43/07*	Is minstens 70% van de uitgekeerde specifieke uitkering bestemd voor activiteiten als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder a, b of c van de regeling (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/08*				
			3.048	Ja				
BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
			1 *RHA2021-02339780*	*Herinrichting woonwagenlocaties in Assen*	€ 35.000	€ 35.000	3	0
			2					
			10					
			Kopie Projectnaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/07*	Opbrengsten jaar T *Aard controle R* *Indicator: C56/08*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C56/09*	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: C56/10*	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*	Zelfstandige uitvoering (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/12*
			1 *Herinrichting woonwagenlocaties in Assen*	€ 35.000	€ 35.000	Ja	Ja	Ja
			2					
			10					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/13*	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/14*				
			Nee	Ja				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 0	Nee				
BZK	**C68**	**Specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders**	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C68/01*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C68/02*	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen *Aard controle n.v.t* *Indicator: C68/03*	Besteding (jaar T) van het project – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: C68/04*	Cumulatieve besteding (jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C68/05*	Totale opbrengsten (jaar T) per project– zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: C68/06*
			1 2021-0000094196	18	9	€ 225.658	€ 225.658	€ 94.266
			2					
			3					
			4					
			Kopie projectnaam *Aard controle R* *Indicator: C68/07*	Cumulatieve totale opbrengsten (jaar T) per project – inclusief uitvoering door derde *Aard controle R* *Indicator: C68/08*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator:C68/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C68/10*		
			1 2021-0000094196	€ 94.266	Ja	Nee		
			2					
			3					

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		4						
OCW	D1	**Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2017 t/m 2020 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D1/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D1/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D1/03*			
			€ 538.804	€ 538.804	Ja			
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 1.105.360	€ 217.442	€ 151.000	€ 262.474	€ 395.074	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1					€ 692.392	
		2						
		100						
OCW	D12	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*			
			€ 28.043	€ 79.869	Nee			
OCW	D12A	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2024 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*	
			€ 207.931	€ 28.560	€ 236.491	€ 45.407	Nee	
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 197.758	€ 0	€ 0	€ 0	€ 274.892	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						
OCW	D19	**Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden**	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D19/01*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D19/03*			
			€ 134.690	€ 134.690	Nee			
OCW	D21	**Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur**	Naam instelling of samenwerkingsverband *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/01*	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband *Aard controle R* *Indicator: D21/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/04*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D21/05*	
		1	Gemeente Assen	€ 310.000	€ 310.000	Ja		
		2						
		55						
IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 62.224	€ 464.149	€ 266.430	Ja		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
		1	107 Aanleg van een vrijliggend fiets-/bromfietspad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg | aantal in meters	Ja	0			
		2	108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	2			
		3	109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden | aantal in st	Ja	16			
		4	110 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraat GOW naar 30 km/uur-zone | aantal in st	Ja	0			
		5	111 Aanleg van een voetgangersoversteekplaats | aantal in st	Ja	2			
		6	117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur | aantal in meters	Ja	1			

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			7	119 Aanleg van een fietsoversteek (middeneiland), alleen bij een kruispunt | aantal in st	Ja	3			
			8	122 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW | aantal in st	Ja	1			
			9	124 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen | aantal in meters	Ja	1			
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
				€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			2	319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW|aantal in Stuks	Nee	0			
			3	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			4	331 Drempel|aantal in Stuks	Nee	0			
			5	332 Wegversmalling|aantal in Stuks	Nee	0			
			6	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur-zone|aantal in Stuks	Nee	0			
			7	336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen|aantal in Stuks	Nee	0			
			8	343 Aanleg van rijrichtingsscheiding door rammelstrook op as-markering 50 km/h|aantal in Meters	Nee	0			
			9	347 Zebrapad|aantal in Stuks	Nee	0			
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
				€ 0	Nee				
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1	060106 Gemeente Assen	€ 26.670.588	€ 2.186	€ 1.232.340	€ 35.081	€ 134.668
			2						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1	060106 Gemeente Assen	€ 0	€ 733.369	€ 296.181	€ 0	€ 1.740.874
			2						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
			1	060106 Gemeente Assen	€ 0	€ 0	€ 0		
			2						
			100						

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.		Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
			1	060106 Gemeente Assen	€ 90.200	€ 18.850	€ 44.270	€ 0	€ 0
			2						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
			1	060106 Gemeente Assen	€ 11.362	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2						
			100						
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0			
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		
SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.		Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 485	€ 0	€ 12.386	€ 28.576	
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 518	€ 0	€ 13.567	€ 486	
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 1.044.355	€ 106.242	€ 21.290	€ 2.397	
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 565.171	€ 50.814	€ 2.624	€ 0	
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 350.410	€ 40.471	€ 4.041	€ 55	
				Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0		
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	95	24		
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	149	5		
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	92	4		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*		
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*			
				€ 153.332	€ 153.332	Ja			
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*			
				€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G12A	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)		Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1. *Aard controle R* *Indicator: G12A/04*		
			1	060106 Gemeente Assen	€ 0	€ 0	54		
			2						
			20						
SZW	G13	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
				€ 7.846	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 600.582	€ 479.807				

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	1.3 Onroerende zaken- onderhoud	€ 232.503	€ 232.503	€ 0	€ 0	
			2	1.2 Onroerende zaken - renovatie	€ 83.519	€ 83.519	€ 0	€ 0	
			3	2.3 Roerende zaken - beheer en exploitatie	€ 95.119	€ 0	€ 95.119	€ 0	
			4	3.1 Mengpercentage	€ 32.814	€ 0	€ 0	€ 32.814	
			5	Zorgplicht kunstgrasvelden	€ 20.246	€ 20.246	€ 0	€ 0	Artikel 13
			6	Rubber infill LTC V2	€ 407	€ 407	€ 0	€ 0	Artikel 13
			7	Verduurzamen/renoveren sporthal Marsdijk	€ 537	€ 537	€ 0	€ 0	Artikel 13
			8	Voltooiing wielercentrum Assen	€ 14.662	€ 14.662	€ 0	€ 0	Artikel 13
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**		Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
			1	1035567	€ 170.285	€ 0	€ 154.799	€ 0	€ 170.285
			2	1042383	€ 75.433	€ 0	€ 75.433	€ 0	€ 75.433
			3						
			4						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
			1	1035567	Ja				
			2	1042383	Ja				
			3						
			4						
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*			
				€ 44.894	Ja	Ja			
VWS	**H20**	**Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp 2021**		Betreft naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/01*	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/02*	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/03*	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H20/04*	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/05*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/06*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	Ja, projectleider binnen staande organisatie. Ondersteuning op opstellen bovenregionaal plan extern ingezet.	Ja	Nee	Yorneo zal een vastgoedplan indienen voor 1 april 2023 (mogelijk uitloop mei) vervolgens vindt verdere inzet op de invulling vastgoedplan plaats onder voorbehoud goedkeuring vastgoedplan.	€ 13.930
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/08*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle R* *Indicator: H20/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/10*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle R* *Indicator: H20/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/12*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 13.930	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/13*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d) *Aard controle R* *Indicator: H20/14*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art. 4 lid 2 sub d) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/15*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle R* *Indicator: H20/16*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/17*	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle R* *Indicator: H20/18*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/19*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/20*	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/21*	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/22*	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/23*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/24*
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	€ 0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
				Kopie naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/25*	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle R* *Indicator: H20/26*	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/27*	Optionele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/28*		
			1	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
			2	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
				Eindverantwoording (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H20/29*					
				Nee					
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**		Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. *Indicator: H21/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	*Aard controle R* *Indicator: H21/03*	*Aard controle R* *Indicator: H21/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Nee	Uitvoering start op 01.01.2023 cf. aanvraag	€ 0	€ 0	Nee	
DRE	**DRE2C**	**Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)** Uitvoeringsregling BDU verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/01*	Welke regeling betreft het *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/02*	Totale besteding (in jaar T) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/03*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/06*
			1 202002594-00940795	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 1.375		€ 21.373	
			2 202002597-00936930	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 816.527		€ 1.199.799	
			3 202002598-00940793	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 585.861		€ 1.165.750	
			4 202002599-00940792	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 8.124		€ 93.464	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/07*	De besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/08*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE2C/09*	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE2C/11*	
			1 *202002594-00940795*	€ 0		€ 0	Nee	
			2 *202002597-00936930*	€ 32.322		€ 56.400	Ja	
			3 *202002598-00940793*	€ 103.313		€ 126.657	Ja	
			4 *202002599-00940792*	€ 2.031		€ 23.366	Nee	
DRE	**DRE8C**	**Ruimtelijke ontwikkeling** Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/01*	Welke regeling betreft het *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/02*	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE8C/03*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE8C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/06*
			1 20/5.4/2018001215-201801177	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 13.888		€ 6.000.000	Bedragen gemaximaliseerd op subsidie bedrag
			2					
			100					
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/07*	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE8C/08*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE8C/09*	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE8C/11*	
			1 *20/5.4/2018001215-201801177*	€ 24.986		€ 3.000.000	Ja	
DRE	**DRE11C**	**Subsidieregeling Regiostedenfonds** SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/01*	Welke regeling betreft het *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/02*	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE11C/03*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding *Aard controle R* *Indicator: DRE11C/04*	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/06*
			1 46/5.7/2021002063	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 0		€ 0	
			2					
			100					
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/07*	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Alleen de besteding (in jaar T) ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE11C/08*	**Correctie** t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: DRE11C/09*	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: DRE11C/11*	
			1 *46/5.7/2021002063*	€ 0		€ 0	Nee	
			2					
			100					

2. Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Programma	Begroting	Realisatie	Saldo
Baten		-369.718	-400.881	31.160
0. Bestuur en ondersteuning		-270.060	-289.063	19.002
0.1 Bestuur	5, 6	0	-1.177	1.177
0.2 Burgerzaken	1, 5, 6	-922	-1.122	200
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7	0	-304	304
0.4 Overhead	5, 6, 7	-864	-441	-423
0.5 Treasury	8	-12.177	-12.009	-168
0.61 OZB woningen	5, 6, 8	-11.752	-11.747	-5
0.62 OZB niet-woningen	5, 6, 8	-9.086	-9.376	290
0.63 Parkeerbelasting	4	-1.275	-1.703	428
0.64 Belastingen overig	1, 8	-190	-177	-13
0.7 Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds	8	-214.840	-216.607	1.766
0.8 Overige baten en lasten	1, 6, 7, 8	-695	-15.501	14.807
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	-18.259	-18.899	639
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	0	0
1. Veiligheid		-149	-285	136
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4, 6, 7	-41	-17	-24
1.2 Openbare orde en veiligheid	4, 6	-108	-268	160
2. Verkeer, vervoer en waterstaat		-3.942	-5.030	1.088
2.1 Verkeer en vervoer	1, 2, 6	-895	-2.032	1.137
2.2 Parkeren	6, 7	-3.015	-2.966	-49
2.3 Recreatieve havens	1, 7	-32	-29	-3
2.4 Economische havens en waterwegen	1, 6	0	-3	3
2.5 Openbaar vervoer	1, 6	0	0	0
3. Economie		-3.517	-5.983	2.466
3.1 Economische ontwikkeling	2, 6	-120	-169	49
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7	-2.589	-4.928	2.339
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1, 6	-80	-197	117
3.4 Economische promotie	1, 8	-728	-689	-39
4. Onderwijs		-6.651	-7.627	976
4.1 Openbaar basisonderwijs	3	-3.329	-3.999	670
4.2 Onderwijshuisvesting	3, 6, 7	-862	-976	114
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3, 6	-2.460	-2.652	192
5. Sport, cultuur en recreatie		-8.519	-10.303	1.783
5.1 Sportbeleid en activering	3, 6	-40	-239	199
5.2 Sportaccommodaties	6, 7	-2.682	-2.923	240
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	4, 6, 7	-3.967	-3.917	-50
5.4 Musea	1, 6, 7	-326	-339	14
5.5 Cultureel erfgoed	6	0	0	0
5.6 Media	4, 6, 7	-844	-2.207	1.363
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1, 2, 3, 4, 6	-660	-678	17

Taakveld	Programma	Begroting	Realisatie	Saldo
6. Sociaal domein		-45.912	-50.744	4.831
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3, 6, 7	-13.032	-14.474	1.441
6.2 Wijkteams	3, 6	-206	-56	-150
6.3 Inkomensregelingen	2, 3, 6	-30.444	-30.594	150
6.4 Begeleide participatie	2, 6	0	-3.629	3.629
6.5 Arbeidsparticipatie	2, 6	0	-1	1
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3, 6	-600	-635	35
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (tm 2022)	3, 6	-18	-202	184
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (tm 2022)	3, 6	0	-120	120
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (tm 2022)	3, 6, 7	-1.612	-998	-614
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (tm 2022)	3, 6	0	-35	35
7. Volksgezondheid en milieu		-16.531	-17.588	1.057
7.1 Volksgezondheid	3, 6	0	-45	45
7.2 Riolering	1, 6	-6.138	-6.588	450
7.3 Afval	1, 6, 7	-9.780	-10.319	539
7.4 Milieubeheer	1, 6	-22	-31	9
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1, 6, 7	-591	-605	14
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-14.437	-14.258	-179
8.1 Ruimtelijke ordening	1, 6, 7	-899	-1.229	330
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	6, 7	-11.938	-8.011	-3.927
8.3 Wonen en bouwen	1. 4, 6	-1.600	-5.018	3.418
Lasten		369.720	400.882	-15.115
0. Bestuur en ondersteuning		63.163	97.697	-19.960
0.1 Bestuur	5, 6	3.992	4.618	-626
0.2 Burgerzaken	1, 5, 6	5.117	5.443	-326
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7	107	-1.288	1.395
0.4 Overhead	5, 6, 7	23.427	21.785	1.641
0.5 Treasury	8	7.710	7.079	631
0.61 OZB woningen	5, 6, 8	737	796	-59
0.62 OZB niet-woningen	5, 6, 8	132	141	-9
0.63 Parkeerbelasting	4	42	37	5
0.64 Belastingen overig	1, 8	39	52	-13
0.7 Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds	8	152	3.629	-3.477
0.8 Overige baten en lasten	1, 6, 7, 8	1.732	2.298	634
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	51	48	3
0.10 Mutaties reserves	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	19.925	23.863	-3.888
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	29.196	-15.871
1. Veiligheid		6.575	6.730	-155
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4, 6, 7	4.535	4.534	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	4, 6	2.040	2.196	-156

Taakveld	Programma	Begroting	Realisatie	Saldo
2. Verkeer, vervoer en waterstaat		15.004	16.552	-1.547
2.1 Verkeer en vervoer	1, 2, 6	10.095	11.451	-1.356
2.2 Parkeren	6, 7	4.547	4.718	-170
2.3 Recreatieve havens	1, 7	1	26	-25
2.4 Economische havens en waterwegen	1, 6	243	260	-17
2.5 Openbaar vervoer	1, 6	118	97	21
3. Economie		5.438	9.180	-3.742
3.1 Economische ontwikkeling	2, 6	2.261	2.342	-81
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7	2.796	5.382	-2.586
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1, 6	336	401	-65
3.4 Economische promotie	1, 8	45	1.055	-1.010
4. Onderwijs		17.015	17.426	-409
4.1 Openbaar basisonderwijs	3	3.329	3.999	-670
4.2 Onderwijshuisvesting	3, 6, 7	9.764	9.712	53
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3, 6	3.922	3.715	208
5. Sport, cultuur en recreatie		34.184	33.506	681
5.1 Sportbeleid en activering	3, 6	614	528	87
5.2 Sportaccommodaties	6, 7	5.584	5.745	-161
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	4, 6, 7	11.772	11.428	345
5.4 Musea	1, 6, 7	352	362	-9
5.5 Cultureel erfgoed	6	0	3	-3
5.6 Media	4, 6, 7	4.003	5.450	-1.447
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1, 2, 3, 4, 6	11.859	9.990	1.869
6. Sociaal domein		190.750	186.321	5.896
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3, 6, 7	20.365	16.562	4.419
6.2 Wijkteams	3, 6	2.990	1.713	1.277
6.3 Inkomensregelingen	2, 3, 6	54.386	52.879	1.508
6.4 Begeleide participatie	2, 6	17.227	18.314	-1.087
6.5 Arbeidsparticipatie	2, 6	1.310	1.737	-427
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3, 6	3.242	3.346	-133
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (tm 2022)	3, 6	24.856	22.940	1.713
6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (tm 2022)	3, 6	17.905	19.566	-1.116
6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (tm 2022)	3, 6, 7	36.708	37.602	-646
6.82 Geëscaleerde zorg 18- (tm 2022)	3, 6	11.761	11.662	388
7. Volksgezondheid en milieu		19.401	19.597	-196
7.1 Volksgezondheid	3, 6	2.931	2.716	214
7.2 Riolering	1, 6	4.751	5.614	-863
7.3 Afval	1, 6, 7	7.672	7.729	-57
7.4 Milieubeheer	1, 6	3.298	2.801	497
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1, 6, 7	749	737	13

Taakveld	Programma	Begroting	Realisatie	Saldo
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		18.190	13.873	4.317
8.1 Ruimtelijke ordening	1, 6, 7	5.286	4.087	1.199
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	6, 7	9.819	5.862	3.957
8.3 Wonen en bouwen	1. 4, 6	3.085	3.924	-839
		2	1	16.045

Programmanummers

1. Wonen in Assen
2. Werken in Assen
3. Meedoen in Assen
4. Aantrekkelijk Assen
5. Samen werken aan Assen
6. Bedrijfsvoering
7. Vastgoed en grondbedrijf
8. Algemeen financieel beleid

3. Investeringen

Overzicht investeringen 2022

[Bedragen x € 1.000]

Project	Investeringsraming	Realisatie per 31-12	Ruimte per 31-12	Datum besluit
MBA (GGW-projecten)	9.331	8.326	1.005	17-1-2019
Doorfietsroute	7.700	4.261	3.439	16-1-2020
Herinrichting winkelstraten	5.600	450	5.150	30-6-2022
Uitvoeringsprogramma mobiliteit	4.000	2.377	1.623	20-12-2018
Uitvoeringsagenda afval	2.289	555	1.734	17-12-2020
Voltooiing wielercentrum Assen	2.150	181	1.969	15-4-2021
Scholen Kloosterveen	1.824	1.555	269	18-5-2017
Vervanging groen	1.480	1.286	194	27-3-2018
Aardgasvrije wijk	1.079	945	134	20-1-2022
Digitale stelsel Omgevingswet	1.000	472	528	9-4-2020
Stadskwartier	1.000	725	275	17-2-2022
Uitbreiding ACV	571	25	546	3-9-2020
Kunstgrasveld De Hoogte	550	604	-54	16-3-2021
Spelen en ontmoeten	515	354	161	19-5-2022
Klimaatneutraal vastgoed	500	486	14	20-12-2018
Nieuwbouw scholen	5.574	721	4.853	6-3-2014

4. Bezuinigingen Herstelplan 2022

Realisatie maatregelen Herstelplan 2022

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving maatregel	S/I	Opgave	Realisatie	Saldo
00 - Diverse programma's		8.566	8.566	0
00 - Diverse beleidsthema's		8.566	8.566	0
Totaal in 2021 reeds gerealiseerde structurele maatregelen	S	8.566	8.566	0
01 - Wonen in Assen		359	309	50
12 - Openbare ruimte		278	228	50
Wegbeheer: vertraging investeringsplanning uitvoering investeringsopgave Mijn Buurt Assen	I	41	41	0
Overige infra: actualisatie investeringsplanning verkeersregelinstallaties	S	61	61	0
Groenbeheer: hagen en heesters vervangen door bloemrijke mengsels *1	S	150	100	50
Groenbeheer: vertraging investeringsplanning speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken	I	14	14	0
Rioolbeheer: vertraging investeringsplanning beschoeiingen watergangen	I	12	12	0
13 - Bereikbaarheid, verkeer en vervoer		81	81	0
Fietsverkeer: dekking doorfietsroute uit resterende FlorijnAs-gelden (RSP-middelen)	S	81	81	0
02 - Werken in Assen		34	34	0
22 - Economische ontwikkelingen en innovatie		34	34	0
Bijdrage aan SNN verlagen	S	34	34	0
03 - Meedoen in Assen		260	260	0
31/32 - Sociaal domein Jeugdzorg en Wmo		75	75	0
Maatschappelijke begeleiding (te hoog begroot)	S	75	75	0
36 - Schuldhulpverlening		110	110	0
Bijstellen naar door GKB in begroting opgenomen meerjarenbudget	S	110	110	0
37 - Onderwijs		75	75	0
Verlagen vrije beleidsruimte onderwijsachterstandenbeleid	S	75	75	0
04 - Aantrekkelijk Assen		76	65	11
42 - Kunst en cultuur		50	50	0
Beëindigen subsidie KINK Drents Museum	S	50	50	0
45 - Veiligheid		26	15	11
Meer opbrengsten uit vergunningen *2	S	26	15	11
05 - Samen werken aan Assen		23	23	0
53 - Dienstverlening		23	23	0
Vervallen investering aanschaf/inrichting software geografische informatie	S	23	23	0
06 - Bedrijfsvoering		163	163	0
61 - Bedrijfsv., directe taken		20	20	0
Vertraging investeringsplanning vervanging materieel (Fendt 208 Vario en Terex wiellader)	I	20	20	0
62 - Bedrijfsvoering, overhead		143	143	0
Vertraging investeringsplanning vervanging software (Planon)	I	88	88	0
Minder abonnementen en contributies (meer digitaal en beleid abonnementen aanscherpen)	S	55	55	0

Omschrijving maatregel	S/I	Opgave	Realisatie	Saldo
07 - Vastgoed en grondbedrijf		483	483	0
44 - Parkeren		28	28	0
Verhogen tarieven parkeervergunning met 3 x € 5,-	S	15	15	0
Verhogen abonnementstarieven binnenstad bewoners met 3 x 3%	S	3	3	0
Verhogen abonnementstarieven binnenstad zakelijk met 3 x 3%	S	10	10	0
71 - Vastgoed		455	455	0
Herziening investeringen Theo Thijssen en Emma school (vertraging)	I	231	231	0
Vertraging investeringsplanning diverse investeringen inrichting DNK	I	169	169	0
Eigen risico verzekeringen naar € 200.000	S	55	55	0
08 - Algemeen financieel beleid		370	293	77
82 - Belastingheffing		250	173	77
Toeristenbelasting verhogen *3	S	250	173	77
83 - Financiering/Belegging		20	20	0
Verruiming dividendbeleid BNG	S	20	20	0
86 - Overige algemene middelen		100	100	0
Bijstelling volume-ontwikkelingen a.g.v. vertraging areaaluitbreiding	S	100	100	0
		10.334	10.196	138

Toelichting afwijkingen

*1 Bezuiniging door omvormen hagen en heesters is nog niet volledig gerealiseerd. Omvormen gaat in stappen en wordt in 2023 voortgezet.

*2 Door de coronapandemie nog niet volledig gerealiseerd.

*3 Nu er in 2022 voor het eerst sinds de corona-pandemie weer een TT was kon het speciale tarief van € 3,00 per overnachting voor de TT-week worden ingevoerd met de beoogde extra inkomsten van € 250.000. De totale toeristenbelasting bracht over 2022 € 77.000 minder op door een lager aantal overnachtingen dan in de begroting was voorzien. Dit kan deels nog veroorzaakt zijn door de effecten van de coronapandemie in 2022.

5. Indicatoren

(Set indicatoren conform BBV per programma)

Indicator	Waarde	Gebied	Eenheid	Periode	Bron
Absoluut verzuim					
Absoluut verzuim	0,8	Assen	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Absoluut verzuim	2,7	Nederland	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Achterstand onder jeugd					
Kinderen in uitkeringsgezin	7	Assen	%	2021	CBS Jeugd
Kinderen in uitkeringsgezin	6	Nederland	%	2021	CBS Jeugd
Werkloze jongeren	3	Assen	%	2021	CBS Jeugd
Werkloze jongeren	2	Nederland	%	2021	CBS Jeugd
Banen					
Banen	941,5	Assen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Banen	805,5	Nederland	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo					
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	790	Assen	per 10.000 inwoners	2022	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	640	Nederland	per 10.000 inwoners	2022	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Demografische druk					
Demografische druk	75,6	Assen	%	2022	CBS Bevolkingsstatistiek
Demografische druk	70,3	Nederland	%	2022	CBS Bevolkingsstatistiek
Functiemenging					
Functiemenging	55,9	Assen	%	2021	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Functiemenging	53,3	Nederland	%	2021	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden					
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	845	Assen	â,¬	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	905	Nederland	â,¬	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlastenéénpersoonshuishouden					
Gemeentelijke woonlastenéénpersoonshuishouden	771	Assen	â,¬	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlastenéénpersoonshuishouden	823	Nederland	â,¬	2022	COELO, Groningen
Gemiddelde WOZ-waarde					
WOZ-waarde - Woningen totaal	184	Assen	x â,¬1.000	2019	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	250	Nederland	x â,¬1.000	2019	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	195	Assen	x â,¬1.000	2020	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	271	Nederland	x â,¬1.000	2020	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	210	Assen	x â,¬1.000	2021	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	290	Nederland	x â,¬1.000	2021	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	238	Assen	x â,¬1.000	2022	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
WOZ-waarde - Woningen totaal	317	Nederland	x â,¬1.000	2022	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Jongeren met een delict voor de rechter					
Jongeren met een delict voor de rechter	2	Assen	%	2020	CBS Jeugd
Jongeren met een delict voor de rechter	1	Nederland	%	2020	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming					
Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	1,1	Assen	%	2022	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	1,1	Nederland	%	2022	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdhulp					
Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	14,6	Assen	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	10,7	Nederland	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering					
Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,6	Assen	%	2022	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,3	Nederland	%	2022	CBS Jeugd
Lopende re-integratievoorzieningen					
Lopende re-integratievoorzieningen	308,9	Assen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	202	Nederland	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatiewet

Indicator	Waarde	Gebied	Eenheid	Periode	Bron
Misdrijven					
Geweldsmisdrijven	4,6	Assen	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Criminaliteit
Geweldsmisdrijven	4,6	Nederland	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	7,5	Assen	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Criminaliteit
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	6	Nederland	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Criminaliteit
Diefstallen uit woning	1,3	Assen	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Diefstallen
Diefstallen uit woning	1,4	Nederland	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Diefstallen
Winkeldiefstallen	2,7	Assen	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Diefstallen
Winkeldiefstallen	2,3	Nederland	per 1.000 inwoners	2022	CBS - Diefstallen
Netto arbeidsparticipatie					
Netto arbeidsparticipatie	72	Assen	%	2022	CBS - Arbeidsdeelname
Netto arbeidsparticipatie	72,2	Nederland	%	2022	CBS - Arbeidsdeelname
Niet-sporters					
Niet-sporters	54,7	Assen	%	2020	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGDâ€™en, CBS en RIVM
Niet-sporters	49,3	Nederland	%	2020	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGDâ€™en, CBS en RIVM
Nieuw gebouwde woningen					
Nieuwbouw	4	Assen	per 1.000 woningen	2022	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Nieuwbouw	9,3	Nederland	per 1.000 woningen	2022	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Omvang huishoudelijk restafval					
Omvang huishoudelijk restafval	164	Assen	kg per inwoner	2021	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Omvang huishoudelijk restafval	169	Nederland	kg per inwoner	2021	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit					
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	17	Assen	%	2020	berekening
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	26,8	Nederland	%	2020	berekening
Personen met een bijstandsuitkering					
Personen met een bijstandsuitkering	483,2	Assen	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Participatiewet
Personen met een bijstandsuitkering	431,2	Nederland	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Participatiewet
Relatief verzuim					
Relatief verzuim	17	Assen	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	20	Nederland	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Verwijzingen Halt					
Verwijzingen Halt	14	Assen	per 1.000 jongeren	2017	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	13	Nederland	per 1.000 jongeren	2017	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	10	Assen	per 1.000 jongeren	2018	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	12	Nederland	per 1.000 jongeren	2018	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	11	Assen	per 1.000 jongeren	2019	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	13	Nederland	per 1.000 jongeren	2019	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	7	Assen	per 1.000 jongeren	2020	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	11	Nederland	per 1.000 jongeren	2020	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	8	Assen	per 1.000 jongeren	2021	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	8	Nederland	per 1.000 jongeren	2021	Stichting Halt
Vestigingen (van bedrijven)					
Vestigingen (van bedrijven)	122	Assen	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	165,1	Nederland	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	LISA
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)					
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,1	Assen	%	2021	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	1,9	Nederland	%	2021	DUO/Ingrado

6. Verantwoording integraal bestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht

stavaza	kleur	Ja/Nee	toelichting
Archief			
Totaalbeeld: is er reden voor extra aandacht?	Oranje	Nee	Dit heeft volop aandacht
Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem.	Rood	Nee	Het analoge gedeelte voldoet aan wettelijke kwaliteitseisen. Er is een vervangingshandboek opgesteld en een vervangingsbesluit genomen met daarin kwaliteitsafspraken voor informatie die wordt opgenomen in het centraal archiveringssysteem. Een afspraak over kwaliteit m.b.t. informatie die is opgenomen in andere systemen is er (nog) niet. DIt kwaliteitssysteem wordt de komende jaren stapsgewijs verder ingericht.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.	Oranje	Nee	Het analoge gedeelte is in goede, geordende en toegankelijke staat. Het optimaliseren van digitale processen die worden gearchiveerd in het centraal archiveringssysteem is gestart en grotendeels voltooid. Daarmee wordt de goede, geordende en toegankelijke staat gewaarborgd. In 2023 wordt gestart met processen die buiten het centraal archiveringssysteem om worden afgehandeld en gearchiveerd.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.	Oranje	Nee	Voor het analoge proces is dit goed geregeld. Vernietigingstermijnen van digitale processen, opgenomen in het centraal archiveringssysteem, zijn ingericht en vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende processen is daarmee geborgd. In 2023 wordt gestart met processen die buiten het centraal archiveringssysteem om worden afgehandeld en gearchiveerd. Digitale processen worden indien nodig openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen.	Oranje	Nee	Het analoge gedeelte is goed geregeld. Het digitale gedeelte wordt deels duurzaam beheerd. De komende jaren wordt getracht steeds meer grip te krijgen op het overige gedeelte. Er is een centraal archiveringssysteem waarin dit al goed is geregeld en daarnaast zijn voor het Sociaal Domein en het Fysiek Domein al een aantal goede stappen gezet.
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer.	Groen	Ja	Er is een project digitaal werken, archiveren en publiceren gestart om te zorgen voor verbetering. Daarnaast zijn er diverse ontwikkelsessies geweest voor het vergroten van kennis m.b.t. archiefbeheer.
Huisvesting statushouders			

stavaza	kleur	Ja/Nee	toelichting
Totaalbeeld: is er reden voor extra aandacht?	Oranje	Ja	De taakstellingen 2022 zijn gerealiseerd, maar het toenemend aantal statushouders dat naast andere bijzondere doelgroepen gehuisvest moet worden en het afnemend aantal mutaties (aanbod) geven een toenemende druk op de sociale huursector. Dit is een punt van zorg.
1e helft van het jaar: Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in.	Groen	Ja	De netto taakstelling 1e helft 2022 bedroeg 44. Er zijn in deze periode 74 statushouders gehuisvest in Assen, 30 meer dan de taakstelling.
2e helft van het jaar: Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in.	Groen	Ja	De netto taakstelling 2e helft 2022 bedroeg 23. Er zijn in deze periode 36 statushouders gehuisvest in Assen, 13 meer dan de taakstelling.
Monumenten			
Totaalbeeld: is er reden voor extra aandacht?	Groen	Ja	Er is een Erfgoedvisie in ontwikkeling.
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden. Deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld.	Groen	Ja	We nemen deze onderwerpen standaard op in nieuwe bestemmingsplannen. Daarnaast toetsen we aan de archeologische beleidsadvieskaart en de cultuurhistorische waardenkaart.
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over omgevingsvergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunning-verlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn.	Groen	Ja	Advies wordt gegeven door de commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). Leden van de commissie zijn onder andere een monumentdeskundige en cultuurhistoricus.
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie. Dit is tevens vastgelegd in documenten.	Groen	Ja	Toezicht en handhaving hebben we opgenomen in het VTH-beleid en VTH-uitvoeringsprogramma.
Omgevingsrecht			
Totaalbeeld: is er reden voor extra aandacht?	oranje	Ja	De tijdige vaststelling en verzending naar de provincie van het VTH-jaarverslag en VTH-uitvoeringsprogramma is een aandachtspunt.
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse.	Groen	Ja	Op 24-1-2023 is er een actualisering van het Integraal beleid vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vastgesteld. De looptijd van dit beleid is tot de invoering van de Omgevingswet.

stavaza	kleur	Ja/Nee	toelichting
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen.	Oranje	Ja	Het VTH-Uitvoeringsprogramma is in 2022 te laat vastgesteld.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH.	Oranje	Ja	Het VTH-Jaarverslag is in 2022 te laat vastgesteld.
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten.	Groen	Ja	In het VTH-Jaarverslag hebben wij verantwoording over de resultaten afgelegd.
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteits-verordening op het gebied van VTH.	Groen	Ja	De raad heeft op 6 oktober 2016 de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht vastgesteld. Deze verordening is gebaseerd op de Wabo. Op het moment van inwerkingtreding Omgevingswet, moet de kwaliteitsverordening gebaseerd zijn op deze nieuwe wet.
Ruimtelijke ordening			
Totaalbeeld: Is er reden voor extra aandacht?	Groen	Nee	
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisiegroens) conform de wettelijke vereisten.	Groen	Ja	Zie voor het complete overzicht www.ruimtelijkeplannen.nl

7. Controleverklaring accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Assen

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurend oordeel betreffende de rechtmatigheid

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Assen op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022, op grond van de aangelegenheden beschreven in de sectie 'De basis voor ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurend oordeel betreffende de rechtmatigheid', niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 13 oktober 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1 het overzicht van baten en lasten over 2022 (pagina 109 tot en met 113);
2 de balans per 31 december 2022 (pagina 95 en 96);
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (pagina 91 tot en met 94 en pagina 97 tot en met 108);
4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 129 tot en met 136); en
5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 137 tot en met 140).

De basis voor ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurende oordeel betreffende de rechtmatigheid

De volgende aangelegenheden hebben geleid tot ons afkeurende oordeel betreffende de rechtmatigheid:

- In de jaarrekening zijn lasten opgenomen die samenhangen met de uitvoering van de Europese aanbestedingsregels. Voor een bedrag van € 11,4 miljoen hebben wij vastgesteld dat deze lasten niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Daarmee is voor dit deel van de lasten niet voldaan aan de eisen van rechtmatigheid.
- Voor enkele grondexploitaties van de gemeente Assen is in de jaarrekening 2022 niet de tussentijdse winst teruggenomen op basis van de percentage of completion methode. Dit heeft als gevolg dat er voor € 377.000 te veel winst is genomen. Dit controleverschil leidt tot een getrouwheidsfout die tevens als rechtmatigheidsfout geldt.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 13 oktober 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Assen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons goedkeurende oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurende oordeel betreffende de rechtmatigheid.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3.500.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 175.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.
Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.
Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Gemeente Assen heeft op dit moment nog geen frauderisicoanalyse opgesteld.
Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.
Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.
De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	Onze controlewerkzaamheden en observaties
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management Het management en het college van burgemeester en wethouders bevinden zich in de positie om verslaggevingsfraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: - Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; - Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.
Niet voldoen aan de EU-aanbestedingswetgeving Een gemeente dient te voldoen aan de EU-aanbestedingswetgeving. Deze wetgeving heeft als doel om alle leveranciers dezelfde kans te bieden om leverancier te worden van een overheidsinstelling. Het risico bestaat dat een gemeente buiten de EU-aanbestedingswetgeving opdrachten gunt aan leveranciers, hierbij kan sprake zijn van fraude (misbruik maken van de ambtelijke functie om zelf een wederrechtelijk voordeel te behalen).	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het aangaan van contracten met leveranciers. Wij hebben crediteuren geselecteerd op basis van risicocriteria en een willekeurige selectie en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten en aanbestedingsinformatie. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van het misbruik maken van de ambtelijke functie. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing. Wel hebben onze werkzaamheden geleid tot materiële bevindingen ten aanzien van de eisen van rechtmatigheid.

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college, het management en de gemeenteraad.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang. Wel hebben onze werkzaamheden geleid tot materiële bevindingen ten aanzien van de eisen van rechtmatigheid. Zie hiervoor ook de sectie ‘De basis voor ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurende oordeel betreffende de rechtmatigheid’

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico’s in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel ‘paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing’ in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico’s vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico’s vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico’s op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.

- Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina 3 tot en met pagina 89)

Uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid van de jaarrekening en ons afkeurend oordeel inzake de rechtmatigheid' zijn wij op grond van onderstaande werkzaamheden van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader d.d. 13 oktober 2022.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 13 oktober 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstelling aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 28 juni 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R.H. Bouman RA